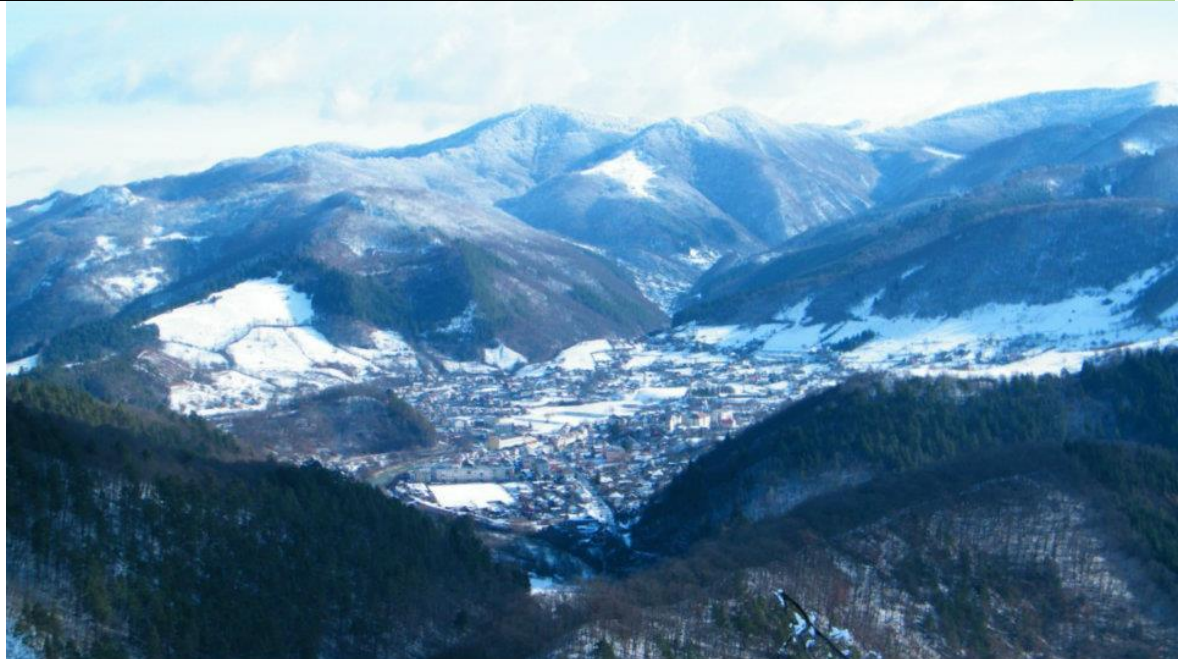

2021

**STRATEGIE PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ
A ORAȘULUI BAIA DE ARIEȘ 2021-2027**

STRATEGIE
PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ
A ORAŞULUI BAI A DE ARIEŞ
2021-2027

- Draft –

Elaborată de echipa formată din:

Tătaru Dan – coordonator

Marin Ştefan

Asist. dr. ing. Roşu Ana Maria

Şi Reprezentanţi Primărie

Jantea Adrian

Ţăran Ana Elena

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

CUVÂNTUL PRIMARULUI

CUPRINS

Contents

Capitolul 1 – Introducere.....	4
1.1 Definiții și Abrevieri	4
1.2 Cadru legislativ.....	9
Capitolul 2 - Strategia UE pentru Dezvoltare Durabilă	11
2.1 Strategia politică generală a UE	11
2.2 Orizont Europa	12
2.3 Angajamentul UE față de dezvoltarea durabilă.....	13
2.4 Implementarea Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă.....	18
Capitolul 3 - Corelarea cu strategiile de la nivel european, national, regional.....	20
3.1 Corelarea cu strategia Grupului de Acțiune Locală din Munții Metaliferi, Trascău și Muntele Mare	20
3.2 Corelarea cu strategia județeană.....	25
3.2 Corelarea cu Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru pentru perioada 2021-2027.....	28
3.4 Corelarea cu strategiile naționale	92
3.4 Corelarea cu strategiile de la nivel european.....	103
3.5 Corelarea cu documentațiile existente la nivel județean	108
Capitolul 4 - Contextul elaborării Strategiei de Dezvoltare Locală.....	109
4.1 Necesitatea strategiei de dezvoltare locală	109
4.2 Principii de dezvoltare locală	111
4.3 Etape principale în planificarea strategiei	112
4.4 Principii de lucru	113
4.5 Descrierea procesului de elaborare a Strategiei pentru Dezvoltare Durabilă a Orașului Baia de Arieș	114
Capitolul 5 – Analiza situației actuale - SWOT.....	123
5.1 Analiza SWOT	123
5.3 Analiza direcțiilor strategice.....	138
5.6. Planul de acțiune 2021 – 2027 în conformitate cu prevederile	148
Capitolul 6 – Caracterul integrat al strategiei	158
6.1 Capacitatea locală de finanțare a strategiei de dezvoltare	158
6.2 Monitorizarea și evaluarea implementării Strategiei de Dezvoltare.....	159
Capitolul 7 – Analiza factorilor de decizie	161
Anexa 1 Portofoliul de proiecte	164

Capitolul 1 – Introducere

1.1 Definiții și Abrevieri

Dezvoltare durabilă înseamnă totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică care se axează în primul rând pe asigurarea unui echilibru între aspectele sociale, economice și ecologice și elementele capitalului natural. Cea mai cunoscută definiție a dezvoltării durabile este cea dată de Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED) în raportul „Viitorul nostru comun”, cunoscut și sub numele de Raportul Brundtland:

Echitatea socială – prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;

Creșterea economică – la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;

Planificarea reprezintă un proces continuu care nu are finalitate decât după ce strategia a fost implementată cu succes cu ajutorul organizării, coordonării și controlului. Controlul furnizează informații în legătură cu eficiența planurilor de acțiune și asigură date de intrare în noul proces de planificare.

O definire mai elocventă este cea dată de Alan Lakein, în cartea „Cum să-ți gestionezi timpul și viața personală”, și anume: **„Planificarea este aducerea viitorului în prezent, astfel încât poți acționa asupra sa, acum”**.

Planificarea strategică este efortul organizat de luare a deciziilor fundamentale și de planificare a acțiunilor care arată cine este acea organizație, ce face și de ce face ceea ce face în sensul atingerii scopului ideal pe care și l-a propus. (Bryson’s Strategic Planning in Public and Nonprofit Organizations). Realizarea planificării este constituită din proiectarea și trasarea obiectivelor care vor fi menționate în Strategia de Dezvoltare Locală.

Etapile elaborării și realizării unui plan strategic formează un ciclu continuu, prin intermediul sistemului de monitorizare, evaluare și actualizare pe baza mecanismului parteneriatului strategic. La baza acestuia se află colaborarea între instituții, agenți economici, organizații neguvernamentale, comunități locale, toate având un interes comun în ceea ce privește rezolvarea problemelor de mediu.

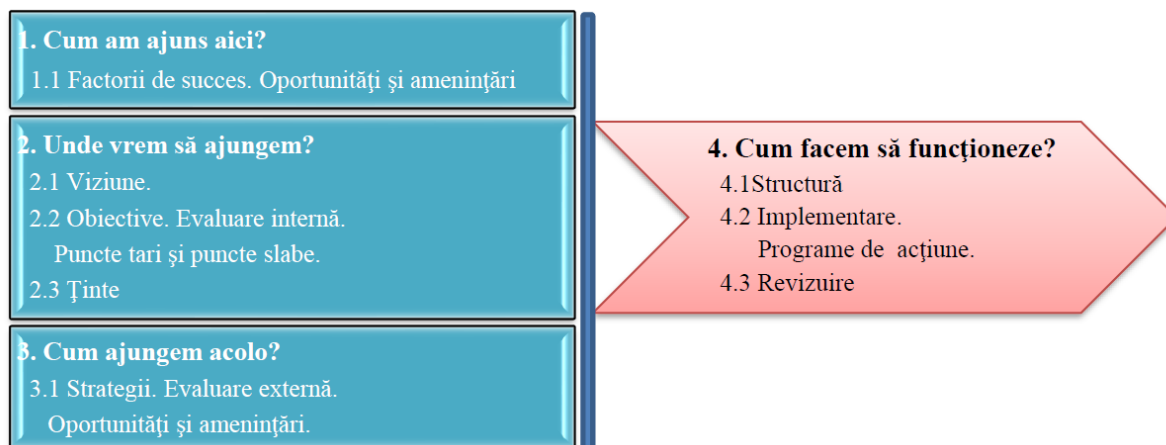

Fig. 1 Planificarea strategică

Abrevieri:

ADI – Asociație de Dezvoltare Intercomunitară

AFIR – Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale

AJOFM – Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă

AM PODD - Autoritatea de Management al Programului Operațional Dezvoltare Durabilă

AM POEO - Autoritatea de Management al Programului Operațional Educație și Ocupare

AM POR – Autoritatea de Management al Programului Operațional Regional

AM POTJ - Autoritatea de Management al Programului Operațional Tranziție Justă

ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

AROPE - At risk of poverty or social exclusion (Risc de sărăcie sau excluziune socială)

B.I.M – Biroul Internațional al Muncii

CDI - Cercetare – Dezvoltare – Inovare

CE – Comisia Europeană

CFR – Căile Ferate Române

CJ – Consiliul Județean

CNAIR - Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere

CO2 – Dioxid de carbon

COVID-19 – boală/diagnostic de coronavirus

CPU – Compartiment de primiri urgențe

CT – Computer Tomograf

CTF – Case de tip familial

DESI - Digital Economy and Society Index (Indexul economiei și societății digitale)

DGASPC - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului

DLRC – Dezvoltare Locală Plasată sub Responsabilitatea Comunității

DOP - Denumire de Origine Protejată

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

DVI – Deprinderi de viață independentă

ERRIS - Engage in the Romanian Research Infrastructure System (Angajamentul în sistemul de infrastructură de cercetare din România)

EUROSTAT – European statistics (Biroul de statistică al Uniunii Europene),
<https://ec.europa.eu/eurostat>

FEADR - Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală

GAL – Grup de Acțiune Locală

GES – gaze cu efect de seră

GIS - Geographic Information System (Sistem Informațional Geografic)

GLT – Grup de Lucru Tematic

HG – Hotărâre de Guvern

INS – Institutul National de Statistică

IGP – Indicație Geografică Protejată

IMM- Întreprinderi Micro, Mici și Mijlocii

ISCED – International Standard Classification of Education (Clasificarea Internațională Standard a Educației)

ISD – Investiții străine directe

ITI – Investiții Teritoriale Integrate

LEADER - Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale (Legătura dintre acțiunile de dezvoltare a economiei rurale)

LULUCF - Land Use, Land-Use Change and Forestry (Utilizarea terenului, schimbarea modului de utilizare a terenurilor și silvicultură)

MADR - Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Natura 2000 - Rețea ecologică de arii protejate ce are scopul să mențină într-o stare de conservare favorabilă o selecție a celor mai importante tipuri de habitate și specii ale Europei.

NEETs - Not in Education, Employment or Training (Persoane care nu sunt încadrate profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare)

OMD – Organizație de Management al Destinației Turistice

ONG – Organizație non-guvernamentală

ONU – Organizația Națiunilor Unite

OP – Obiectiv de Politică

PAC – Politica Agricolă Comună

PDR – Planul de Dezvoltare Regională

PEE – Pactul Ecologic European

PIB – Produsul Intern Brut

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

PM – Indice pentru particule în suspensie

PMUD – Plan de Mobilitate Urbană Durabilă

PNCDI – Planul Național de Cercetare-Dezvoltare și Inovare

PNDL – Programul Național de Dezvoltare Locală

PNDR - Programul Național de Dezvoltare Rurală

PNRR – Planul Național de Relansare și Reziliență al României

PNS – Planul Național Strategic

POCIDIF - Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare

POIDS – Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială

POR – Programul Operațional Regional

PUD – Plan de Urbanism de Detaliu

PUG – Plan Urbanistic General

PUZ – Plan de Urbanism Zonal

RAI – Raportul anual de implementare

RIS3 – Strategie Regională de Specializare Inteligentă

RMN – Rezonanță Magnetică Nucleară

SDL – Strategie de Dezvoltare Locală

SIDU – Strategie Integrată de Dezvoltare Urbană

STG – Specialitate Tradițională Garantată

TEN – T - Trans-European Transport Network ¹ (Rețeaua transeuropeană de transport)

TIC – Tehnologia Informației și Comunicațiilor

TPL – Transport Public Local

TVET – Technical and Vocational Education and Training (Educație și formare tehnică și profesională)

UAT – Unitate administrativ teritorială

UE27 – Uniunea Europeană formată din 27 de țări la momentul respectiv

UE28 - Uniunea Europeană formată din 28 de țări la momentul respectiv

UNESCO - The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
(Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură)

UPU – Unitate de primiri urgențe

VAB – Valoarea adăugată brută

ZUF – Zonă urbană funcțională

---

¹ https://ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure/ten-t_en

ZUM – Zonă urbană marginalizată

Termeni

Active ageing – concept lansat de Comisia Europeană și Organizația Mondială a Sănătății care promovează îmbătrânirea activă²

Docsis 3.0 - Data Over Cable Service Interface Specification (Specificația interfeței serviciului de date prin cablu care este un standard internațional de telecomunicații care permite adăugarea unui transfer de date cu lățime de bandă mare la un sistem de televiziune prin cablu existent)

eCommerce (sau comerț electronic) - reprezintă un termen pentru orice tip de afacere sau tranzacție comercială care implică transferul de informații pe Internet³

eGuvernare (sau guvernare electronică) – are la bază soluții tehnologice de comunicare între administrațiile publice, întreprinderi și cetățeni⁴

eSănătate (sau e-health (sănătate și îngrijire digitală)) - are la bază instrumente și servicii care utilizează tehnologiile informației și comunicării (TIC) pentru a îmbunătăți prevenirea, diagnosticarea, tratamentul, monitorizarea și gestionarea problemelor legate de sănătate și pentru a monitoriza și gestiona stilul de viață care au impact asupra sănătății⁵

FTTP - fiber-to-the-premises – tip de conexiune la internet de mare viteză prin fibră optică

NGA - Next Generation Access Networks (Rețele de acces de generație următoare în ce privește infrastructura de broadband)⁶

SMART City – oraș inteligent^{7, 8} Conceptul de SMART City presupune utilizarea pe scară largă a tehnologiilor digitale și de telecomunicații pentru îmbunătățirea serviciilor și a accesibilității serviciilor în beneficiul locuitorilor și al afacerilor sale⁹

Telemedicină¹⁰ (denumită și medicina viitorului) - reprezintă furnizarea de la distanță a serviciilor de asistență medicală, bazată pe utilizarea tehnologiei informației și a comunicațiilor, în situații în care cadrul medical (sau mai multe cadre medicale) și pacientul se află în locații diferite

² <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=1062>

³ <https://www.financialmarket.ro/terms/e-commerce/>

⁴ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/egovernment_ro

⁵ https://ec.europa.eu/health/ehealth/home_en

⁶ http://publications.europa.eu/resource/cellar/a81ba0ab-4f00-4b21-ac7a-44168e251b4d.0002.02/DOC_2

⁷ <https://www.orange.ro/business/industrii/smart-city/conceptul-de-oras-inteligent/>

⁸

https://www.researchgate.net/publication/298201516_Digital_City_towards_Smart_City_a_theoretical_overview

⁹ https://ec.europa.eu/info/eu-regional-and-urban-development/topics/cities-and-urban-development/cityinitiatives/smart-cities_en

¹⁰ <https://bioclinica.ro/pentru-pacienti/articole-medicale/telemedicina-avantaje-si-dezavantaje>

1.2 Cadru legislativ

Cadrul strategic:

- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă (SNDD) Orizonturi 2013-2020-2030;
- Regional Development and Cohesion Policy 2021-2027;
- Regulamentul privind prevederile comune (CPR) 2021-2027;
- Regulamentul privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune (FC) 2021-2027;
  - Regulamentul privind cooperarea teritorială 2021-2027;
  - Regulamentul privind mecanismul de cooperare transfrontalieră 2021-2027;
  - Regulamentul privind „Fondul social european plus” (FSE+) 2021-2027;
  - Strategia Națională de Specializare Inteligentă 2021-2027;
  - Cadrul legal privind Strategia UE pentru 2021-2027-0 nouă politică de coeziune;
  - Strategia Europeană de Tineret 2019-2027;
  - Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2021-2027 (SNCDI);
  - Planul Național Strategic PAC post 2020;
  - Strategia Națională pentru Transport Durabil (SNTD) 2007-2030;
  - Strategia Națională de Management al Deșeurilor;
  - Programul Europa Digitală 2021-2027;
  - Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030;
  - „Agenda 2030” a ONU pentru Dezvoltare Durabilă;
  - Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030;
  - Strategia Națională pentru DEZVOLTAREA DURABILA a României 2030;
  - Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027;
  - Planul Național Strategic 2021-2027;
  - Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD);
  - Programul Operațional Transport (POT);
  - Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID);
  - Programul Național de Sănătate (multifond) (PNS);
  - Programul Operațional Capital Uman (POCU);
  - Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD);
  - Programul Operațional de Dezvoltare Teritorială Integrată (multifond) (PODTI);
  - Programele Operaționale Regionale — implementate la nivel de regiune (8 POR);

- Programul Operațional Asistența Tehnică (multifond) (POAT);

Legislație de reglementare:

- Legea nr. 350/2001 cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 315/2004 cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 500/2002 cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 108/2004 cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 672/2002 cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea de Guvern nr. 1 179/2004 cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea de Guvern nr. 1200/2004 cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 63/ 1999 cu modificările și completările ulterioare;
- Regulamentul European privind prevederile comune (CPR);
- Regulamentul European privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune (FC);
- Regulamentul European privind cooperarea teritorială;
- Regulamentul European privind mecanismul de cooperare transfrontalieră;
- Regulamentul European privind „Fondul social european plus” (FSE+);
- Regulament (UE) 375/2018 al Parlamentului European și al Consiliului;
- Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului;
- Cadrul legal privind finanțările nerambursabile prin Fonduri Structurale LEGEA nr. 315 din 28 iunie 2004 privind dezvoltarea regională în România;

Capitolul 2 - Strategia UE pentru Dezvoltare Durabilă

2.1 Strategia politică generală a UE

Strategia politică generală a UE este stabilită de următoarele instituții: Parlamentul European, Consiliul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană. În special:

- Consiliul European (care reunește liderii țărilor UE) stabilește orientările și prioritățile politice generale.

- Președintele Comisiei identifică, de asemenea, prioritățile politice ale mandatului său. O dată la 5 ani, la începutul mandatului fiecărei Comisii, președintele acesteia stabilește prioritățile care trebuie urmărite de-a lungul mandatului respectiv. Acestea reflectă agenda strategică a Consiliului și rezultatele discuțiilor dintre grupurile politice din cadrul Parlamentului European. În fiecare an, președintele Comisiei prezintă în fața Parlamentului European realizările obținute de Comisie în cursul anului precedent și prioritățile sau inițiativele planificate pentru anul următor, în discursul privind starea Uniunii. Pe baza declarației rostite de președintele Comisiei în fața Parlamentului European, în programul de lucru al Comisiei este inclus un plan de acțiune pentru următoarele 12 luni. El prezintă modalitățile prin care pot fi transpuse în practică prioritățile politice.

- Celelalte instituții europene și parlamentele naționale pot, de asemenea, să ofere sugestii cu privire la programul de lucru.

Prioritățile Comisiei Europene pentru perioada 2019-2024 (orientări politice):

Pactul verde european: Transformarea UE până în 2050 într-o economie modernă, eficientă în utilizarea resurselor și competitivă, păstrarea cadrului natural al Europei, abordând schimbările climatice și trasând calea către o Europă neutră din punctul de vedere al emisiilor de dioxid de carbon și eficientă din punctul de vedere al resurselor.

O Europă pregătită pentru era digitală: Transformarea digitală prin investiții în întreprinderi, cercetare și inovare, reformarea protecției datelor, abilitarea persoanelor cu competențele necesare pentru o nouă generație de tehnologii și elaborarea unor norme corespunzătoare.

O economie în serviciul cetățenilor: Consolidarea economiei UE prin asigurarea locurilor de muncă și reducerea inegalităților, sprijinirea și dezvoltarea întreprinderilor, aprofundarea uniunii economice și monetare și finalizarea uniunii piețelor de capital.

O Europă mai puternică pe scena internațională: Afirmarea UE pe scena mondială, prin consolidarea poziției de lideri ai unui comerț puternic, deschis și echitabil, al

multilateralismului și al unei ordini mondiale bazate pe norme Consolidarea relațiilor cu țările vecine și cu țările partenere, precum și întărirea capacității UE de a gestiona crizele prin capabilități civile și militare.

Promovarea modului nostru de viață european: Respectarea drepturilor fundamentale și a statului de drept baza pentru egalitate, toleranță și echitate socială Abordarea riscurilor în materie de securitate, protejarea și responsabilizarea consumatorilor, precum și consolidarea unui sistem de migrație legală și sigură, gestionând în același timp în mod eficient frontierele externe ale UE, modernizând sistemul de azil al UE și cooperând îndeaproape cu țările partenere.

Un nou elan pentru democrația europeană: Consolidarea proceselor democratice ale Europei prin întărirea relațiilor cu Parlamentul European și cu parlamentele naționale, prin protejarea democrației UE împotriva ingerințelor externe, prin asigurarea transparenței și a integrității în întregul proces legislativ, precum și prin implicarea într o mai mare măsură a cetățenilor UE în conturarea viitorului Uniunii.

2.2 Orizont Europa

Primul plan strategic pentru Orizont Europa a fost adoptat de către Comisia Europeană în martie 2021. Acesta este noul program de cercetare și inovare al UE în valoare de 95,5 miliarde EUR în prețuri curente. Planul strategic reprezintă o noutate în cadrul programului Orizont Europa și stabilește orientările strategice pentru direcționarea investițiilor în primii patru ani ai programului.

Acesta asigură faptul că acțiunile UE în materie de cercetare și inovare contribuie la prioritățile UE, printre care se numără o Europă verde și neutră din punct de vedere climatic, o Europă pregătită pentru era digitală și o economie în serviciul cetățenilor.

Un plan ambițios pentru un program ambițios

Planul strategic stabilește patru orientări strategice pentru investițiile în cercetare și inovare în cadrul programului Orizont Europa pentru următorii patru ani:

✓ Promovarea unei autonomii strategice deschise prin orientarea dezvoltării tehnologiilor, sectoarelor și lanțurilor valorice digitale, generice și emergente esențiale;

✓ Refacerea ecosistemelor și a biodiversității Europei și gestionarea durabilă a resurselor naturale;

✓ Transformarea Europei în prima economie digitală circulară, neutră din punct de vedere climatic și sustenabilă;

✓ Crearea unei societăți europene mai reziliente, mai favorabile incluziunii și mai democratice.

Cooperarea internațională stă la baza tuturor celor patru orientări, deoarece este esențială pentru abordarea multor provocări globale. Planul strategic identifică, de asemenea, parteneriatele europene cofinanțate și programate în comun, precum și misiunile UE care urmează să fie sprijinite prin intermediul programului Orizont Europa. Parteneriatele vor acoperi domenii critice precum energia, transporturile, biodiversitatea, sănătatea, alimentația și circularitatea și vor completa cele zece parteneriate europene instituționalizate. Misiunile UE vor aborda provocările globale care ne afectează viața de zi cu zi prin stabilirea unor obiective ambițioase și inspiraționale, dar realizabile, cum ar fi lupta împotriva cancerului, adaptarea la schimbările climatice, protejarea oceanelor, ecologizarea orașelor și asigurarea sănătății solului și a alimentelor. Utilizând un portofoliu amplu de instrumente în diverse discipline și domenii de politică, misiunile UE vor aborda aspecte complexe prin proiecte de cercetare, măsuri de politică sau chiar inițiative legislative.

Orientările planului abordează, de asemenea, o serie de aspecte orizontale, cum ar fi problemele legate de gen. Integrarea dimensiunii de gen va constitui o cerință implicită în conținutul cercetării și inovării în întregul program, cu excepția cazului în care se specifică faptul că sexul sau genul ar putea să nu fie relevant pentru subiectul în cauză. (Sursa: Comisia Europeană)

2.3 Angajamentul UE față de dezvoltarea durabilă

Dezvoltarea durabilă, prin însăși natura ei, presupune abordarea largă, acoperind aproape orice problemă care are o componentă socială, economică sau de mediu. Această perspectivă amplă prezintă atât avantaje, cât și dezavantaje – fiind nevoie de un echilibru între extinderea și profunzimea analizei.

În domeniul dezvoltării durabile UE este hotărâtă ca, alături de statele sale membre, să fie printre primii actori care pun în aplicare Agenda 2030 a ONU.

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a fost adoptată în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă, în septembrie 2015, prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1.

În 2016, Comisia Europeană și-a prezentat abordarea strategică față de punerea în aplicare a Agendei 2030 și îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă.

În 2017 au fost adoptate *Concluziile Consiliului UE: „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă”*, care reprezintă *documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*.

În mai 2018 Comisia Europeană a publicat propunerea privind *Pachetul legislativ privind Politica de Coeziune (PC) 2012-2027*.

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Acesta cuprinde:

- Regulamentul privind prevederile comune (CPR);
- Regulamentul privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune (FC);
- Regulamentul privind cooperarea teritorială;
- Regulamentul privind mecanismul de cooperare transfrontalieră;
- Regulamentul privind „Fondul social european plus” (FSE+).

Regulamentul privind prevederile comune conține **un set unic de norme pentru 7 fonduri UE** implementate în gestiune partajată, respectiv: Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european+, Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM), Fondul pentru azil și migrație (FAMI), Fondul pentru securitate internă (ISF) și Instrumentul pentru frontiere externe și vize (IBMF). Comparativ cu actuala perioadă de programare, CPR nu mai acoperă Fondul european pentru agricultură și dezvoltare rurală (FEADR).

Ca urmare a evaluării implementării la nivelul UE a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă, în octombrie 2018, Consiliul European a emis un nou set de concluzii: „UE și statele sale membre își mențin angajamentul ferm față de Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă și față de punerea în aplicare a acesteia. Consiliul European salută intenția Comisiei de a publica, în 2018, documentul său de reflecție, care ar trebui să deschidă calea către adoptarea în 2019 a unei strategii cuprinzătoare de punere în aplicare”.

Fondul pentru Tranziție Echitabilă este complementar fondurilor Politicii de Coeziune, fiind necesară modificarea în consecința a proiectului de regulament privind dispozițiile comune ce guvernează perioada de programare 2021-2027. (Sursa: <https://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/>)

Adoptarea Concluziilor Consiliului UE „*Către o Europă tot mai sustenabilă până în 2030*” este una dintre cele mai importante realizări. Cele 27 de articole reafirmă angajamentul Uniunii Europene pentru Agenda 2030 și schițează un cadru prin care poate fi implementată. Concluziile Consiliului UE au fost incluse și în discuțiile ce au stat la baza Agendei strategice a Comisiei Europene, care cuprinde o parte importantă dedicată dezvoltării durabile. ONU consideră că ”Este important să îmbunătățim sinergia și coerența între politici și să dezvoltăm un cadru de reglementare, financiar și comportamental care să le transforme în realitate. Dezvoltarea durabilă ar trebui să fie unul dintre principiile fundamentale în toate domeniile de activitate.”(sursa:http://parlament.ro/afaceri_europene/afeur/2019/fi_2678.pdf).

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă este structurată pe cei trei piloni ai dezvoltării durabile - **economic, social și de mediu**.

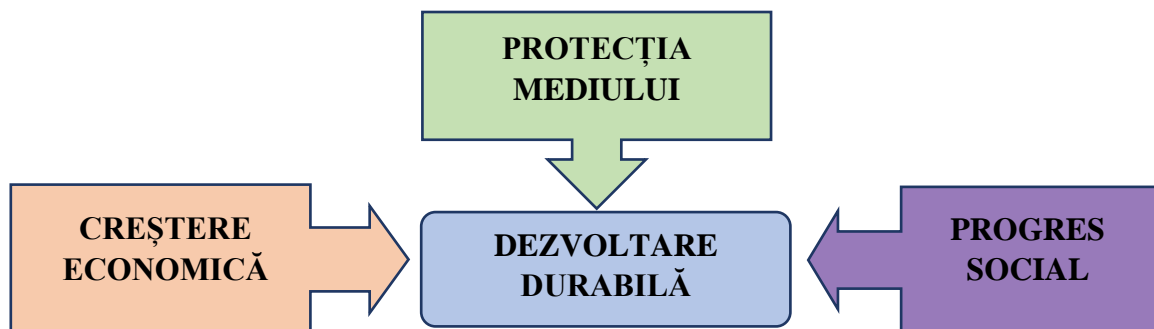

Fig. 2 Pilonii dezvoltării durabile

Pentru perioada 2021-2027, Uniunea Europeană a făcut o propunere ambițioasă pentru bugetul european care să sprijine domenii importante precum inovarea și mediul înconjurător, urmărind o simplificare nu doar de ordin administrativ, ci și a concentrării investițiilor în 5 obiective principale de politică (OP) cu propuneri Logica intervenției:

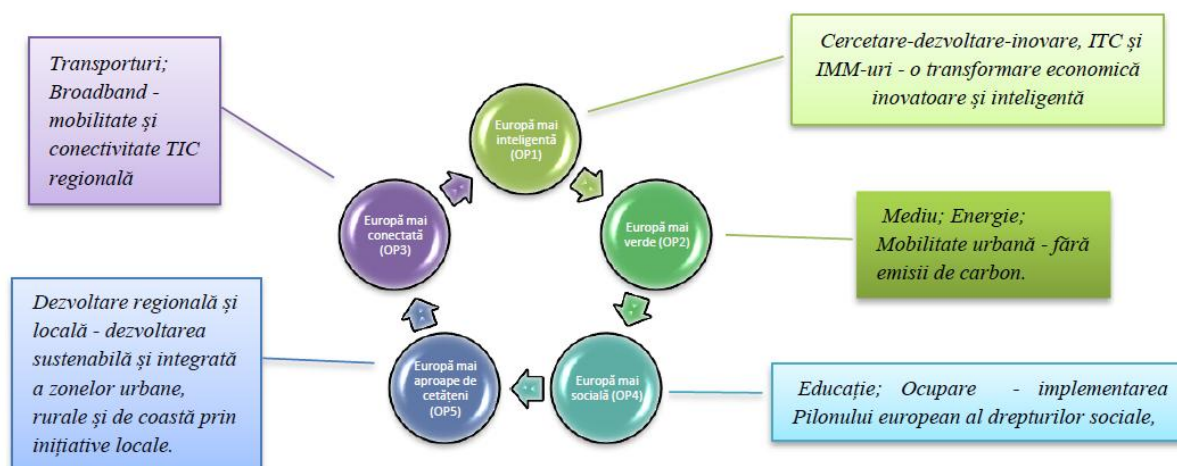

Fig. 3 Cele 5 Obiective de Politică

Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite conține 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD) care sunt strâns legate între ele și concepute pentru a fi indivizibile, motiv pentru care integrarea acestora în acțiunile întreprinse de toți actorii este esențială pentru aplicarea cu succes a acestora pe teren.

ODD sunt integrate în toate prioritățile de acțiune ale Comisiei Europene. ODD își propun să echilibreze cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – cea economică, cea socială și componenta de mediu – prin acțiuni concrete prevăzute pentru următorii 15 ani, axate, printre altele, pe:

- ✓ demnitate umană,
- ✓ stabilitate regională și globală,
- ✓ o planetă sănătoasă,

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

- ✓ societăți reziliente și echitabile,
- ✓ economii prospere.

Statele membre ale UE ocupă deja primele locuri în privința punerii în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD). Cu toate acestea, nici o țară din lume nu a atins toate obiectivele convenite și, la o analiză mai atentă a performanței UE privind obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD), se observă că UE trebuie să facă în continuare eforturi pe toate fronturile. Obiectivele contribuie la sporirea convergenței între țările UE, în cadrul societăților și în restul lumii.

Fig. 4 Obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD)

Deși fiecare obiectiv este important în realizarea Agendei 2030, **Obiectivul 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor** este mai special pentru că ne arată modul prin care putem realiza celelalte obiective, mai precis prin implicarea tuturor părților interesate - toate părțile interesate trebuie să fie implicate și să joace un rol activ în tranziția către durabilitate.

Fig. 5 Parteneriate ODD

Agenda 2030 a fost adoptată și de România, și de Uniunea Europeană.

Pentru punerea în aplicare a prevederilor europene și a celor din documentele ONU în materie de dezvoltare sustenabilă a fost înființat Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă, prin Hotărârea Guvernului nr. 313/2017. Departamentul funcționează în cadrul aparatului de lucru al Guvernului, în subordinea prim-ministrului.

Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului României a inițiat în data de 21 iulie 2020, Conferința „Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030), Cadrul de planificare strategică pentru Strategia de Dezvoltare Locală a Administrației Publice”. Sub motto-ul „*Planificăm global, acționăm local!*”, organizatorii și-au propus să creeze un spațiu de discuții care să reunească o gamă diversă de actori instituționali de la nivel central și local, pentru a accelera dezvoltarea României pe baza celor 17 Obiective pentru Dezvoltare Durabilă (ODD).

La nivel național, România a realizat primele analize pe baza Raportului de Țară din 2020 – Anexa D: Orientări în materie de investiții privind finanțarea politicii de coeziune în perioada 2021-2027. Pe fiecare obiectiv de politică, de asemenea, pentru conturarea viitoarelor programe operaționale, s-au organizat întâlniri cu partenerii de la nivel național și regional și s-a purtat un dialog permanent cu reprezentanții Comisiei Europene.

La nivel regional, ADR Centru a elaborat Planul de Dezvoltare Regională Centru 2021-2027. Elaborarea acestui document strategic de programare se bazează pe consultări cu autoritățile regionale, locale, cu organizațiile societății civile, cu parteneri economici și sociali, astfel încât să reflecte nevoile de dezvoltare ale regiunii, urmând ca pe baza acestuia, să se contureze un Program Operațional Regional dedicat Regiunii Centru.

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru pentru perioada 2021-2027 este parte a Planului de Dezvoltare a Regiunii Centru 2021-2027, principalul document de planificare la nivel regional. Fiind fundamentată pe o diagnoză regional detaliată, concretizată prin Analiza socioeconomică regională și prin Analiza SWOT a Regiunii Centru, Strategia de Dezvoltare ia în considerare nevoile majore ale regiunii și are în vedere valorificarea cât mai bună a potențialul său de dezvoltare. În plus, pe parcursul activității derulate în cadrul grupurilor de lucru, membrii acestora au adus informații calitative și au contribuit la definitivarea priorităților și măsurilor incluse în cadrul Strategiei.

Strategia Regională urmărește pe tot parcursul său concentrarea tematică în jurul obiectivelor majore stabilite la nivel european în cadrul Noii Politici de Coeziune pentru perioada 2021-2027: inovare, digitalizare, transformare economică, reducerea emisiilor de carbon și combaterea schimbărilor climatice, creșterea gradului de conectare prin dezvoltarea

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

rețelelor de transport și de internet, incluziune socială prin creșterea accesului la educație, ocupare și la servicii de sănătate de calitate și, nu în ultimul rând apropierea de nevoile concrete ale comunităților.

Viziunea care stă la baza dezvoltării regionale este ambiția ca, pe termen mediu, ”Regiunea Centru să devină o regiune curată, atractivă pentru locuitorii săi și turism, cu o economie competitivă bazată pe cunoaștere și inovare, în care grija pentru exploatarea și utilizarea durabilă a resurselor să se afle în atenția fiecărui cetățean”.

Obiectivul global al Strategiei de Dezvoltare este ca Regiunea Centru să atingă în anul 2027 un nivel convergență economică de 70% față de media Uniunii Europene.

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru reunește 6 domenii strategice de dezvoltare, fiecare dintre acestea grupând un număr de priorități și măsuri specifice:

- * * Dezvoltare teritorială, dezvoltare urbană durabilă
- * * Competitivitate economică, cercetare-dezvoltare și inovare
- * * Resurse umane, incluziune socială, ocupare și sănătate
- * * Mediu, eficiență energetică și schimbări climatice
- * * Turism și patrimoniu cultural
- * * Dezvoltarea rurală, agricultura și silvicultura

2.4 Implementarea Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă

Principalele măsuri pentru implementarea Agendei 2030:

- integrarea ODD în absolut toate politicile și inițiativele UE – dezvoltarea durabilă este principiul călăuzitor esențial pentru toate politicile Comisiei Europene;
- raportări periodice, începând din 2017, referitoare la progresul UE
- promovarea Agendei 2030, astfel încât aplicarea acesteia să devină o prioritate și pentru guvernele statelor membre, Parlamentul European, celelalte instituții europene, diverse organizații internaționale și organizații ale societății civile și alte părți interesate
- înființarea unei platforme la nivel înalt care să sprijine schimbul de bune practici în vederea îndeplinirii obiectivelor în toate sectoarele și la toate nivelurile (național și european)
- lansarea unei viziuni pe termen mai lung, pentru perioada de după 2020.

Orientări strategice comunitare 2021-2027

La nivel comunitar, noile orientări strategice aferente perioadei de programare 2021-2027 accentuează importanța acordată cercetării, inovării și transferului tehnologic. Astfel, în propunerea Comisiei Europene pentru cadrul financiar multianual 2021-2027, unul dintre cele cinci obiective de politică este „O Europă mai inteligentă – transformare industrială inovatoare

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

și inteligentă” și urmează să-i fie alocate cel puțin 35% din fondurile dedicate politicii de coeziune.

În *Raportul de țară din 2020* privind România, sunt identificate, precizate, nevoi de investiții prioritare pentru a consolida competitivitatea întreprinderilor mici și mijlocii prin sprijinirea creării de noi firme tip start-up și start-scale, de creștere a ratei de supraviețuire, gradului de competitivitate și internaționalizare, de a spori capacitățile de inovare a firmelor existente prin introducerea inovării la nivel de servicii, produse, proces, organizare-marketing, prin sprijinirea clusterelor industriale, prin cursuri de formare orientate către competențe specifice specializării inteligente.

Viziunea comunitară
privind dezvoltarea teritorială în perioada de programare 2021-2027:

La nivel comunitar, noile orientări strategice aferente perioadei de programare 2021-2027 accentuează importanța acordată dezvoltării teritoriale. Astfel, în propunerea Comisiei Europene pentru cadrul financiar multianual 2021-2027, unul dintre cele cinci obiective de politică este „ O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale”.

Au fost identificate nevoi de investiții prioritare cu rang înalt de prioritate pentru zonele metropolitane (poli de creștere) caracterizate prin creștere și suburbanizare, în vederea consolidării capacității de planificare și coordonare; sprijinirea dezvoltării urbane durabile a municipiilor reședință de județ încât să se asigure accesul la locuri de muncă și servicii publice de bază la nivel local în conformitate cu potențialul lor de creștere, inclusiv o abordare mai adaptată și diferențiată pentru aceste localități.

Totodată, vor fi adresate nevoi de investiții cu rang înalt de prioritate și pentru dezvoltarea locală integrată economică, socială, culturală, demografică, mediu și securitate – sprijin pentru realizarea și implementarea strategiilor teritoriale integrate în zonele dezavantajate, reconversia zonelor afectate de declinul industrial, zonele sensibile cu o importanță deosebită pentru mediu.

Capitolul 3 - Corelarea cu strategiile de la nivel european, national, regional

3.1 Corelarea cu strategia Grupului de Acțiune Locală din Munții Metaliferi, Trascău și Muntele Mare

Grupul de Acțiune Locală Munții Metaliferi, Trascău și Muntele Mare - GAL MMTMM, este un parteneriat de tip public-privat, definit în conformitate cu M19 - Sprijin pentru dezvoltarea locală LEADER (DLRC - Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității) (art. 35 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013) din Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020, materializat printr-o asociere în conformitate cu Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare, care funcționează, începând cu data înscrierii în registrul asociațiilor și fundațiilor, conform cu hotărârea judecătorească de înscriere, cu actul de constituire și statutul aprobat.

Misiunea GAL MMTMM este dezvoltarea durabilă a comunităților din zona Munților Metaliferi, Trascău și Muntele Mare și adiacentă acestora, aferente teritoriului parteneriatului.

Pentru împlinirea misiunii GAL MMTMM va acționa pentru realizarea în teritoriul parteneriatului a priorităților stabilite prin strategia de dezvoltare locală, prescurtat SDL, care va respecta principalele linii de acțiune ale dezvoltării durabile și anume lupta împotriva sărăciei și a excluderii sociale, producția de bunuri și servicii durabile și protecția mediului și care vor viza următoarele obiective:

- dezvoltarea economică a comunităților;
- reconstrucția ecologică și conservarea ariilor naturale protejate, inclusiv situri Natura 2000;
- restaurarea și conservarea siturilor;
- protejarea categoriilor sociale defavorizate din comunități;
- promovarea și conservarea valorilor tradiționale morale, culturale și de cult;
- promovarea principiilor democrației, ale statului de drept și egalității de șanse;
- dezvoltarea fizică și intelectuală a tinerilor;
- promovarea parteneriatelor naționale și internaționale.

Teritoriul GAL MMTMM este un areal care cuprinde una dintre cele mai frumoase zone montane ale României, cu peisaje minunate, dar și cu un bogat patrimoniu tradițional, cu sate și cătune care păstrează încă o civilizație milenară a locuitorilor Munților Apuseni.

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Spațiul rural de pe teritoriul GAL MMTMM se confruntă însă cu numeroase curențe, acestea reprezentând și motivul pentru disparitățile între urban-rural, prin prisma tuturor componentelor sale: economia rurală, potențialul demografic, sănătate, școală, cultură, etc. Pentru reducerea acestor disparități, una dintre soluții o reprezintă elaborarea și implementarea unei strategii integrate de dezvoltare de către comunitățile locale, având ca punct de plecare nevoile identificate la nivel local și potențialul endogen.

Implicarea actorilor locali în dezvoltarea propriilor zone, va contribui la realizarea unei dezvoltări dinamice, sprijinită de o strategie de dezvoltare locală elaborată și implementată local și administrată de reprezentanți ai GAL MMTMM, care vor constitui interlocutorii populației din teritoriile respective, în vederea îmbunătățirii continue a strategiei și a acțiunilor ce vor fi implementate.

Obiectivele GAL MMTMM:

* Diversificarea economiei rurale prin creșterea numărului de micro-întreprinderi și întreprinderi mici în sectorul non-agricol din teritoriul GAL MMTMM, prin dezvoltarea de activități specifice teritoriului GAL MMTMM și folosirea de materie primă locală (lemn, piatră, lână, paie de cereale, etc....)

* Menținerea și dezvoltării activităților meșteșugărești tradiționale din teritoriul GAL MMTMM

* Înființarea, extinderea și îmbunătățirea, în teritoriul GAL MMTMM, a infrastructurii rutiere locale, care să asigure accesul populației la toate serviciile și activitățile locale, inclusiv la cele din situri Natura 2000

* Crearea infrastructurii necesare serviciilor locale de bază pentru activiți: de integrare a minorităților marginalizate și alte servicii sociale, culturale, ce țin de educația copiilor și tinerilor (în situație de risc) din comunități marginalizate, de sănătate, sportive și de agrement și turism de interes public la scară mică.

* Creșterea calității vieții în teritoriul GAL MMTMM, prin conservarea și valorificarea patrimoniului arhitectural.

* Înființare, extindere și modernizare a infrastructurii agricole de acces către ferme, proprietăți agricole, în cadrul fondului forestier și în siturile Natura 2000;

* Îmbunătățirea managementului fermelor mici zootehnice;

* Orientarea către piață și creșterea veniturilor fermelor mici zootehnice

* Creșterea productivității și sustenabilitatii agriculturii, cooperarea între actorii din lanțul de aprovizionare, producție, procesare și desfacere și cooperare în vederea dezvoltării de noi produse, practici, procese și tehnologii, sprijinți de experiză externă din domeniul cercetării-dezvoltării.

Prezentarea teritoriului și a populației acoperite – analiza diagnostic

Prezentarea geografică

Caracteristici fizico-geografice ale teritoriului (amplasament, relief, altitudine)

Zona Munților Metaliferi, Trascău și Muntele Mare face parte din zona Munților Apuseni, din punct de vedere geografic și etnografic, și se suprapune cu subzona „mocănime”, respectiv cu grupele dintre porțiunea mijlocie a văii Arieșului (de la Lupșa la Ocoliș) și a afluenților de pe dreapta Mureșului dintre Ocna Mureș și Alba Iulia. Ea cuprinde zona central – nordică a județului Alba și se învecinează cu județul Cluj.

Localitățile din această zonă sunt străbătute de drumuri județene sau comunale și de drumurile naționale DN 74, DN 75 și de drumul european E81, sau au acces la acestea.

Aceste drumuri fac legătura cu Alba Iulia – municipiul reședință de județ a județului Alba și ușurează accesul spre gările de pe liniile de cale ferată 100 și 300 și spre aeroporturile din Cluj-Napoca, Târgu Mureș și Sibiu.

Munții Metaliferi se întind în partea nord – vestică și sudică a bazinului văii Ampoiului. Se remarcă printr-o constituție complexă, rocile flișului cretacic fiind deseori străbătute de formațiuni vulcanogene, cu vârfuri ascuțite (Detunata 1.258 m, Poienița 1.437 m și Fericeli 1.122 m).

Munții Trascăului reprezintă cea mai extinsă și complexă unitate montană a județului, din punct de vedere petrografic roca predominantă fiind calcarul. Nu sunt prea înalți, dar sunt bine populați, existând totodată suprafețe de netezire, precum Ciumerna – Bedeleu și Râmeț – Ponor.

Carateristici climatice

Clima din teritoriu este una temperat-continentală de tranziție, cu influențe oceanice.

Temperatura medie anuală este între 6 și 10°C, precipitațiile fiind de 700-1.000 mm/an.

Caracteristici de mediu

Solurile din teritoriu se încadrează în clasele de calitate III (mijlocie), IV (slabă) și V (foarte slabă), în funcție de notele de bonitare aferente.

În acest teritoriu au fost identificate resurse minerale importante:

- * zăcăminte aurifere - Baia de Arieș;
- * zăcăminte polimetalice - Baia de Arieș;
- * telururi auro-argentifere - Baia de Arieș;
- * calcare - Poiana Aiudului (comuna Livezile) și Geomal (comuna Stremț).

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Formațiunile cristaline au generat o serie de minerale utile, ce servesc ca materie primă în construcții, în industria ceramică sau chimică. Acestea sunt răspândite aproape pe toată suprafața zonei montane și se exploatează din cariere.

Nisipurile și pietrișurile se exploatează din albiile râurilor la Baia de Arieș, Sălciua, Poșaga și Ocoliş (pe Arieș) și din albia râului Mureș (Unirea, Mirăslău).

Vegetația este alcătuită din păduri de foioase și conifere (la peste 1.300 m).

În teritoriu apar toate etajele și subetajele de vegetație. Vegetația subalpină se întâlnește insular în Muntele Mare, limita ei inferioară coborând la 1.550 m. Asociațiile de tufărișuri apar în alternanță cu pajiștile alpine.

Etajul molidului este întâlnit în Muntele Mare, mai jos de vegetația subalpină, limita inferioară coborând până la 1.250 - 1.350 m.

Subetajul molidului se află în etajul pădurilor de foioase cu mai multe etaje. Pădurile de fag și rășinoase apar între 1.300 m și 900 m, deci în toți munții situați în zona studiată.

Pădurile de fag (făgetele) ocupă cea mai mare suprafață de pădure din bazinului Arieșului.

Pajiștile secundare, foarte răspândite în Munții Metaliferi, în Munții Trascău și în depresiuni, ocupă azi locul fostelor păduri de fag defrișate și aparțin formației de păiușcă cu diverse specii.

În sfârșit, subetajul gorunetelor este dezvoltat la poalele Muntelui Mare, Munților Trascău și în regiunea deluroasă, limita superioară aflându-se la 700 - 800 m.

Vegetația luncilor este deosebită de cea a etajelor străbătute de râuri, factorul hotărâtor în cazul lor fiind inundațiile periodice, dar și apropierea apelor freatice. Vegetația de luncă însoțește mai ales râul Arieș, la Poșaga și Ocoliş.

Vegetația de mlaștină, cunoscută și sub numele de „molhaș” în graiul localnicilor, este prezentă în Vârful Căpățânii (1.559 m) din Muntele Mare.

Fauna este foarte diversă, fiind prezente specii de mamifere cum sunt vulpea, lupul, jderul, cerbul, căprioara, veverița sau ursul.

Pe teritoriul Băii de Arieș nu sunt rezervații naturale, parcuri naționale sau alte situri protejate la nivel național sau regional. În apropiere sunt următoarele situri Natura 2000 au suprafețe în teritoriul acoperit prin parteneriat: ROSCI0119 Muntele Mare (7,05 km²), ROSCI0147 Pădurea de stejar pufos de la Mirăslău (0,56 km²), ROSCI0253 Trascău (375,30 km²) și ROSPA0087 Munții Trascăului (594,87 km²). Prezentăm link-ul site-ului Natura 2000 conform <https://natura2000.eea.europa.eu/> și harta siturilor Natura 2000 – Fig.6 Rețeaua siturilor Natura 2000. În acest sit sunt cuprinse ecosisteme forestiere, ecosisteme agricole (pășuni și alte zone agricole) și desfășoară ghiduri și practici de conservare a tuturor habitatelor. Situl Natura

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

2000 constituie un element fundamental pentru întreaga zonă, pentru toate autoritățile publice care gestionează arealul învecinat, respectiv orașul Baia de Arieș va împrumuta practicile despre cum trebuie protejată și gestionată în general natura.

De asemenea, sunt inventariate în teritoriu 29 de rezervații și monumente ale naturii de interes național și local: Peștera Vânătorile Ponorului, Cheile Râmețului, Peștera Huda lui Papară, Pădurea Vidolm, Poienile cu narcise de la Tecșești, Cheile Întregalde, Cheile Vălișoarei, Șesul Craiului-Scărița Belioara, Iezerul Ighiel, Cheile Poșegii, Cheile Runcului, Cheile Pociovaliștei, Cheile Văii Cetății, Cheile Găldiței și Turcului, Piatra Cetii, Piatra Poienii, Piatra Grohotișului, Bulzul Gălzii, Cheile Gălzii, Cheile Tecșeștilor, Cheile Pravului, Cheile Piatra Bălții, Cheile Geogelului, Cheile Plaiului, Peștera de la Groși, Cheile Siloșului, Cheile Mănăstirii, Piatra Secuiului, Piatra Craivei.

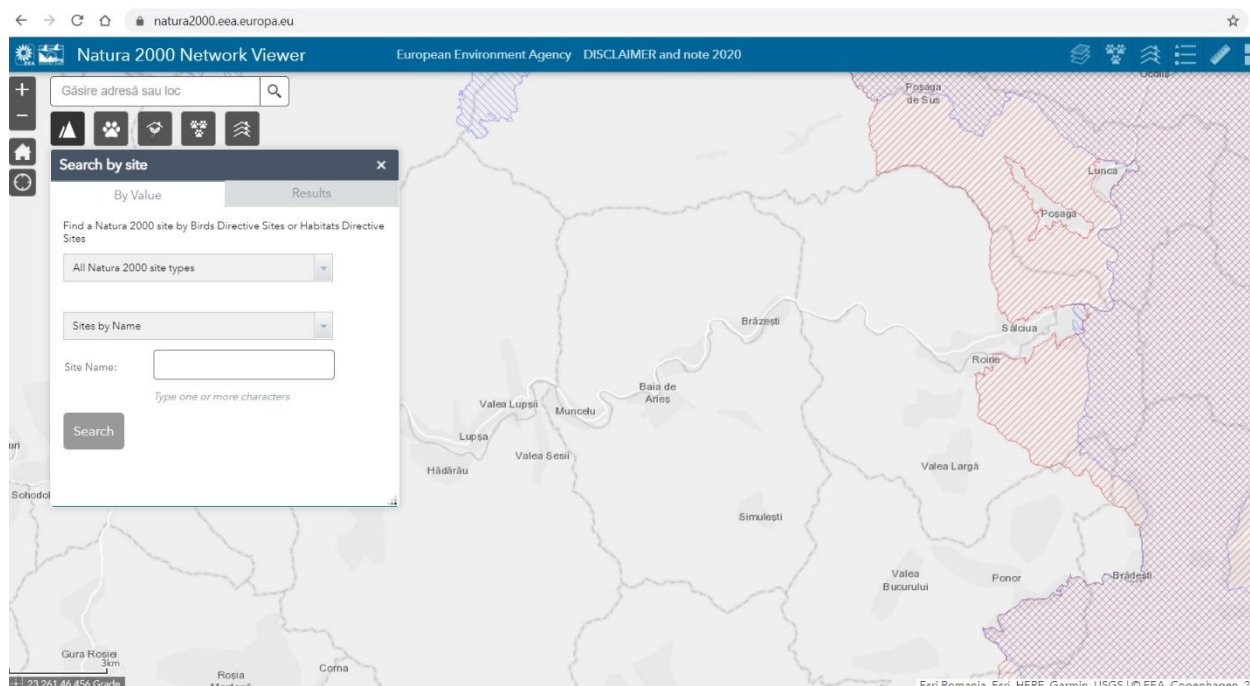

Fig 6 Rețeaua siturilor Natura 2000

Prin programul LEADER s-au stabilit următoarele obiective specifice locale:

- ◆ Diversificarea economiei rurale prin creșterea numărului de micro-întreprinderi și întreprinderi mici în sectorul non-agricol din teritoriul GAL MMTMM prin dezvoltarea de activități specifice teritoriului GAL MMTMM și folosirea de materie primă locală (lemn, piatră, lână, paie de cereale, etc....);

- ◆ menținerea și dezvoltarea activităților meșteșugărești tradiționale din teritoriul GAL MMTMM, aferente *M6.2/6A - Dezvoltarea întreprinderilor*;

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

◆ Înființarea, extinderea și îmbunătățirea, în teritoriul GAL MMTMM a infrastructurii rutiere locale care să asigure accesul populației la toate serviciile și activitățile locale inclusiv la cele din situri Natura 2000, aferente *M7.1/6B – Infrastructura de acces*;

◆ Crearea infrastructurii necesare serviciilor locale de bază pentru următoarele activități: de integrare a minorităților marginalizate și alte servicii sociale, culturale, ce țin de educația copiilor și tinerilor (în situație de risc) din comunități marginalizate, de sănătate, sportive și de agrement și turism, de interes public la scară mică aferente *M7.2/6B - Infrastructura pentru serviciile locale de bază*;

◆ Creșterea calității vieții în teritoriul GAL MMTMM prin conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului arhitectural, aferente *M7.3/6B - Dezvoltare prin patrimoniu local*;

◆ Îmbunătățirea managementului fermelor mici de creștere a animalelor și orientarea către piață;

◆ creșterea veniturilor fermelor mici de creștere a animalelor aferente *M6.1/2A Dezvoltarea exploatațiilor*;

◆ Creșterea productivității și sustenabilității agriculturii prin cooperarea între actorii din lanțul de aprovizionare, producție, procesare și desfacere și cooperare în vederea unor abordări comune privind proiectele de mediu și practicile ecologice utilizând surse regenerabile.

3.2 Corelarea cu strategia județeană

Strategia de Dezvoltare a Județului Alba reprezintă baza publică, transparentă a cererii și ofertei pentru investiții viitoare în infrastructura și serviciile publice și private necesare ridicării nivelului de atractivitate a județului, creșterii calității vieții în zonele urbane și rurale, dezvoltării capitalului economic și uman, a accesibilității și conectivității la rețele de transport și energie, protejării valorilor cadrului natural și a patrimoniului cultural. Propunerile de dezvoltare cuprind acțiuni partajate între sectorul public și privat armonizate cu obiectivele strategice și sectoriale pentru a răspunde la nevoile a trei grupuri majore: cetățeni, firme și vizitatori/turiști, nevoi ale căror rezolvare consolidează pilonii dezvoltării durabile a societății, respectiv economie, social și mediu.

Pentru perioada 2021-2027, economia județului este privită prin prisma promovării unei transformări inovatoare și inteligente. Pilonul social este configurat prin componentele infrastructurii sociale, ce vor contribui atât la dezvoltarea serviciilor publice cât și la creșterea incluziunii sociale. Mediul reprezintă o corespondență unică, fără echivoc, între natură și acțiunile oamenilor, urmărind atenuarea efectelor activităților antropice asupra factorilor de mediu, dar și impactul schimbărilor climatice asupra comunităților județului Alba.

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Implementarea intervențiilor sectoriale sub cei trei piloni se direcționează atât către teritoriul județului în relație cu teritoriului regional și național, cât și către ansamblul localităților urbane și rurale care alcătuiesc județul. Nevoile celor trei grupuri țintă, precum și partajarea rolurilor sectorului public și privat în rezolvarea acestor nevoi sunt prezentate în Figura 7 Nevoi și domenii partajate, și reprezintă baza formulării obiectivelor, politicilor, programelor și proiectelor pentru perioada 2021-2027.

Dezvoltarea județului în context internațional: Globalizarea a provocat multe schimbări economice și sociale, influențând rolul jucat de comunitățile urbane și rurale, precum și performanțele sectorului public și privat. Județul Alba a fost la rândul lui parte din acest proces, reinventându-se urmărind impactul noilor factori economici, tehnologici și sociali. De la o activitate preponderent minieră în urmă cu 50 de ani, Județul Alba este astăzi parte a economiei globale, contribuind în procesul de adaptare a comunităților locale și a capitalului uman la diversificarea și transformarea sectoarelor economice și a întreprinderilor, pentru a asigura îmbunătățirea susținută a nivelului de trai al cetățenilor județului și al celor care beneficiază de produsele realizate aici.

Dezvoltarea în context județean și regional: Dintr-o perspectivă internă, județul Alba va oferi cetățenilor săi, rezidenți din comunitățile rurale și urbane și celor din diaspora, un înalt grad de accesibilitate și conectivitate la rețele de transport, de energie și servicii publice de educație și sănătate, ceea ce va conduce la creșterea calității vieții într-un mediu curat și la valorificarea de noi oportunități de afaceri și de locuri de muncă.

Dintr-o perspectivă externă, prin dezvoltare, județul Alba va deveni o destinație atractivă, pentru localizarea de afaceri, de noi rezidenți, sau pentru turism, deziderat susținut de existența unei infrastructuri de utilități, servicii publice, economice și de servicii turistice, oferind un climat sigur și profitabil pentru investitori într-un peisaj multicultural atractiv.

nevoile cetățenilor	nevoile firmelor	nevoile turiștilor
calitatea vieții	calitatea vieții	calitatea serviciilor
bună guvernare	bună guvernare	infrastructura de
conectivitate	conectivitate	conectivitate
locuința și infrastructura de bază	teren echipat edilitar ...	informații
loc de muncă	forță de muncă ...	atracții

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Acces la locuri de muncă cu șanse egale, acces la piețe și capital, educație/ resurse umane	<u>sectorul privat</u> are rolul dominant în înființarea și operarea firmelor, acces la finanțe, acces către piețe de desfacere, realizarea de programe de formare personalizate <u>sectorul public</u> poate facilita dezvoltarea agenților economici prin oferta de spații construite/terenuri și realizarea de programe specifice serviciilor oferite de administrație	Forță de muncă calificată: productivitate și creativitate bazată pe capacitatea resursei umane de a proiecta/produse bunuri/servicii cu valoare adăugată/ generare de lanțuri de producție	<u>sectorul public</u> , prin instituții de învățământ, are rolul dominant în finanțarea și operarea serviciilor de educație a tinerilor, precum și de dezvoltare a cercetării <u>sectorul privat</u> are rol preponderent în realizarea de asociații, formarea specializată a forței de muncă și de dezvoltarea cercetării în parteneriat cu sistemul universitar	Atracții: situri monumente istorice, patrimoniul natural și cultural, evenimente culturale, evenimente sportive	<u>sectorul public</u> realizează politici locale de protecție a patrimoniului natural și cultural, asigură cadrul de aplicare a normelor naționale privind patrimoniul, asigură finanțarea programelor de protecție/reabilitare a patrimoniului construit și natural <u>sectorul privat</u> are rol în operarea și a evenimentelor și în finanțarea acestora
Infrastructura de locuințe, utilități publice, servicii de interes general, eficiență energetică, protecția mediului	<u>sectorul public</u> are rolul dominant prin planificarea, dezvoltarea și/sau reabilitarea rețelelor de utilități și servicii publice, inclusiv locuințele sociale, facilitarea realizării politicilor de eficiență energetică <u>sectorul privat</u> are rol în finanțarea și realizarea de locuințe comerciale	Teren echipat edilitar și servicii publice de interes general: educație și sănătate, la care se adaugă resursele naturale	<u>sectorul public</u> are rol în planificarea teritoriului, managementul informațiilor privind terenurilor și rețelelor, dezvoltarea și reabilitarea utilităților și serviciilor publice și protejarea și folosirea prudentă a resurselor naturale	Informații: forme cu impact mediatic, cu un bun design pentru transmiterea către cei interesați a informațiilor turistice	<u>sectorul public</u> are rol în realizarea formelor de educare, informare și promovare a patrimoniului cultural și natural <u>sectorul privat</u> are rol în promovarea mediatică sau prin evenimente a patrimoniului tangibil și intangibil și a resurselor naturale
Conectivitate: rețele de drumuri, cale ferată, aeroporturi, intermodalitate	<u>sectorul public</u> are rolul principal în planificarea, finanțarea și întreținerea infrastructurii de conectivitate și de operare a unor servicii de transport <u>sectorul privat</u>	Conectivitate: accesul la locul de muncă, piețe interne și internaționale, precum și la rețele de transport rutier/feroviar/ aerian, energie și TIC	<u>sectorul public</u> are rol în planificarea, finanțarea, întreținerea infrastructurii de conectivitate și de operare a unor servicii de transport <u>sectorul privat</u> poate realiza	Conectivitate: acces ușor la infrastructura de transport (locală-națională)	<u>sectorul public</u> are rol în planificarea, finanțarea, întreținerea infrastructurii de conectivitate și de operare a unor servicii de transport <u>sectorul privat</u> poate realiza servicii de operare și întreținere transport, energie și

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

	poate realiza servicii de transport		servicii de operare și întreținere transport, energie, și TIC		TIC
Bună guvernare: eficiență, transparență, comunicare, implicarea publicului, protecția cetățenilor și a proprietăților	<u>sectorul public</u> are responsabilitate a ca prin serviciile proprii să realizeze condițiile necesare bunei guvernări și să realizeze activitățile în folosul comunităților locale	Bună guvernare: politici economice, impozite locale, infrastructură bună pentru afaceri, informații din pagina web a administrației, protecția cetățenilor și a proprietăților	<u>sectorul public</u> are responsabilitate a ca prin politicile economice și fiscale locale și prin serviciile proprii să realizeze condițiile necesare bunei guvernări și să promoveze dezvoltarea economică locală	Infrastructura de cazare: infrastructura hotelieră susținută de facilități turistice, servicii și produse specifice sectorului HoReCa	<u>sectorul privat</u> are rol preponderent în creșterea economiei locale prin realizarea și operarea infrastructurii turistice <u>sectorul public</u> are rol în realizarea de strategii turistice și de promovare a valorilor naturale și culturale
Calitatea vieții: forme de recreere, infrastructură de sport, infrastructură culturală, evenimente culturale, design&stil	<u>sectorul public</u> are rol în planificarea și finanțarea infrastructurii de recreere, sport și culturale <u>sectorul privat</u> are rol dominant în operarea activităților și parțial în finanțarea acestora	Calitatea vieții: atractivitatea localităților, viață culturală, condiții de recreere, existența asociațiilor de afaceri	<u>sectorul public</u> are rol în planificarea și finanțarea infrastructurii de recreere, sport și culturale <u>sectorul privat</u> are rol dominant în operarea activităților și parțial în finanțarea acestora	Calitatea serviciilor: calitatea infrastructurii publice, transport public de calitate, mediu urban/rural sigur, servicii private accesibile	<u>sectorul public</u> are rol în planificarea și finanțarea infrastructurii publice, asigurarea formelor de transport intermodale, promovarea formelor de transport non-poluante și a siguranței turiștilor <u>sectorul privat</u> are rol dominant în operarea serviciilor și parțial în finanțarea acestora

Fig. 7 Nevoi și domenii partajate

3.2 Corelarea cu Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru pentru perioada 2021-2027

Parlamentul European definește regiunea drept „*Un teritoriu care formează, din punct de vedere geografic, o unitate netă, sau un ansamblu similar de teritorii în care există continuitate, în care populația posedă anumite elemente comune și dorește să-și păstreze specificitatea astfel rezultată, și să o dezvolte cu scopul de a stimula progresul cultural, social și economic*”.

Regiunile de dezvoltare sunt opt mărimi statistice, fără personalitate juridică, create în anul 1998 prin asocierea consiliilor județene din România pentru a coordona dezvoltarea regională necesară pentru ca România să adere la Uniunea Europeană. Deși devin din ce în ce

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

mai semnificative în domeniul de dezvoltare regională, aceste regiuni nu au nici un statut administrativ, neavând un consiliu legislativ sau corp executiv.

Regiunile de dezvoltare nu sunt unități administrativ-teritoriale, fiind rezultatul unui acord liber între consiliile județene și cele locale. Funcția lor este de a aloca fondurile PHARE de la UE, pentru dezvoltare regională, și de a interpreta și cerceta statistici regionale. De asemenea, regiunile de dezvoltare coordonează proiecte infrastructurale regionale și au devenit membre ale Comitetului Regiunilor când România a aderat la UE, în 2007. (Sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Regiunile_de_dezvoltare_ale_Romaniei)

Regiunile de dezvoltare reprezintă:

- o zonă ce cuprinde teritoriile mai multor județe;
- cadrul de elaborare, implementare și evaluare a politicilor de dezvoltare regională, precum și de culegere a datelor statistice specifice, în conformitate cu reglementările EUROSTAT pentru nivelul de clasificare teritorială NUTS II;

Regiunile de Dezvoltare, fiind unități teritorial-statistice, alcătuite din 4-7 județe (cu excepția Regiunii București-Ilfov), corespund nivelului NUTS II potrivit clasificării EUROSTAT, și reprezintă cadrul de colectare a datelor statistice specifice la nivel teritorial NUTS II.

Codurile NUTS (Nomenclatura Unităților Teritoriale pentru Statistică) pentru România (RO) sunt ordonate pe trei niveluri:

Nivel	Subdiviziune	#
NUTS 1	Macroregiuni	4
NUTS 2	Regiuni	8
NUTS 3	Județe + București	42

Tab. 1 Coduri NUTS

Clasificarea NUTS a României, pe cele trei niveluri teritoriale recomandate de EUROSTAT sunt:

Nivel corespunzător NUTS	Unitate	Nr. de unități (iunie 2004)
I	România	1
II	Regiuni	8
III	Județe și Municipality București	42
IV	Nu se aplică -	-
V	Orașe, comune, sate	320 orașe din care municipii 103, 2861 comune cu 12.957 sate

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Tab. 2 Clasificarea NUTS a României

În România sistemul NUTS se aplică în felul următor:

Împărțirea administrativă a României								
Macroregiuni (NUTS I)	Macroregiunea 1.		Macroregiunea 2.		Macroregiunea 3.		Macroregiunea 4.	
Regiuni de dezvoltare (NUTS II)	Nord-Vest	Centru	Nord-Est	Sud-Est	Sud	București și Ilfov	Sud-Vest	Vest
Județe (NUTS III)	<i>Bihor Bistrița-Năsăud Cluj Maramureș Satu Mare Sălaj</i>	<i>Alba Brașov Covasna Harghita Mureș Sibiu</i>	<i>Bacău Botoșani Iași Neamț Suceava Vaslui</i>	<i>Brăila Buzău Constanța Galați Tulcea Vrancea</i>	<i>Argeș Călărași Dâmbovița Giurgiu Ialomița Prahova Teleorman</i>	<i>București Ilfov</i>	<i>Dolj Gorj Mehedinți Olt Vâlcea</i>	<i>Arad Caraș-Severin Hunedoara Timiș</i>

Tab. 3 Sistemul NUTS în România

Astfel, **Regiunea Centru** este cuprinsă în Macroregiunea 1:

RO12 Centru

RO121 Județul Alba

RO122 Județul Brașov

RO123 Județul Covasna

RO124 Județul Harghita

RO125 Județul Mureș

RO126 Județul Sibiu

Structurile de dezvoltare regională sunt următoarele :

La nivel național:

- Consiliul Național pentru Dezvoltare Regională (CNDR), cu rol decizional;
- Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP), cu rol executiv.

La nivel regional:

- Consiliul pentru Dezvoltare Regională (CDR) cu rol decizional;
- Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) cu rol executiv.

Dezvoltarea regională este un concept nou ce urmărește impulsivitatea și diversificarea activităților economice, stimularea investițiilor în sectorul privat, reducerea somajului și îmbunătățirea nivelului de trai.

Regiunea de Dezvoltare Centru

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Regiunea Centru este așezată în zona centrală a României, în interiorul mării curburi a Munților Carpați, pe cursurile superioare și mijlocii ale Mureșului și Oltului, fiind străbătută de meridianul 25° longitudine estică și paralela 46° latitudine nordică. Cu o suprafață de 34 100 kmp, reprezentând 14,3 % din teritoriul României. Prin poziția sa geografică, realizează conexiuni cu 6 din celelalte 7 regiuni de dezvoltare, înregistrându-se distanțe aproximativ egale din zona ei centrală până la punctele de trecere a frontierelor.

Localizată în centrul țării, pe cursurile superioare și mijlocii ale Mureșului și Oltului, Regiunea Centru este străbătută de meridianul de 250 longitudine estică și paralela de 460 latitudine nordică. La nivel continental, Regiunea Centru este situată în partea de sud-est a Europei și a Uniunii Europene.

Prin poziția sa geografică, Regiunea Centru este bine relaționată teritorial ocupând astfel o poziție privilegiată. Regiunea Centru realizează conexiuni cu 6 din cele 7 regiuni de dezvoltare, înregistrându-se distanțe aproximativ egale din zona ei centrală până la punctele de trecere a frontierelor.

Regiunea Centru este formată din 6 județe (Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu), care însumează o suprafață de 34100 km², reprezentând 14,3% din teritoriul țării. Din suprafața totală a Regiunii Centru cea mai mare pondere o ocupă județul Mureș (19,7%), la polul opus fiind județul Covasna (10,9%).

Județ	Suprafața (km ²)	Ponderea din Regiunea Centru	Ponderea din suprafața României (%)	Categoria de mărime a județului
Alba	6242	18,3	2,6	mijlocie
Brașov	5363	15,7	2,2	mijlocie
Covasna	3710	10,9	1,6	mică
Harghita	6639	19,5	2,8	mare
Mureș	6714	19,7	2,8	mare
Sibiu	5432	15,9	2,3	mijlocie

Tab 4 Suprafața ponderea și categoria de mărime a județelor din Regiunea Centru

Figura 7 Harta încadrării Regiunii Centru în teritoriul României

Relieful Regiunii Centru cuprinde părți însemnate din cele trei ramuri ale Carpaților Românești (aproape jumătate din suprafața regiunii), zona colinara a Podișului Transilvaniei și zona depresionară de contact între zona colinară și cea montană.

Rețeaua hidrografică este bogată, fiind formată din cursurile superioare și mijlocii ale Mureșului și Oltului și din afluenții acestora. Lacurile naturale sunt diverse ca geneză, cele mai cunoscute fiind lacurile glaciare din Munții Făgăraș, lacul vulcanic Sfânta Ana din Munții Harghita și Lacul Roșu, lac format prin bararea naturală a cursului râului Bicz, Lacul Ursu. Cele mai importante lacuri antropice sunt cele de baraj de pe râurile Olt și Sebeș, lacurile sărate din fostele ocne de sare de la Ocna Sibiului, iazurile piscicole din Câmpia Transilvaniei.

Clima caracteristică Regiunea Centru este temperat-continentală, variind în funcție de altitudine. În depresiunile intramontane din partea de est a regiunii se înregistrează frecvent inversiuni de temperatură, aerul rece putând staționa aici perioade îndelungate. Vegetația naturală este variată, prezentând o etajare altitudinală. În Câmpia colinară a Transilvaniei vegetația caracteristică este cea de silvostepa.

Resursele naturale sunt diverse și includ importante rezerve de gaze naturale, sare, metale neferoase, materiale de construcții (bazalt, andezit, marmură, travertin), mici depozite de cărbune inferior și numeroase izvoare de apă minerală. În afara resurselor subsolului, Regiunea Centru dispune de un remarcabil potențial hidroenergetic și de un valoros potențial forestier (pădurile și suprafețele împădurite ocupă aproximativ o treime din suprafața regiunii).

Numărul populației rezidente în Regiunea Centru la 1 ianuarie 2020 era de 2,31 milioane locuitori (poziția a 5-a în rândul celor 8 regiuni de dezvoltare ale României), densitatea populației fiind de 68 loc./kmp. Prin ponderea populației urbane, de 57,4 %, Regiunea Centru se numără printre cele mai urbanizate regiuni ale României, după Regiunea București-Ilfov și Regiunea Vest.

În ultimii 30 ani populația regiunii s-a redus cu -19% (de la 2.860.490 de persoane în 1990 la 2.317.151 de persoane în 2020), înregistrând unul din cele mai severe ritmuri de declin. În mediul urban, populația regiunii a scăzut cu -23% în 2020 comparativ cu 1990 (de la 60,5% în 1990 la 57,4% în 2020), iar în cel rural cu -12% (deși se observă o creștere de la 39,5% în 1990 la 42,6% în 2020). În anul 2020 comparativ cu anul de referință 2013, populația regiunii s-a diminuat cu -1,5%, înregistrându-se o scădere de -2,5% în mediul urban și de -0,1% în mediul rural. Potrivit prognozelor demografilor, la orizontul anului 2060 Regiunea Centru ar putea pierde 23,2% din populația rezidentă înregistrată în anul 2015, valori sub cele la nivel național (-30,5%).

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Majoritatea orașelor regiunii (63%) au sub 20 000 locuitori, un singur oraș – Brașovul – are populația de peste 200 000 locuitori, iar două – Sibiu și Târgu Mureș – au între 100 000 și 200 000 locuitori. Populația Regiunii Centru se caracterizează printr-o mare diversitate etnică, lingvistică și religioasă. Românii formează 61,2% din totalul populației regiunii, maghiarii 28,6%, românii 4,7%, germanii 0,4%.

Economia Regiunii Centru are o structură echilibrată, cu un o pondere încă importantă a industriei și un sector terțiar în dezvoltare rapidă. Prin valoarea P.I.B./locuitor (46 659 lei, în 2018, Regiunea Centru se situa pe poziția a treia la nivel național, după Regiunea București-Ilfov și Regiunea Vest. În anul 2019, acesta reprezenta 66% din media Uniunii Europene (echivalent 20 500 euro), exprimat la paritatea de cumpărare standard.

Structura economică a Regiunii Centru a suferit modificări substanțiale în ultimii 10 ani. Ponderile unor sectoare economice precum agricultura, industria extractivă s-au redus mult, crescând în schimb ponderea altor ramuri economice și a celor din sectorul terțiar cu precădere. În prezent serviciile asigură 57,4% din valoarea adăugată brută iar industria 32,5%.

Profilul industrial al regiunii este dat de industriile auto, prelucrări metalice, alimentară, prelucrarea lemnului și industria ușoară. Un domeniu în dezvoltare rapidă este sectorul IT, iar recent, industria aeronautică concentrată în jurul Brașovului cunoaște o nouă revigorare. Dacă în trecut, industria ușoară și industria lemnului ocupau poziții importante în structura investițiilor străine la nivel regional, în prezent industria auto, industria aeronautică, IT-ul și industria farmaceutică sunt principalele domenii în care se concentrează investițiile străine în Regiunea Centru.

Agricultura constituie încă principala ocupație și sursă de venit a locuitorilor din mediul rural. Deși ponderea populației ocupate în agricultură rămâne ridicată, contribuția acestei ramuri la valoarea adăugată brută este redusă. În anul 2019, Regiunea Centru ocupa locul 1 la nivel național în ceea ce privește efectivele de ovine, cultivarea cartofului, hameiului, furaje verzi și a cânepei și inului pentru fibre textile.

Rețeaua rutieră măsurată, la sfârșitul anului 2020, 11 534 km, din care 6081 km de drum modernizat, iar cea de cale ferată avea o lungime totală de 1340 km dintre care jumătate electrificată (671 km). La finele anului 2020, autostrăzile deschise circulației în Regiunea Centru totalizează 178 km. În regiune funcționează două aeroporturi internaționale: Sibiu și Târgu Mureș, iar al 3-lea este în fază avansată de construcție la Brașov.

Regiunea Centru dispune de un potențial turistic ridicat și diversificat, atât natural cât și antropic. Formele de turism cu cel mai ridicat potențial de dezvoltare sunt: turismul montan, turismul balnear, turismul cultural și turismul rural. Începând cu anul 2010 și până în prezent (anul 2020), Regiunea Centru ocupă prima poziție în ceea ce privește numărul de turiști atrași.

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Numărul total de turiști sosiți în Regiunea Centru în anul 2020 (1,53 milioane, ceea ce reprezintă 24% din totalul turiștilor cazați în România). Capacitatea de cazare turistică în funcțiune, în anul 2020, era de aproximativ 14,6 milioane locuri-zile (22,8% din totalul național), ceea ce îi conferă regiunii noastre prima poziție din țară.

Datorită diversității biologice deosebite, Regiunea Centru are o contribuție importantă la implementarea Rețelei Ecologice Europene NATURA 2000 în România. În ce privește cele două părți integrante a rețelei NATURA 2000 în România, la nivelul Regiunii Centru au fost declarate 18 Aree de Protecție Specială Avifaunistică (SPA) și 63 de Situri de Importanță Comunitară (SCI). La nivelul Regiunii Centru, suprafața siturilor NATURA 2000 era în anul 2019 de 16.760 km² (49,1% din suprafața regiunii), cu 23,9% mai mare față de cea în urmă cu un deceniu (13.522 km² în 2009, 39,7% din suprafața regiunii).

Axe prioritare și obiective specifice de dezvoltare regională

Prioritățile, obiectivele specifice și măsurile sunt corelate cu obiectivele de politică ale politicii de coeziune pentru perioada de programare 2021-2027: stimularea convergenței economice și sociale, sprijinirea regiunilor să valorifice pe deplin globalizarea, înzestrarea cu instrumente adecvate pentru o creștere solidă și durabilă. Toate regiunile rămân eligibile pentru finanțare prin politica de coeziune, pe baza a trei categorii: regiuni mai puțin dezvoltate, în tranziție și mai dezvoltate.

Priorități specifice:

P.1.1 Întărirea capacității administrative a autorităților publice locale în vederea implementării principiilor dezvoltării urbane integrate și sprijinirea cooperării la nivel microregional

Orașele se confruntă cu provocări majore privind adaptabilitatea și sustenabilitatea dezvoltării pe termen lung.

Ținând cont de aceste provocări, procesul de elaborare și implementare a strategiilor integrate de dezvoltare urbană este foarte important, implică multă responsabilitate și necesită o serie de competențe profesionale.

Este nevoie de facilitarea accesului la formare profesională și creșterea calității competențelor profesionale celor implicați în procesul de planificare strategică.

O provocare în sustenabilitatea urbană este dezvoltarea de politici cuprinzătoare care să se bazeze pe o înțelegere amplă și cuprinzătoare a factorilor care influențează relația dintre funcționalitatea orașelor și mediul înconjurător, pornind de la ideea ca la baza dezvoltării unei

localitati stau resursele naturale si modul in care sunt gestionate acestea in favoarea cresterii economice locale, dezvoltarii societatii si conservarii biodiversitatii.

Chiar dacă există orientări metodologice care permit urmărirea unui ”fir roșu” al procesului de planificare strategică, sunt necesare abordări diferite în funcție de specificul și dimensiunea fiecărui oraș.

O problemă vizibilă a orașelor din România o reprezintă dezvoltarea „spontană”, în dezacord cu principiile dezvoltării urbane durabile. Amintim că principalii factori care influențează extinderea și modul de organizare teritorială a orașelor sunt: accesibilitate, imaginea zonei (atractivitate/repulsivitate), prețul terenului, infrastructura tehnico-edilitară, densitatea spațiului construit, reglementările urbanistice, reglementările de mediu, amplexarea traficului.

Pentru perioada 2021-2027 măsurile propuse în cadrul priorității de întărire a capacității administrative a orașelor și de sprijinire a cooperării la nivel microregional vizează:

- creșterea capacității umane din cadrul APL-urilor în vederea îmbunătățirii procesului de planificare urbană

- consolidarea instrumentelor de planificare spațială

- elaborarea și implementarea strategiilor integrate de dezvoltare urbană (SIDU)

- consolidarea capacității structurilor de guvernare la niveluri multiple

- diversificarea formelor de cooperare între structurile administrației publice locale

- consolidarea instituțiilor cu rol în planificarea și gestionarea proceselor de dezvoltare a teritoriului

- sprijinirea elaborării și implementării strategiilor teritoriale integrate la nivel microregional prin utilizarea de instrumente de tip ITI

P.1.2 Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport regional; dezvoltarea infrastructurii de internet, în mod special a infrastructurii de bandă largă

1.2.1 Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii regionale de transport pentru creșterea accesibilității localităților urbane și rurale la rețeaua națională de transport și la rețeaua TEN-T

Regiunea Centru dispune de o rețea extinsă de transport atât de drumuri cât și de căi ferate. Activitatea de transport, atât de pasageri cât și de mărfuri, se află în continuă expansiune în ultimele două decenii, determinând o suprasolicitare a rețelelor actuale de transport. Lipsa investițiilor și managementul defectuos al companiilor naționale de transport au condus la schimbări în ce privește repartitia pe moduri de transport și, în consecință, în perioada ultimilor ani se înregistrează un ritm mult mai rapid de creștere a sistemelor poluante de transport în defavoarea celor mai puțin poluante.

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Rețeaua rutieră din Regiunea Centru totalizează 11 459 km, reprezentând 13,3% din totalul celei naționale.

Datorită situației sale în centrul României, Regiunea Centru se bucură de o poziție privilegiată în ce privește accesibilitatea și conexiunile rutiere cu restul țării și cu Europa. Regiunea Centru este străbătută de cinci drumuri europene, a căror lungime însumează 951 km. Patru dintre ele formează un mare inel rutier ce traversează sudul, vestul, nordul și estul regiunii, iar al cincilea drum european (E60) străbate centrul regiunii, pe direcția SE - NV. Astfel, toate cele 6 reședințe de județ precum și cele mai importante orașe ale regiunii se află fie pe traseul fie în imediata apropiere a unei șosele europene. Cu toate că regiunea noastră dispune de o rețea rutieră extinsă se mențin anumite zone cu accesibilitate redusă (ex. zona Munților Apuseni, zona montană din N-E Regiunii Centru).

Rețeaua feroviară din Regiunea Centru însumează 1333 km, reprezentând 12,3% din totalul celei naționale.

Gradul de electrificare a căilor ferate la nivel regional este de 50%, față de un procentaj de 37,4% la nivel întregii țări. Din păcate, cea mai mare parte a infrastructurii de transport feroviar, atât liniile de cale ferată cât și ramele de transport, sunt într-o stare deplorabilă, ceea ce determină o lipsă de atractivitate a transportului feroviar, în special a celui de pasageri. Astfel, conform datelor prezentate în Strategia Națională de Dezvoltare a Infrastructurii Feroviare 2018-2022, în 2017, volumul de transport și volumul de prestații în transportul feroviar din România s-au redus cu 86% față de nivelurile înregistrate în 1989, cota de piață pentru acest mod de transport ajungând la 16,5%, în cazul transportului de pasageri și la 20,5%, în cazul transportului de mărfuri.

Potrivit aceluiași document, cele mai frecvente și importante cauze de insatisfacție vis-a-vis de sistemul feroviar din România sunt viteza redusă de deplasare și lipsa de punctualitate a trenurilor.

O parte din rețeaua feroviară care traversează Regiunea Centru este componentă a Coridorului IV paneuropean de transport și face obiectul unor investiții majore de reabilitare și modernizare finanțate prin POIM 2014-2020. Ca și în cazul altor proiecte majore în domeniul transporturilor, se înregistrează întârzieri foarte mari în ce privește reabilitarea căii ferate Brașov –Simeria și a tronsonului Brașov- Predeal. Potrivit rapoartelor oficiale, stadiul fizic al lucrărilor de modernizare a căii ferate, la începutul anului 2019, se prezenta astfel în Regiunea Centru: lotul Simeria-Vințu de Jos: 97,03%, lotul Vințu de Jos–Coșlariu: 89,04%, lotul Sighișoara-Ațel: 96,8%, lotul Ațel-Micăsasa: 95,7%, lotul Micăsasa–Coșlariu: 80%, tronsoanele Predeal-Brașov și BrașovSighișoara: 0%

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

În ce privește infrastructura de transport de importanță secundară (drumurile județene), menționăm că lungimea totală a rețelei de drumuri regionale (județene) însumează 4404 km la finalul anului 2018, în scădere cu 372 km față de anul 2013. Chiar dacă lungimea totală a drumurilor județene modernizate la nivelul Regiunii Centru a crescut cu 86,1% în perioada 2013-2018, ajungând la 2454 km, ponderea categoriei de drumuri modernizate (conform tipului de acoperământ) în totalul rețelei de drumuri regionale (județene) este încă foarte scăzută (55,7%).

În perioada următorilor 7 ani, eforturile investiționale necesare pentru asigurarea implementării priorității ce vizează dezvoltarea infrastructurii regionale de transport vor ținti:

- accelerarea lucrărilor de execuție a autostrăzilor începute în perioada 2014-2020
- modernizarea și creșterea capacității de transport a drumurilor de importanță regională care asigură conexiunile la rețeaua TEN-T
- realizarea de noi legături rutiere către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T, inclusiv reabilitarea, construirea de drumuri expres/de mare viteză
- realizarea de centuri ocolitoare
- realizarea de noi drumuri locale care să deservească zonele metropolitane și zonele urbane funcționale
- continuarea investițiilor în infrastructura feroviară începute în perioada 2014-2020, inclusiv a celor pentru modernizarea, creșterea siguranței și accesibilizarea gărilor
- modernizarea materialului rulant
- informatizarea transportului feroviar
- modernizarea platformelor pentru transportul de mărfuri și construirea de noi terminale de transport intermodal
- accelerarea execuției aeroportului de la Brașov-Ghimbav
- continuarea modernizării și extinderii aeroporturilor din Tîrgu Mureș și Sibiu
- realizarea, reabilitarea infrastructurilor pentru heliporturi și aerodromuri pentru aparate de zbor de mici dimensiuni

1.2.2 Dezvoltarea infrastructurii TIC, în mod special a infrastructurii de bandă largă și îmbunătățirea conectivității digitale în mediul urban și cel rural

Conform celui mai recent Raport DESI (Digital Economy and Society Index), România ocupă unul din ultimele locuri la nivel european în toate cele 5 domenii luate în calcul: conectivitate, capitalul uman, utilizarea internetului, integrarea tehnologiei digitale -în afaceri și e-commerce) și serviciile publice digitale. În ce privește conectivitatea (aici fiind incluse toate tipurile de rețele-fixe, mobile, rapide și ultrarapide), România, cu un scor general de doar 55 puncte, ocupa locul 22 din 28 state ale Uniunii Europene. Acoperirea rețelelor fixe de internet era

de 88% la nivel național (urban și rural) și de doar 80% în mediul rural, România ocupând astfel locul 26 din cele 28 state europene analizate.

În ce privește rata de acoperire a gospodăriilor prin tehnologiile NGA (Next Generation Access), România avea în 2018 o rată de cca 75% per total, însă în mediul rural această rată era de doar 40%. Situația este mult mai bună în ce privește conexiunea la internet de mare viteză (Docsis 3.0 sau FTTP), România putând asigura prin rețeaua actuală conexiunea ultrarapidă la internet pentru toate locuințele care dispun de conexiuni la internet.

Raportată la celelalte regiuni ale României, Regiunea Centru se situează în partea de mijloc a clasamentului atât în ce privește accesibilitatea cât și accesarea internetului de acasă. La nivel regional, ponderea gospodăriilor cu acces la internet de acasă a crescut de la 49,5% în anul 2013 la 68,7%, în 2018, rămânând totuși sub media națională de 72,4%.

În următoarea perioadă vor trebui intensificate eforturile regionale pentru a susține, în colaborare cu nivelul național, dezvoltarea infrastructurii de internet de bandă largă Broadband, în special în zonele rurale ale Regiunii Centru în care se înregistrează un nivel mai scăzut al acoperirii cu internet de mare viteză prin măsuri naționale sau regionale dedicate dezvoltării infrastructurii de internet de bandă largă în localitățile greu accesibile și izolate.

P.1.3 Consolidarea rolului și funcțiilor așezărilor urbane din Regiunea Centru ca actori importanți în asigurarea coeziunii teritoriale, sociale și a creșterii economice bazată pe cunoaștere

Rețeaua urbană a Regiunii Centru cuprinde 57 UAT-uri urbane (20 municipii, dintre care 6 sunt reședințe de județ și 37 orașe) precum și comunele situate în zonele urbane funcționale aferente marilor aglomerări urbane.

În conformitate cu sistemul de ierarhizare funcțională al localităților urbane propus de Legea 351/2001 privind Planul de Amenajare a Teritoriului Național-Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități, un singur oraș din Regiunea Centru (Brașovul) se încadrează în rangul I, șaptesprezece municipii se încadrează la rangul II, iar celelalte se încadrează la rangul III. În ce privește importanța și rolul la nivel teritorial al orașelor din Regiunea Centru, avem 3 localități urbane (Brașov, Sibiu, Târgu Mureș) incluse în categoria III - poli regionali secundari), 3 orașe incluse în categoria IV - poli județeni principali (Alba Iulia, Miercurea - Ciuc, Sfântu Gheorghe), 8 municipii incluse în categoria V - poli județeni secundari, iar celelalte sunt încadrate în alte categorii cu funcțiuni urbane limitate.

În plus, Legea 351/2001 identifică aglomerațiile urbane de rang I sau II precum și grupările teritoriale de rang II sau III din Regiunea Centru existente la momentul apariției legii.

Pentru a răspunde acestor provocări este nevoie, fără îndoială, de întărirea capacității administrațiilor publice locale de a implementa principiile dezvoltării urbane durabile, inclusiv

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

printr-un sprijin concret în vederea elaborării, implementării și monitorizării Strategiilor Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU) ca documente directe pentru dezvoltarea pe termen mediu a orașelor. Îmbunătățirea mobilității urbane durabile și combaterea schimbărilor climatice presupune în mod obligatoriu elaborarea Planurilor de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD) și implementarea proiectelor subsecvente care vizează dezvoltarea transportului public și a transportului individual nepoluant la nivel de zone urbane funcționale, implementarea de sisteme inteligente de fluidizare a traficului etc.

O atenție particulară trebuie acordată localităților urbane mici, având o populație sub 20000 locuitori și fostelor localități urbane monoindustriale. Închiderea parțială sau totală a vechilor unități economice a generat în aceste localități niveluri ridicate ale șomajului, scăderea nivelului general de trai al locuitorilor iar cele mai multe dintre aceste orașe au intrat pe o pantă descendentă din punctul de vedere al dezvoltării socioeconomice.

Declinul economic al acestor orașe a determinat un lanț de probleme precum cele generate de capacitatea bugetară redusă de susținere a investițiilor publice, atractivitate redusă determinată de oportunitățile limitate de dezvoltare economică și de starea necorespunzătoare a infrastructurii de educație, sănătate și cultură, capacitate redusă de atragere a investițiilor private, grad redus de diversificare economică, slaba dezvoltare a antreprenoriatului, grad mai scăzut de echipare tehnico-edilitară, întârzierea reconversiei siturilor industriale abandonate, neeliminarea surselor active de poluare și, nu în ultimul rând, declin demografic pronunțat.

Sprijinul acordat orașelor mici și localităților monoindustriale din regiune trebuie să se concentreze pe regenerarea economică și socială a acestora, inclusiv prin întărirea capacității administrative a autorităților publice locale și să permită un acces mai facil la finanțare pentru aceste orașe pentru a putea implementa cu succes proiecte de revitalizare urbană și de valorificare a potențialului economic.

Dezvoltarea din ultimele decenii a orașelor din Regiunea Centru a impus includerea în modelul de creștere al acestora a unor localități rurale sau urbane situate în proximitate geografică și care dispun de terenurile necesare dezvoltării economice și sociale pentru orașele care formează nucleul aglomerărilor urbane. Pe baza legislației actuale s-au constituit în Regiunea Centru două zone metropolitane (zona metropolitană Brașov și zona metropolitană Târgu Mureș), iar în cazul altor orașe au fost implementate diferite forme de asociere intercomunitară. Cu toate acestea, cele mai multe zone metropolitane sau zone urbane funcționale dispun, în prezent, de un cadru instituțional incomplet constituit și se confruntă cu lipsa unui cadru operațional la nivelul zonelor metropolitane/zonelor urbane funcționale. În cazul altor zone predominant urbane din Regiunea Centru cu potențial de a dezvolta zone urbane funcționale se poate vorbi de lipsa unei viziuni larg împărtășite în ceea ce privește necesitatea planificării

dezvoltării la un nivel teritorial mai extins. În prezent, în cadrul acestor zone definite în mod teoretic există un nivel redus de cooperare între UAT-uri, consecința fiind corelarea redusă a intervențiilor individuale și dificultatea de a dezvolta în comun infrastructurile tehnicoedilitare, sistemul de transport sau serviciile sociale pe baza principiilor eficienței economice și complementarității.

1.3.1 Sprijinirea mobilității urbane durabile

Perioada de programare 2014-2020 a introdus condiția elaborării și implementării Planurilor de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD) pentru obținerea de finanțări europene nerambursabile pentru proiectele vizând mobilitatea urbană. În esență, un plan de mobilitate urbană durabilă este un plan strategic conceput pentru a crea un sistem de transport urban cu accent pe obiective precum: oferirea de opțiuni de transport care permit accesul cetățenilor la destinații și servicii esențiale, îmbunătățirea siguranței și securității, reducerea poluării sonore, a aerului, a emisiilor de gaze cu efect de seră și consumul de energie, îmbunătățirea eficienței și rentabilității transportului de persoane și bunuri, creșterea calității mediului urban, creșterea calității vieții și a atractivității în rândul cetățenilor, mediului de afaceri și a societății în general. Având în vedere stadiul actual al implementării acestor planuri la nivelul orașelor din Regiunea Centru și gradul de îndeplinire a obiectivelor propuse, considerăm necesară continuarea asistenței specifice prin finanțarea în următorii șapte ani a unui pachet de măsuri care să vizeze sprijinirea autorităților publice locale în vederea implementării proiectelor incluse în (PMUD) pentru municipii, orașe și zone metropolitane din regiune, actualizarea acestor planuri, acolo unde se impune, sau elaborarea de PMUD-uri pentru orașele care reclamă această nevoie. Este nevoie de sprijin pe întreg procesul de elaborare a PMUD, fie că este vorba de etapa procesului de planificare strategică, cea operațională sau cea de monitorizare. La nivel de UAT-uri, este nevoie în continuare de suport pentru: maturizarea proiectelor din PMUD, inclusiv monitorizarea documentelor strategice, adoptarea legislației Uniunii Europene în domeniul transportului public, dezvoltarea capacității beneficiarilor de a gestiona mobilitatea urbană (departamente specializate pentru transport și mobilitate).

Sunt necesare investiții în proiecte care vizează digitalizarea transportului urban. Este nevoie la nivel regional de o creștere semnificativă a numărului de orașe și localități cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate și pentru creșterea eficienței operatorilor locali de transport.

La nivelul multor municipii sau orașe este vizibilă nevoia de a asigura și proteja spațiile publice pentru locuitorii acestora. Astfel, sunt necesare soluții durabile pentru toți locuitorii asigurând incluziunea socială în activitățile citadine.

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Este nevoie de un sistem de măsurare și monitorizare a calității aerului și reducerea zgomotului la nivel local, județean și regional care să permită ulterior luarea celor mai potrivite măsuri privind creșterea calității aerului și reducerea poluării acustice

Pentru a asigura atingerea obiectivelor stabilite printr-un PMUD, alături de măsurile care vizează extinderea, modernizarea și digitalizarea sistemului de transport public este nevoie de o mai mare promovare a importanței mobilității urbane sustenabile, ce implică adesea dezvoltarea de parteneriate compuse din UAT-uri de tip urban, UAT-uri din zone urbane funcționale, , mediul de afaceri (în special operatori economici în domeniul transporturilor, comunicații, IT, etc.), ONG-uri în diverse domenii (mai ales ecologie).

În perioada 2021-2027, prioritatea regională privind sprijinirea mobilității urbane durabile va fi susținută prin măsuri precum:

- asistență specifică prin finanțarea actualizării/ elaborării și a monitorizării PMUD – urilor pentru municipii, orașe și zone metropolitane

- dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport la nivel urban/metropolitan (construirea de centuri rutiere, extinderea, modernizarea liniilor de tramvai, dezvoltarea unor culoare de mobilitate, achiziționarea de troleibuze și/sau autobuze, achiziționarea sau modernizarea de material rulant etc)

- dezvoltarea infrastructurii pentru combustibili alternativi, în special puncte de realimentare sau reîncărcare

- extinderea, reconstruirea sau modernizarea pistelor ciclabile (inclusiv între localitățile din cadrul ZUF)

- digitalizarea transportului urban

- implementarea de sisteme de măsurare și monitorizare a calității aerului și a poluării fonice

- dezvoltarea de parteneriate (UAT, companii de transport public, firme IT, ONGuri)

1.3.2 Extinderea digitalizării serviciilor administrației publice locale și implementarea de soluții SMART City

România se situează pe penultimul loc în state membre ale Uniunii Europene în ce privește Indicele economiei și societății digitale (DESI) pentru 2019. Acest indice al Comisei Europene monitorizează performanța digitală globală din Europa și urmărește progresele înregistrate de țările Uniunii Europene în ceea ce privește competitivitatea digitală.¹¹

Ponderea persoanelor de 16-74 ani din Regiunea Centru care au utilizat internetul de acasă a fost, în anul 2018, de 76,3% din totalul acestei categorii de vârstă. Aproximativ 15%

---

¹¹ https://ec.europa.eu/romania/news/20190611_Romania_penultimul_loc_UE_DESI_ro

dintre utilizatorii din Regiunea Centru ai internetului au realizat prin această modalitate interacțiuni cu autoritățile publice sau au accesat serviciile publice.

Uniunea Europeană sprijină digitalizarea economiilor și a societăților sale prin instituirea unui nou program de finanțare, Europa digitală¹², pentru perioada 2021-2027. Prin aceasta se urmărește să se promoveze implementarea și adoptarea la scară largă a unor tehnologii digitale esențiale, precum aplicațiile bazate pe inteligența artificială și instrumentele de ultimă generație din domeniul securității cibernetice. Programul „Europa digitală” va susține organizarea de cursuri de formare în domeniul competențelor digitale avansate pentru forța de muncă și pentru studenți, precum și pentru IMM-uri și pentru administrațiile publice.

Asigurarea finanțării va face posibilă garantarea unui acces simplu, fiabil și fără sincope la serviciile publice digitale, spre exemplu prin extinderea interoperabilității serviciilor publice la nivelul întregii Uniunii Europene.

Digitalizarea administrației publice este o etapă firească dacă observăm implementarea și utilizarea pe scară din ce în ce mai largă a serviciilor de e-guvernare destinate cetățenilor și mediului de afaceri, la care de adaugă mobilitatea și accesibilitatea foarte ridicată oferită de echipamentele moderne de comunicații electronice. Atât la nivel regional cât și național este nevoie de recuperarea întârzierilor în procesul de digitalizare. În plus, s-a observat existența unor decalaje mari între mediul urban și cel rural privind infrastructura tehnologică care să permită digitalizarea serviciilor din administrația publică locală.

În perioada următorilor șapte ani, eforturile la nivelul Regiunii Centru se vor conjuga cu cele de la național pentru atingerea tuturor obiectivelor stabilite prin Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020 și accelerarea implementării măsurilor prevăzute în domeniile cuprinse în acest document programatic în care se înregistrează întârzieri. Direcția principală de acțiune se va axa pe susținerea digitalizării serviciilor publice la nivel local, incluzând ca măsuri specifice:

- sisteme hard și soluții digitale în administrația publică județeană și în cea locală
- dezvoltarea de infrastructuri specifice la nivel local și județean în domeniile educației, sănătății și culturii
- creșterea conținutului digital al activităților administrației publice locale și din domeniile educației, sănătății și culturii
- asigurarea interoperabilității pentru proiectele de digitalizare ale serviciilor publice la nivel local

---

¹² <https://smarternext.com/ro/europa-digitala-2021-2027/>

- creșterea gradului de uniformizare, de tipizare al documentelor/formularelor necesare emiterii unor documente
- publice (de ex. eliberare de avize, certificate și autorizații digitale)
- dezvoltarea abilităților digitale ale personalului din administrația publică locală și județeană
- creșterea securității cibernetice a sistemelor digitale publice
- stimularea utilizării de către cetățeni a serviciilor publice digitale
- sprijin pentru intervenții de tip smart-city, aplicabile municipiilor și orașelor pe baza abordării dezvoltării urbane durabile;
- dezvoltarea de platforme locale/regionale pilot de open innovation în domeniul smart-city.

1.3.3 Creșterea coeziunii economice și sociale a orașelor prin implementarea de strategii de dezvoltare locală integrate la nivel de zone urbane marginalizate și prin sprijinirea acțiunilor de regenerare urbană

În perioada de programare 2021-2027 la nivel regional este nevoie de susținerea în continuare a procesului de planificare strategică a dezvoltării și coeziunii sociale, economice și teritoriale a comunităților defavorizate din zonele urbane marginalizate. Menționăm în mod special elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Locală (SDL) destinate comunităților marginalizate urbane. În acest sens, este nevoie de sprijinirea potențialilor beneficiari/lideri de proiecte (de exemplu Grupurile de Acțiune Locală - GAL) în elaborarea documentelor strategice de calitate.

Geografic, comunitățile marginalizate pot acoperi una sau mai multe zone urbane marginalizate (ZUM) împreună cu zona urbană funcțională din care acestea fac parte. Comunitățile marginalizate sunt formate din populația în risc de sărăcie sau excluziune socială dintr-un teritoriu (care în acest context poate fi la nivel de cartier/zonă urbană).

La nivelul fiecărei ZUM este nevoie de o strategie de dezvoltare prin care să se identifice soluțiile de dezvoltare cu vizibilitate rapidă și cu impact pozitiv pe termen lung. În procesul de elaborare a strategiilor locale ce vizează revitalizarea socio-economică a zonelor urbane marginalizate, un accent trebuie pus pe încurajarea și susținerea unui cadru partenerial cât mai activ/participativ precum și cât mai extins/divers, format în special din administrații publice la nivel local și județean (ex. AJOFM), mediul de afaceri, societatea civilă, încurajându-se chiar și voluntariatul (mai ales în rândul tinerilor). De asemenea, promovarea exemplelor de bună practică poate fi motivațională sau chiar un real sprijin pentru unele administrații locale.

Experiența perioadei precedente de programare a demonstrat că soluționarea problemelor complexe ale comunităților marginalizate impune dezvoltarea de proiecte integrate care să asigure atât infrastructura cât și serviciile aferente.

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Sunt necesare investiții în infrastructura de locuire cu accent pe construirea, reabilitare, modernizare locuințelor sociale. De asemenea, o prioritate o reprezintă investițiile în infrastructura de sănătate și servicii sociale prin reabilitarea, modernizarea centrelor comunitare integrate medico-socială. Sunt necesare investiții în infrastructura de educație prin construirea, reabilitarea, modernizarea de unități de învățământ preuniversitar.

O atenție este acordată amenajării spațiului urban degradat al comunităților defavorizate prin investiții în construcția, extinderea, reabilitarea, modernizarea clădirilor care să găzduiască diferite activități sociale, comunitare, artistice, culturale, călătorii, turism, agrement, sport, activități educative, etc. Toate aceste activități contribuie și la întărirea spiritului comunitar în zonele marginalizate.

Este nevoie de investiții și în infrastructura de transport urban și infrastructura tehnico-edilitară la nivelul zonelor urbane marginalizate. Astfel, este nevoie de crearea, reabilitarea, modernizarea spațiilor publice urbane cu accent pe străzile nemodernizate, precum și extinderea, reabilitarea și modernizarea utilităților publice, a zonelor verzi neamenajate, a terenurilor abandonate, a zonelor pietonale și comerciale.

În plus, este nevoie de construirea și dotarea cu echipamente a infrastructurii întreprinderilor de economie socială de inserție.

În perioada următorilor 7 ani, prioritatea regională vizând creșterea coeziunii sociale a orașelor va avea în vedere implementarea conceptului DLRC în zonele urbane marginalizate prin acțiuni specifice:

- elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Locală (SDL) destinate comunităților marginalizate urbane.
- încurajarea și susținerea cadrului partenerial extins și participativ pentru implementarea SDL pentru ZUM
- susținerea proiectelor integrate (componenta infrastructura + componenta servicii) care vizează domenii precum servicii sociale, servicii medicale, servicii socio-medice, educație
- susținerea proiectelor ce vizează reabilitarea și dezvoltarea infrastructurilor la nivel de ZUM (locuire, amenajarea spațiului urban degradat, infrastructura tehnico-edilitară, întreprinderi sociale de inserție),
- derularea unor servicii precum orientarea profesională, asistență juridică etc
- derularea unor programe de promovare și de sprijinire a meșteșugurilor tradiționale elaborate la nivelul SDL și ZUM

1.3.4 Revitalizarea economică și socială a orașelor mici precum și a localităților urbane monoindustriale

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

La nivelul Regiunii Centru s-a observat o creșterea disparităților între centrele urbane mari care au beneficiat de finanțări și orașele mici și mijlocii care au avut un acces redus la finanțare nerambursabilă. Potrivit datelor statistice din 2019, peste 60% din localitățile care formează rețeaua urbană regională au o populație mai mică de 20.000 locuitori (35 din cele 57 dintre orașele Regiunii Centru, 26 dintre acestea având o populație mai mică de 10.000 locuitori).

O problemă observată în majoritatea orașelor mici din regiune este infrastructura care este îmbătrânită și insuficientă, în special infrastructura de educație, sănătate și cultural - recreativă. Este important să amintim faptul că serviciile de bază (sociale, de sănătate, de educație) sunt factori importanți în migrația populației către mediul urban sau creșterea gradului de dezvoltare a orașului. Având în vedere că multe din orașele mici din regiune sunt și orașe monoindustriale aflate în declin, este necesară o mai mare implicare a administrației publice locale în asigurarea serviciilor și dotărilor de bază.

În perioada de programare 2021-2027 este nevoie de proiecte integrate cu viziune și impact atât pe termen scurt cât și lung privind creșterea atractivității orașelor mici prin crearea unei economii reziliente și favorabile incluziunii, infrastructură conectivă, investiții în calitatea vieții. De asemenea este importantă încurajarea și susținerea acelor proiecte strategice care facilitează diversificări funcționale a orașelor, mai ales în contextul dezvoltării turismului care la rândul său este considerat o oportunitate pentru multe orașe mici din regiune. Un mare potențial îl are dezvoltarea sectorului agricol susținând dezvoltarea orașelor mici incluzând zona rurală din proximitate.

Orașele monoindustriale reprezintă o componentă distinctă a peisajului și sistemului urban românesc în care viața economică gravitează în jurul unei ramuri industriale (industria extractivă sau industria prelucrătoare). În Regiunea Centru existau multe orașe care datorită specializării pe un anumit sector industrial au devenit dependente de acesta din punct de vedere al dezvoltării, al locurilor de muncă și al veniturilor. Amintim faptul că majoritatea orașelor monoindustriale au trecut printr-un proces de industrializare forțată, cu importante fluxuri migratorii din mediul rural, iar în ultimele trei decenii printr-un declin economic. Pentru perioada de programare 2021-2027 este necesară o abordare integrată privind proiectele de regenerare socială și economică și creșterea atractivității acestor zone urbane.

Sunt necesare proiecte de amenajare și dezvoltare teritorială cu accent pe regenerarea spațiilor urbane degradate (inclusiv prin promovarea investițiilor ce promovează infrastructura verde în zonele urbane), reconversia funcțională a terenurilor virane degradate/ neutilizate/ abandonate, modernizarea/ extinderea spațiilor verzi existente. De asemenea, în ce privește managementul teritoriului sunt necesare proiecte care permit crearea, gestiunea și

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

sustenabilitatea de baze de date interoperabile cu accent pe digitalizare pentru inventarierea și monitorizarea diferitelor categorii de terenuri, printre care amintim: spații verzi, terenuri degradate, spații publice, patrimoniu, etc.

De asemenea, sunt necesare proiecte integrate de regenerare socială și economică care să faciliteze incluziunea socială a grupurilor vulnerabile, mai multă flexibilitate și oportunități în atragerea de investitori economici, o mai mare accesibilitate pe piața muncii, o creștere a calității vieții prin investiții în educație, sănătate, cultură, etc. Deosebit de importante sunt acțiunile de creștere a atractivității acestor orașe prin politici și proiectele care stimulează încrederea și revenirea în zonă a tinerilor, încurajarea și susținerea antreprenoriatului, încurajarea spiritului comunitar.

Pentru perioada 2021-2027 măsurile propuse în cadrul priorității regionale de regenerare economică și socială a orașelor mici și a celor monoindustriale vizează:

- creșterea capacității autorităților publice din orășelurile mici și celele monoindustriale de a elabora și implementa planuri și strategii integrate de dezvoltare locale
- modernizarea și digitalizarea serviciilor administrației publice
- modernizarea infrastructurii de tehnico-edilitare, a spațiilor urbane degradate/abandonate
- dezvoltarea infrastructurii locale de afaceri
- reabilitarea și modernizarea infrastructurilor de educație, de sănătate, sociale și culturale și modernizarea serviciilor aferente
- conservarea, restaurarea și valorificarea patrimoniului cultural (inclusiv religios)
- dezvoltarea unor infrastructuri de bază necesare dezvoltării activităților turistice (rețele edilitare, drumuri de acces, etc.)

Domeniul strategic 2. Competitivitate economică, cercetare-dezvoltare, inovare și specializare inteligentă

Obiectiv strategic: Tranziția spre o economie regională bazată pe cunoaștere prin modernizarea tehnologică și digitalizarea întreprinderilor, intensificarea cooperării economice și prin creșterea contribuției cercetării–dezvoltării–inovării la dezvoltarea economică a Regiunii Centru

Pentru perioada 2021-2027, Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru păstrează domeniile de specializare din perioada 2014-2020 și stabilește 5 obiective strategice:

- Susținerea creării de cunoaștere și inovării în sectoarele de excelență regionale;
- Modernizarea industrială a sectoarelor de excelență regionale;
- Integrarea în fluxurile de cunoaștere regionale, europene și globale;

- Inovare pentru comunități sustenabile;
- Susținerea digitalizării economiei și societății.

și urmărește 5 priorități orizontale:

• Creșterea capacității ecosistemului regional de a susține specializarea inteligentă într-o manieră sustenabilă

- Susținerea avansului tehnologic și digital în economie și societate
- Crearea de comunități locale mai puternice și mai inovative
- Facilitarea cooperării internaționale pentru inovare și creștere economică
- Educație și formare pentru specializare inteligentă

Având în vedere convergența de viziune și obiective între PDR Centru 2021-2027 și RIS3, PDR Centru va integra prioritățile și acțiunile prevăzute în RIS3, eliminând elementele redundante și reducând în acest mod efortul de planificare și implementare a intervențiilor și acțiunilor similare din cele două documente strategice.

Priorități specifice în cadrul DS2:

P.2.1 Promovarea unui mediu de afaceri inovativ pentru o dezvoltare economică inteligentă

Întreprinderile mici și mijlocii reprezintă aproximativ 73% din efectivul de personal și 70% din cifra de afaceri realizată la nivelul Regiunii Centru de către întreprinderile locale din industrie, construcții și servicii, fiind unul din principalele motoare ale dezvoltării economice. Una din prolele majore ale IMM-urilor este nivelul relativ ridicat de vulnerabilitate al acestora. Dispunând, în general de resurse financiare limitate și de un spațiu redus de manevră economică, întreprinderile mici sunt mai puternic afectate în cazul unor crize economice majore.

Pentru a facilita tranziția rapidă spre o economie competitivă bazată pe cercetare și inovare, eforturile la nivel regional vor fi direcționate spre finanțarea următoarelor subpriorități:

- Sprijinirea investițiilor de modernizare tehnologică și a activităților de inovare ale IMM-urilor, în domeniile de specializare inteligentă și alte domenii cu contribuție substanțială la creșterea economică a regiunii, inclusiv domenii emergente

- Susținerea digitalizării IMM-urilor, în domeniile de specializare inteligentă și alte domenii cu contribuție substanțială la creșterea economică a regiunii, inclusive domenii emergente

- Dezvoltarea centrelor/entităților de transfer tehnologic și a centrelor de inovare, în domeniile de specializare inteligentă

- Susținerea dezvoltării de către companii, de activități cu caracter inovativ pentru demonstrarea, verificarea unor concepte privind produse, servicii, procese, atât în domeniile de specializare inteligentă cât și în alte domenii emergente, cu potențial de creștere

- Formarea și specializarea personalului din companii pentru utilizarea noilor tehnologii de producție, achiziționarea de competențe digitale și competențe în domeniile de specializare inteligentă

Beneficiari potențiali:

- * IMM-uri și microîntreprinderi
- * Spin-off-uri și start-up-uri inovative
- * Companii cu activitate în domeniul cercetării
- * Entități de transfer tehnologic

P.2.2 Extinderea și diversificarea infrastructurii regionale și locale de afaceri, susținerea clusterelor și dezvoltarea rețelelor de cooperare economică

În ultimii 15-20 ani, în Regiunea Centru s-au creat mai multe structuri de sprijinire a dezvoltării afacerilor (parcuri industriale, incubatoare de afaceri, centre de afaceri). Actuala infrastructură de sprijinire a afacerilor din regiune acoperă doar parțial nevoile investitorilor. Geografic, infrastructura de afaceri este inegal răspândită (dacă luăm ca exemplu doar situația parcurilor industriale, se constă că majoritatea dintre acestea sunt amplasate în județul Brașov), iar rezultatele, privite în ansamblu, obținute de aceste structuri de sprijinire a afacerilor sunt încă destul de modeste, volumul investițiilor atrase și numărul de locuri de muncă create fiind sub așteptări în cazul unora dintre aceste structuri. Pentru a impulsiona dezvoltarea unor noi afaceri în regiune trebuie avute în vedere extinderea infrastructurii actuale de sprijinire a afacerilor precum și diversificarea gamei de servicii oferite de către aceasta.

Astfel, în perioada 2021-2027, eforturile pentru asigurarea unui cadru propice pentru dezvoltarea afacerilor vor fi direcționate spre:

- Extinderea infrastructurii regionale și locale de sprijinire a afacerilor (parcuri industriale, zone industriale, platforme logistice (incl. pentru produse agro-alimentare), incubatoare de afaceri, centre de afaceri, camere de comerț etc)

- Extinderea și diversificarea gamei de servicii oferite de către structurile de sprijin pentru afaceri

- Susținerea activității clusterelor inovative și ale altor structuri și rețele de cooperare precum și a activităților de promovare economică

- Susținerea activității Hub-urilor Digitale Inovatoare (EDIH-uri și alte HUB-uri digitale locale și regionale)

Beneficiari potențiali:

- * Parcuri industriale
- * Parcuri științifice și tehnologice
- * Incubatoare de afaceri

- * Centre de afaceri
- * Acceleratoare de afaceri
- * Clustere economice

P.2.3. Susținerea sectorului regional de cercetare-dezvoltare pentru o creștere economică inteligentă

Dezvoltarea sectorului cercetare - dezvoltare - inovare (CDI) este unul dintre factorii care pot cataliza competitivitatea la nivelul Regiunii Centru. La nivel regional se simte necesitatea întăririi legăturii dintre mediul de cercetare și cel de afaceri în perspectiva dezvoltării economiei bazate pe cunoaștere. Conform informațiilor centralizate de pe platforma ERRIS (Engage in the Romanian Research Infrastructure System), la finalul anului 2017, la nivelul Regiunii Centru exista un total de 85 de entități de CDI, incluzându-le aici pe cele din institutele de cercetare-dezvoltare și subunitățile acestora și pe cele din cadrul universităților. Domeniile de cercetare vizate de aceste infrastructuri variază de la agrofood, biologie, industrie, IT, inginerie, științe exacte și mediu construit sustenabil (37 infrastructuri de cercetare), medicină (26 infrastructuri de cercetare), științe umaniste, la textile-confecții.

În acest sens, principalele măsuri din cadrul acestei priorități vor viza:

- Dezvoltarea infrastructurilor de CDI din cadrul entităților publice (universități, centre, institute de cercetare etc) și private
- Susținerea activităților de cercetare-dezvoltare derulate în cadrul entităților publice și private de CDI
- Dezvoltarea de platforme de cooperare și susținerea parteneriatelor între instituții de cercetare, companii și autorități publice
- Stimularea creării entităților economice bazate pe aplicarea rezultatelor cercetării
- Sprijinirea entităților economice bazate pe cercetare în primii 3 ani de viață, în domeniile de specializare inteligentă și alte domenii cu contribuție substanțială la creșterea economică a regiunii, inclusiv domenii emergente
- Susținerea participării entităților de CDI și a companiilor în programe europene de Cercetare
- Dezvoltarea parcurilor științifice și tehnologice
- Formarea personalului din CDI pentru a se adapta noilor competențe cerute de dezvoltarea tehnologică inclusiv în domeniile de specializare inteligentă

Beneficiari potențiali:

- * Institute de cercetare, stațiuni de cercetare
- * Universitățile prin institutele și centrele de cercetare din cadrul acestora

* Structurile parteneriale constituite în scopul obținerii de rezultate ale cercetării aplicabile în economie

* Companii cu activitate în domeniul cercetării

P.2.4 Creșterea gradului de internaționalizare a economiei și sectorului regional de CDI

Un punct slab al IMM-urilor din Regiunea Centru este gradul redus de internaționalizare al acestora (prin internaționalizare înțelegându-se implicarea în cel puțin una din activitățile specifice: exporturi directe, importuri directe, investiții în străinătate, subcontractori externi, servicii subcontractate către firme străine, cooperare cu firme străine). Datele statistice relevante pentru gradul de internaționalizare al companiilor sunt disponibile doar la nivel de țară, iar acestea arată că 46% din IMM-urile românești nu au efectuat în cursul anului 2018 nicio activitate de internaționalizare în cadrul UE, iar 74% dintre acestea nu au efectuat nicio activitate de internaționalizare în afara Uniunii Europene.

Pentru a crește gradul de internaționalizare al companiilor și al instituțiilor de cercetare-dezvoltare din Regiunea Centru, pachetul de măsuri pentru perioada următorilor ani va viza două componente:

- Sprijinirea participării IMM-urilor la diverse rețele internaționale de cooperare economică
- Conectarea clusterelor inovative și a altor structuri și rețele de cooperare la marile rețele europene de sprijinire a companiilor și dezvoltarea de parteneriate internaționale
- Extinderea participării active a instituțiilor de cercetare din Regiunea Centru în rețelele europene și dezvoltarea de parteneriate cu instituții de cercetare din străinătate
- Participarea IMM-urilor și organizațiilor CDI în structuri, parteneriate și programe de colaborare, inclusiv în KIC-uri (Knowledge Innovation Communities)

Domeniul Strategic 3 „Resurse umane, incluziune socială, ocupare și sănătate”

Obiectiv strategic: Creșterea coeziunii sociale a Regiunii Centru prin îmbunătățirea incluziunii sociale, creșterea accesului la servicii de educație, sănătate și facilitarea integrării pe piața muncii

Priorități specifice:

P.3.1. Îmbunătățirea calității, eficacității și relevanței ofertei educaționale regionale, a serviciilor și accesului la educație la toate nivelurile

Obiectiv specific: Creșterea nivelului general de educație și îmbunătățirea calității și relevanței procesului de formare profesională

3.1.1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii educaționale și a procesului educational în acord cu nevoile actuale de competențe și cerințele pieței muncii

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Conform datelor statistice oficiale, în anul 2018, în Regiunea Centru funcționau, în total, 904 unități școlare de toate nivelurile, dintre care 530 erau situate în mediul urban, iar 374 erau situate în mediul rural, majoritatea acestora fiind în subordinea autorităților publice locale. De regulă, unitățile școlare sunt compuse din mai multe clădiri sau corpuri de clădire, multe dintre acestea având o vechime considerabilă. În ultimii 10- 12 ani, s-au realizat investiții pentru reabilitarea, modernizarea și dotarea unora dintre unitățile școlare din Regiunea Centru finanțate cu precădere din fonduri europene, ceea ce a condus la creșterea calității procesului educativ și la îmbunătățirea rezultatelor școlare.

Alături de dezvoltarea și modernizarea infrastructurii educaționale, pentru a se obține o creștere semnificativă a calității procesului educativ, este necesară implementarea unei palete de măsuri ce vizează îmbunătățirea conținutului, metodelor și instrumentelor de predare-învățare. Aceste măsuri vor avea în vedere, în principal:

- Dezvoltarea/ revizuirea/ diversificarea curriculum la decizia școlii (inclusiv materiale suport pentru implementare și evaluare) și a curriculumului bazat pe competențe, cu implicarea activă a elevilor/părinților/ reprezentanților legali/ tutorilor

- Dezvoltarea parteneriatelor între unități de învățământ și agenți economici/ organizații publice și private relevante,

- Elaborarea de ghiduri metodologice, în contextul predării – învățării – evaluării centrate pe competențe, care să integreze învățarea față în față cu învățarea online/la distanță

- Crearea și/sau furnizarea suportului necesar (materiale educaționale, cursuri, softuri educaționale, echipamente, dotarea unităților școlare cu sisteme de teleșcoală și învățământ deschis la distanță etc.), pentru dezvoltarea și evaluarea competențelor cheie ale elevilor (în mod particular a competențelor digitale și antreprenoriale), pentru asigurarea premiselor formării profesionale în acord cu cerințele și tendințele manifestate în societatea contemporană

- Dezvoltarea de competențe adaptate nevoilor comunităților din Regiunea Centru, inclusiv îmbunătățirea competențelor lingvistice în școlile din comunitățile cu populație aparținând minorităților etnice prin introducerea de instrumente și metode de predare care să faciliteze învățarea și îmbunătățirea performanțelor de comunicare în limba română

3.1.2. Modernizarea infrastructurii și a procesului de educație în sistemul de învățământ profesional și tehnic

Având în vedere faptul că educația rămâne una din prioritățile regionale și în perioada 2021-2027, eforturile de investiționale de modernizare a infrastructurii de educație la toate nivelurile și de formare profesională trebuie să continue pentru a aduce cât mai multe unități școlare la standardele cerute de un învățământ de calitate, accesibil și relevant.

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Pentru un acord cât mai bun între piața muncii și sistemul de educație profesională și tehnică și pentru a asigura coerența și sustenabilitatea măsurilor în domeniul educației profesionale, este nevoie în perioada următoare de implementarea de pachete de măsuri la nivel local sau regional în vederea îmbunătățirii formării profesionale inițiale și continue și de creștere a adaptabilității sistemului educațional la cerințele pieței muncii.

Astfel, în perioada 2021-2027, una din prioritățile regionale din domeniul educației o va constitui întărirea sistemelor de formare profesională în colaborare cu partenerii economici și sociali pentru o mai bună adaptare la nevoile pieței muncii prin dezvoltarea de parteneriate între organizații de drept public și privat din sistemul de educație, din mediul economic și din rândul organizațiilor neguvernamentale relevante (patronate, sindicate, asociații profesionale etc.).

În perioada următoare, sunt necesare noi eforturi pentru adaptarea serviciilor educaționale adresate elevilor și cadrelor didactice, pentru fiecare nivel educațional (profesional, liceal, postliceal etc.), în corelare cu dinamica pieței muncii (schimbări tehnologice și structurale, digitalizare etc.) prin:

- implementarea de noi standarde (sau revizuire) de pregătire profesională;
- creșterea duratei și a calității stagiilor de practică
- adaptarea programelor școlare la cerințele și nevoile actuale ale pieței;
- programe de formare a cadrelor didactice;
- pilotarea și implementarea unor metode și tehnici de predare-evaluare inovatoare

3.1.3. Sprijinirea modernizării învățământului terțiar

În prezent, în Regiunea Centru funcționează 10 universități, cuprinzând un număr de 63 facultăți și cu un total de 2404 cadre didactice. În ultimii 5 ani se constată o scădere a interesului pentru instituțiile de educație terțiară din Regiunea Centru, numărul anual de absolvenți scăzând cu aproape 3000, iar numărul de studenți înscriși cu cca 1000. Această evoluție este în distonanță cu evoluția la nivel european, aici menținându-se un interes ridicat pentru învățământul superior. Astfel, în timp ce ponderea populației din grupa de vârstă 25-64 ani cu studii universitare (nivelul 5-8), în 2017, era de 17,9% la nivelul Regiunii Centru, la nivelul UE28 se înregistra o pondere a celor cu studii superioare de 31,5%. Dacă analizăm evoluția regională a ponderii persoanelor cu studii superioare în totalul populației din grupa de vârstă 30-34 de ani, se observă că aceasta a crescut de la 21,3% în 2013 la 26,6% în 2017, însă se menține sub valorile la nivelul Uniunii Europene (39,9% în 2017), dar în apropierea țintei naționale de 26,7%.

În perioada următoare este nevoie de adaptarea programelor de studiu și a abordărilor didactice din învățământul terțiar astfel încât competențele absolvenților să fie în concordanță cu cele cerute pe piața muncii. În acest sens, este nevoie de crearea unor structuri funcționale de cooperare între universități și mediul de afaceri care să permită implementarea unor programe de

formare pe lângă universitățile din Regiunea Centru, la solicitarea agenților economici precum și adaptarea curriculei universitare la solicitările specifice ale pieței muncii. În plus, se impune o susținere mai puternică a universităților în procesul de dezvoltare a programelor de masterat aplicate, doctorate profesionale, programe postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă și programe postuniversitare de perfecționare în vederea apropierii și corelării mai bune între oferta educațională și cerințele pieței regionale a muncii.

O altă direcție care trebuie continuată și extinsă în perioada 2021-2027 este sprijinirea mobilității internaționale pentru învățământul terțiar în vederea dobândirii unor experiențe noi de învățare, într-un context internațional. Trebuie astfel încurajată participarea universităților și studenților din Regiunea Centru la programele europene de schimburi de studenți precum ERASMUS+ sau ERASMUSpro.

3.1.4. Digitalizarea educației și formării profesionale

Utilizarea mijloacelor electronice și accesarea internetului au devenit o necesitate în societatea contemporană, iar sistemul de educație trebuie să asigure atât achiziția și dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor și să ofere, în același timp, un exemplu pentru celelalte segmente ale societății. În lumina acestor exigențe, sistemul de educație din Regiunea Centru trebuie modernizat pentru a se asigura atât infrastructura digitală specifică cât și achiziția softurilor necesare și pregătirea cadrelor didactice pentru a le utiliza în procesul educativ. În sensul celor de mai sus, în perioada următoare sunt necesare acțiuni și eforturi investiționale la nivel regional pentru:

- modernizarea și extinderea infrastructurii informatice și asigurarea conexiunilor broadband pentru toate unitățile de învățământ din Regiunea Centru
- echiparea și achiziția de softuri educaționale, pentru elevi, studenți și cadre didactice
- asigurarea suportului necesar (materiale educaționale, cursuri, softuri educaționale etc.) pentru utilizarea și evaluarea competențelor digitale
- asigurarea suportului educațional digital pentru formarea profesională în acord cu tendințele actuale
- modernizarea sistemului de predare-evaluare, în vederea formării competențelor cheie, inclusiv a celor digitale și pentru adaptarea sistemelor de educație și formare la nevoile pieței muncii

3.1.5. Creșterea accesului la educație a grupurilor dezavantajate social

Una dintre provocările cu care se confruntă Regiunea Centru este problema deficitului de educație și a creșterii abandonului școlar la grupurile dezavantajate social. Indicatorul referitor la părăsirea timpurie a școlii, în Regiunea Centru, a crescut de la 17,9% la 21,1% în perioada 2013-2017 – aceste valori fiind aproape duble față de cele la nivelul Uniunii Europene.

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Fără a dispune de date statistice oficiale, dar utilizând mai multe surse concordante de informații, putem aprecia că problema nivelului educațional scăzut și creșterea abandonului școlar afectează într-o măsură mult mai mare grupurile dezavantajate social (familiile cu venituri reduse, copiii din mediul rural, comunitățile de romi) decât restul populației. Abordarea accesului la educație în cazul grupurilor vulnerabile trebuie gândită într-o manieră diferită și este necesar să se înceapă cu identificarea nevoilor educaționale specifice elevilor din grupurile vulnerabile.

Prioritatea privind creșterea accesului la educație a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile include un ansamblu coerent de măsuri care, în esență, facilitează adaptarea sistemului educațional la cerințele specifice ale diferitelor categorii vulnerabile, pe de o parte și oferă suport material elevilor și familiilor acestora pentru parcurgerea ciclurilor educaționale, pe de altă parte. Preconizăm în perioada 2021-2027 implementarea următoarelor tipuri de acțiuni și măsuri:

- reabilitarea și modernizarea infrastructurii educaționale pentru elevii din grupurile vulnerabile
- asigurarea dotărilor și echipamentelor necesare, inclusiv a softurilor educaționale
- derularea de servicii de consiliere și orientare școlară și profesională
- adaptarea curriculumului, precum și dezvoltarea de materiale educaționale
- servicii de mentorat;
- pregătirea personalului care oferă servicii de educație și îngrijire, inclusiv servicii suport;
- formare pentru cadrele didactice care lucrează cu elevi cu cerințe educaționale speciale/dizabilitati
- sprijinirea dezvoltării metodelor, tehnicilor didactice și adaptarea acestora la nevoile elevilor din grupurile vulnerabile
- implementarea unor programe flexibile de tip ”a doua șansă”
- servicii de educație și îngrijire pentru antepreșcolari (inclusiv acoperirea cheltuielilor de funcționare)
- identificarea nevoilor educaționale specifice studenților aparținând grupurilor vulnerabile, inclusiv prin oferirea unor măsuri de acompaniere, consiliere etc.

Pentru a asigura șanse cât mai mari de reușită măsurilor de ordin educațional, este necesară implementarea, în paralel, a unei palete ample de măsuri de natură socială, cu accent pe elevii aparținând grupurilor vulnerabile, pentru a-i stimula să finalizeze învățământul obligatoriu și apoi să-și continue studiile profesionale și liceale. Aceste măsuri pot fi grupate pe următoarele obiective specifice:

- asigurarea serviciului de transport al elevilor din mediul rural către școli/licee.

- asigurarea costurilor cu internatul, transport, burse
- oferirea de măsuri de acompaniere pentru copiii aparținând grupurilor vulnerabile (vouchere, îmbrăcăminte, încălțăminte etc.)
- asigurarea intervențiilor conexe celor educaționale (sănătate, sănătate mintală, recuperare etc.);
- dezvoltarea de programe de tip „școală după școală”, care să includă suport educațional, consiliere și activități recreative și de socializare

3.1.6. Stimularea participării adulților la educația continuă și dezvoltarea sistemului de învățare pe parcursul întregii vieți

Ritmul rapid al modernizărilor tehnologice și schimbările radicale în metodele de lucru, impun ca adulții activi pe piața muncii să fie permanent în pas cu aceste evoluții tehnologice. Mai mult, revoluțiile tehnologice produc schimbări economice de structură, unele ocupații sau ramuri economice putând să dispară. De aceea, economiile dinamice sunt acelea care reușesc să își adapteze mai repede pregătirea forței de muncă, iar educația pe parcursul întregii vieți active, este văzută drept una din cheile menținerii competitivității economice. România și Regiunea Centru au un grad foarte redus de participare a populației în vârstă de muncă la formare și perfecționare profesională continuă, în special în mediul rural. Ultimele date statistice disponibile doar pentru nivelul național (cf. Eurostat) arată că, în anul 2018, o proporție infimă, de numai 0,9% din totalul populația de 25-64 ani a României a participat la un stagiul de educație formală sau neformală, țara noastră plasându-se, astfel, pe ultimul loc în Uniunea Europeană și mult sub media UE 28 (11,1%).

Schimbarea acestei situații necesită în perioada următoare eforturi în două direcții: prima vizează diversificarea ofertei și îmbunătățirea calității educației pe parcursul vieții, iar a doua direcție vizează conștientizarea în privința avantajelor și încurajarea participării salariaților la cursuri de formare profesională.

Prima dintre direcții presupune implementarea unor programe și pachete de măsuri care au ca scop:

- sprijinirea înființării și funcționării centrelor comunitare pentru învățare permanentă
- îmbunătățirea, modernizarea și dotarea infrastructurii aferente furnizării serviciilor de formare pe tot parcursul vieții
- îmbunătățirea, modernizarea și dotarea infrastructurii aferente furnizării serviciilor de formare de tip artizanat, meșteșugăresc și alte meserii tradiționale,
- dezvoltarea sistemului de asigurare a calității în furnizarea serviciilor de formare și evaluare pentru adulți
- dezvoltarea de centre de pregătire complementară

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

- îmbunătățirea competențelor lingvistice (cursuri de limba română, cursuri de limbi străine)

- diversificarea și flexibilizarea ofertei educationale prin crearea cadrului metodologic și sprijinirea organizării de cursuri pentru adulți în unitățile de învățământ preuniversitar și universitar

A doua direcție presupune facilitarea accesului angajaților la formare pe tot parcursul vieții prin mastere profesionale, cursuri postuniversitare etc. sau prin dezvoltarea parteneriatelor între angajatori și furnizori de formare continuă. Încurajarea participării adulților la învățarea pe tot parcursul vieții se poate face prin:

- finanțarea participării la cursuri de formare pentru creșterea competențelor tehnice, manageriale, lingvistice etc

- campanii de informare/conștientizare;

- asigurarea participării la programe de formare pentru actualizarea/perfecționarea competențelor cheie (în special a competențelor digitale);

- organizarea unor formări continue pentru cadrele didactice care predau limba română (educatori, învățători, profesori)

- dobândirea unor noi competențe profesionale, care să faciliteze (re)insertia și/sau menținerea pe piața muncii;

- recunoașterea și validarea rezultatelor învățării realizate în contexte non-formale și informale, concomitent cu actualizarea competențelor, inclusiv a celor digitale, pentru a răspunde nevoilor pieței muncii;

- furnizarea unor servicii de consiliere și orientare în carieră

În concluzie, implementarea priorității specifice privind îmbunătățirea calității, eficacității și relevanței ofertei educaționale regionale, a serviciilor și accesului la educație la toate nivelurile se va putea realiza printr-un pachet complex de intervenții și măsuri care vor viza:

- investiții în infrastructura de educație și formare profesională la toate nivelurile, inclusiv digitalizare

- adaptarea serviciilor educaționale adresate elevilor și cadrelor didactice pentru fiecare nivel educațional (în special profesional, liceal, TVET, postliceal) la dinamica pieței muncii

- îmbunătățirea procesului de educație în învățământul terțiar

- creșterea competențelor digitale ale elevilor și cadrelor didactice prin adaptarea programei și metodelor de învățare și dezvoltarea infrastructurii și dotărilor specifice

- creșterea accesului la serviciile de educație și formare profesională pentru persoanele aparținând grupurilor vulnerabile

- creșterea participării și îmbunătățirea ofertei pentru formarea profesională continuă, inclusiv prin crearea unor centre pentru învățare permanentă

P.3.2. Sprijinirea măsurilor active de ocupare și modernizarea pieței muncii

Obiectiv specific: creșterea gradului regional de ocupare a populației în vârstă de muncă

Din datele și informațiile incluse în analiza socioeconomică, reiese că, la scară regională, ne confruntăm cu fenomenul subocupării și cu o subutilizare cronică a resurselor de muncă. Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă în Regiunea Centru se menține la un nivel scăzut comparativ cu media europeană, chiar dacă în perioada 2011-2018 a înregistrat o ușoară ameliorare. Astfel, conform ultimelor statistici oficiale, rata de ocupare în anul 2018 pentru grupa de vârstă 20-64 ani era de 63,9% în Regiunea Centru, sensibil mai mică față de media europeană de 73,1%, regiunea noastră plasându-se, după acest criteriu, pe locul 265 din 328 regiuni europene comparate. Componenta cea mai numeroasă a populației ocupate – forța de muncă salariată

- a crescut cu cca 14% între 2013 și 2018, de la 573 807 la 653 485 persoane. Un aspect important relativ la nivelul ocupării este discrepanța semnificativă între mediul urban și mediul rural, cel din urmă înregistrând la nivelul Regiunii Centru, în anul 2018, o rată de ocupare pentru populația de 15-64 ani de doar 50,6%, față de rata de 65% înregistrată în mediul urban. În plus, chiar dacă totalul resurselor de muncă la nivel regional se ridică la 1,45 milioane persoane în anul 2018, gradul de utilizare a acestora era de doar 72,3% la nivel regional (78,1% în cazul bărbaților și 66,2% în cazul femeilor). De asemenea, numărul șomerilor și rata șomajului s-au înjumătățit în perioada 2013- 2018, fie că vorbim de rata șomajului B.I.M (de la 9,5% la 4,2%) fie de rata șomajului înregistrat conform metodologiei ANOFM (de la 6,3% la 2,9%), această evoluție determinând, alături de aspectul pozitiv și dorit de reducere a poverii sociale a șomajului, lipsa din ce în ce mai extinsă a forței disponibile de muncă.

3.2.1. Sprijinirea antreprenoriatului ca măsură de creștere a ocupării

Antreprenoriatul reprezintă o componentă importantă a populației ocupate ce are o contribuție din ce în ce mai mare la nivel european în ce privește susținerea ocupării. Prin prisma celui mai important indicator care descrie gradul de dezvoltare a antreprenoriatului -nr. IMM-uri raportat la nr. populației- Regiunea Centru, cu o valoare de 27,5 IMM-uri/ 1000 locuitori în anul 2017, se situează mult sub media europeană de 47,9 IMM-uri/ 1000 locuitori. Este deci nevoie, în perioada următoare, de susținerea antreprenoriatului prin implementarea unor programe și pachete de măsuri bine țintite. Menționăm în acest sens câteva tipuri de intervenții:

- programe de sprijin antreprenorial (tutorat/ mentorat, asistență/ consiliere, etc), inclusiv prin activarea potențialului antreprenorial al unor persoane aparținând grupurilor dezavantajate

- acordare de sprijin personalizat (tutorat, mentorat) și servicii sau activități de consiliere

- acordare de sprijin financiar pentru inițierea și susținerea unei afaceri în primul an de funcționare

- asistență și consultanță în afaceri post înființare, inclusiv prin programe de pregătire a managerilor sau punerea la dispoziție a unor spații și servicii de tip coworking

3.2.2. Sprijinirea accesului pe piața muncii a persoanelor din grupurile dezavantajate social

O măsură complementară sprijinirii antreprenoriatului este susținerea întreprinderilor sociale și încurajarea ocupării pe cont propriu (lucrătorul pe cont propriu este persoana care exercită o activitate economică într-o afacere individuală fără a angaja niciun salariat). În mod similar pachetelor de măsuri care vizează susținerea antreprenoriatului, în perioada următoare ar trebui implementate programe și măsuri care susțin autoocuparea precum și crearea și funcționarea întreprinderilor sociale.

Referitor la susținerea întreprinderilor sociale (înființare și dezvoltare) facem mențiunea că este recomandabil ca acest sprijin să fie corelat cu alte măsuri complementare, ca parte a strategiilor dezvoltate în cadrul DLRC (dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității), fără însă a fi limitat la zonele acoperite de astfel de strategii. Pentru a asigura sustenabilitatea acestor afaceri trebuie ca sprijinul pentru întreprinderile sociale create să fie extins prin promovarea produselor, serviciilor sau lucrărilor executate și de asemenea prin acordarea de suport în identificarea unor piețe de desfacere pentru aceste întreprinderi.

Pentru a facilita accesul pe piața muncii al persoanelor aparținând categoriilor sociale menționate mai sus este nevoie de un sprijin complex și diferențiat, sub forma unor pachete de măsuri de ocupare în vederea integrării acestora pe piața muncii care să cuprindă diferite măsuri combinate:

- servicii personalizate de profilare, informare, consiliere și orientare

- sprijin în găsirea unui loc de muncă/ mediere/plasare pe piața muncii urmărind integrarea socioprofesională a persoanelor vulnerabile pe piața muncii

- îmbunătățirea nivelului de competențe prin programe de formare profesională/ucenicie la locul de muncă/stagii/alte programe de pregătire

- furnizarea unor pachete de măsuri de evaluare și certificare a competențelor în vederea asigurării mobilității în carieră și pe piața muncii

- servicii de evaluare și certificare, după caz, a competențelor obținute în contexte informale sau nonformale

- furnizarea de servicii de acompaniere socio-profesională, alături de cele de ocupare, pentru categoriile de persoane dezavantajate în piața muncii

- furnizarea de servicii de acompaniere socio-profesională, și formare profesională în meserii tradiționale, alături de cele de ocupare, pentru comunitatea romă și nu numai.

3.2.3. Stimularea intrării tinerilor pe piața muncii

Potrivit statisticilor disponibile la nivel regional, rata de ocupare pentru tinerii din grupa de vârstă 15-24 era, în anul 2018, de doar 15%, cu mențiunea că majoritatea acestora urmau o formă de educație. Pentru grupa de vârstă 25-34 ani, rata de ocupare în mediul urban era de 79,8%, însă de numai 57,9% în mediul rural.

La fel ca în perioada 2014-2020, tinerilor din categoria NEETs trebuie să le fie acordată o atenție deosebită pentru că aceștia reprezintă un segment de populație care ar trebui să fie activ pe piața muncii o perioadă îndelungată și, în același timp, prezintă un grad mare de adaptabilitate. Printre măsurile care pot să asigure integrarea mai rapidă a persoanelor din categoria NEETs pe piața muncii menționăm următoarele:

- realizarea de rețele de lucrători de tineret, selectați din rândul NEET având ca obiectiv implicarea acestora în activarea tinerilor

- furnizarea unor pachete integrate de măsuri de activare a tinerilor, inclusiv a celor din categoria NEET (continuarea educației+ asigurarea unui loc de muncă)

- subvenționarea angajatorilor în vederea angajării tinerilor NEETs

- încurajarea formelor flexibile de angajare (timp parțial, muncă de la distanță etc) în cazul tinerilor

3.2.4. Modernizarea mecanismului și diversificarea serviciilor de intermediere și plasare a forței de muncă

Având în vedere schimbările foarte rapide înregistrate în economie și implicit pe piața muncii, este nevoie mai mult decât oricând de date cuprinzătoare privind necesarul actual de forță de muncă, detaliat pe domenii și specializări precum și de anticiparea tendințelor pe termen scurt și mediu privind cererea de forță de muncă.

Se impune deci eficientizarea mecanismului actual de monitorizare și modernizarea serviciilor de intermediere a forței de muncă și a instrumentelor utilizate în acest sens precum bursa locurilor de muncă.

Una din măsurile importante vizează dezvoltarea de sisteme functionale pentru identificarea și anticiparea nevoilor de competențe pe niveluri diferite (regional, județean, local) prin crearea și susținerea structurilor consultative compuse din reprezentanți ai cererii și ofertei

de forță de muncă având ca obiective principale producerea, prelucrarea, analiza și diseminarea informațiilor relevante pentru piața muncii.

O altă măsură trebuie să aibă în vedere derularea de studii de piață și dezvoltarea de metode și instrumente pentru identificarea zonelor din Regiunea Centru care înregistrează deficit de forță de muncă și estimarea volumului și structurii acestor deficite.

3.2.5. Dezvoltarea și modernizarea sistemului de formare profesională continuă

Modificările structurale suferite de economia regională, restrângerea sau chiar dispariția unor activități economice și apariția altora impun pentru multe persoane active nu doar schimbarea fizică a locului de muncă ci chiar schimbarea profesiei, această situație presupunând achiziții profesionale noi și învățarea rapidă a unei profesii noi. În plus, ca urmare a progresului tehnologic foarte rapid, metodele de lucru și cunoștințele profesionale necesare pentru desfășurarea de către angajați a aceleiași activități economice se schimbă cu o frecvență din ce în ce mai mare. Pentru a rămâne competitivă și pentru a-și menține un grad satisfăcător de ocupare, Regiunea Centru trebuie să dispună de o forță de muncă bine pregătită dar și mai ușor adaptabilă la viitoarele cerințe ale pieței muncii. Mobilitatea profesională scăzută și participarea redusă a forței de muncă la programe de formare continuă sunt limitări importante care determină rigidizarea pieței regionale a muncii.

Deși în Regiunea Centru activează mulți furnizori de formare profesională pentru adulți care derulează diferite programe de formare, calitatea acestor programe și relevanța lor pentru piața regională a muncii sunt sub nivelul dorit. Este necesar să fie întărită capacitatea sistemului regional de asigurare a calității în formarea profesională a adulților prin dezvoltarea capacității comisiilor județene pentru autorizarea furnizorilor de formare profesională și a infrastructurii necesare monitorizării și raportării situației privind formarea profesională a adulților. O componentă a acestei măsuri o reprezintă formarea profesională a personalului comisiilor, a specialiștilor și evaluatorilor de furnizori și programe.

Furnizorii de formare profesională trebuie sprijiniți în vederea dezvoltării capacității de furnizare a unor programe de formare de calitate și flexibile, inclusiv prin formarea profesională a formatorilor, a specialiștilor și a coordonatorilor de ucenicie. Este nevoie de o ofertă de programe de formare pentru dobândirea și dezvoltarea de competențe profesionale, cheie, inclusiv digitale care să permită o bună adaptare a beneficiarilor la cerințele viitoare ale pieței muncii.

Potențialii beneficiari de formare profesională pentru adulți trebuie informați și consiliați prin campanii dedicate, concomitent cu derularea unor scheme de stimulare a angajatorilor pentru organizarea de programe urmărind actualizarea și dezvoltarea competențelor personalului angajat.

Pentru a ține pasul cu cerințele în schimbare ale pieței muncii este nevoie în perioada următoare de crearea de noi instrumente, de tipul platformelor interactive, care să permită corelarea nevoilor de competențe ale angajatorilor cu oferta de programe de formare.

Dezvoltarea noilor sectoare economice și modificarea metodelor de lucru determină apariția de noi profesii pentru care se impune actualizarea și dezvoltarea de noi standarde ocupationale în conformitate cu cerințele în schimbare ale pieței muncii.

3.2.6. Încurajarea mobilității geografice a forței de muncă

Mobilitatea geografică redusă este o altă caracteristică a pieței regionale a muncii, aceeași situație fiind întâlnită și la nivel național, potrivit mai multor informații statistice concordante. Sunt mai multe cauze care contribuie la nivelul redus de mobilitate teritorială a forței de muncă în România și implicit în Regiunea Centru, începând cu obișnuințele personale și modelele culturale autohtone și terminând cu lipsa unui sistem eficient de transport de călători și lipsa infrastructurii moderne pentru creșterea și educarea copiilor angajaților. Pentru a schimba situația puțin favorabilă pentru navetiști și percepțiile negative privind navetismul trebuie implementate pachete de măsuri care ținesc atât salariații cât și angajatorii, precum:

- aplicarea unor pachete de măsuri care să vizeze stimularea mobilității forței de muncă, inclusiv stimulente financiare pentru relocare
- dezvoltarea unor sisteme moderne de transport pentru navetiști și susținerea cheltuielilor de transport aferente navetei
- sprijin acordat angajatorilor pentru asigurarea de servicii suport pentru angajați în legătură cu creșterea și educarea copiilor lor (inclusiv crearea infrastructurii de educație) în vederea asigurării echilibrului între viața profesională și viața personală
- campanii de informare și promovare a măsurilor care vizează îmbunătățirea condițiilor de muncă și viață pentru salariații navetiști și familiile acestora

3.2.7. Încurajarea menținerii pe piața muncii a lucrătorilor vârstnici

Insuficiența forței de muncă și restabilirea echilibrului între populația activă și populația inactivă vor impune prelungirea perioadei de activitate și creșterea vârstei de retragere completă din activitate sau, cu alte cuvinte, este nevoie de încurajarea îmbătrânirii active. De altfel, potrivit datelor Eurostat, perioada medie de activitate a unei persoane în România ajunge, în anul 2018, la aproximativ 33,5 ani, fiind cu aproape 3 ani mai mică decât media europeană (36,2 ani). Conceptul de „active ageing” a depășit sfera teoretică în cele mai multe state europene, iar concretizarea lui presupune implementarea unui ansamblu coerent de politici menite să favorizeze menținerea persoanelor de peste 55 ani în câmpul muncii. În multe țări europene vârstnicii desfășoară diverse activități economico-sociale remunerate, cu o durată zilnică și lunară reduce, în conformitate cu posibilitățile fizice și de sănătate ale acestora. Este nevoie în

perioada următoare de o adaptare a ofertei regionale de locuri de muncă, în sensul flexibilizării acesteia pentru a se putea permite încadrarea în activitate a unui număr mai mare de vârstnici. Astfel, este nevoie de programe specifice de perfecționare profesională având ca grup țintă lucrătorii vârstnici precum și de o modificare a cadrului legal actual care să faciliteze adoptatea de programe de muncă mai flexibile (ex. plata cu ora). Angajatorii trebuie stimulați să fie deschiși la apariția unor noi forme de muncă (ex. munca la domiciliu) și să acorde o atenție sporită riscurilor noi și prevenirii bolilor profesionale în cazul angajaților vârstnici.

Implementarea priorității specifice privind sprijinirea măsurilor active de ocupare și modernizarea pieței muncii se va putea realiza printr-un set de măsuri și intervenții care vor viza:

- creșterea gradului de ocupare prin încurajarea antreprenoriatului
- încurajarea ocupării pe cont propriu și susținerea întreprinderilor sociale
- acordarea unui sprijin personalizat pentru categoriile dezavantajate pe piața muncii
- modernizarea mecanismului și a serviciilor de intermediere și plasare a forței de muncă
- stimularea reconversiei profesionale a forței de muncă și a perfecționării profesionale
- încurajarea mobilității teritoriale a forței de muncă
- încurajarea îmbătrânirii active

P.3.3. Dezvoltarea infrastructurii, creșterea accesului și îmbunătățirea serviciilor acordate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile

Obiectivul specific: Creșterea incluziunii sociale și combaterea sărăciei prin acces în mod egal la infrastructură socială și serviciile aferente adaptate nevoilor persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile și comunităților marginalizate sau dezavantajate

Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei este un proces dinamic, complex și de multe ori sensibil și dificil care poate fi facilitat de continuarea finanțării investițiilor în infrastructura socială care contribuie la creșterea gradului de acoperire cu servicii sociale pentru grupurile vulnerabile.

Principalele provocări în contextul incluziunii sociale la nivelul Regiunii Centru sunt îmbătrânirea populației, menținerea fenomenului de sărăcie, incluziune redusă pe piața muncii, rată ridicată a abandonului școlar, procent ridicat de populație romă afectată de sărăcie. Astfel, cele mai importante consecințe ale problemelor sociale pentru categoriile de persoane vulnerabile sunt: diminuarea calității vieții, scăderea siguranței sociale, reducerea coeziunii sociale. Amintim că la nivelul României au fost considerate principalele grupuri vulnerabile: persoanele sărace, copiii și tinerii lipsiți de îngrijire și sprijin parental, persoanele vârstnice singure sau dependente, romii, persoanele cu dizabilități, persoanele care trăiesc în comunități

marginalizate, alte grupuri vulnerabile. În general, grupuri vulnerabile sunt cele excluse de pe piața forței de muncă, din sistemul de educație, sănătate, locuire, și/sau alte servicii.

Pentru perioada de programare 2021-2027 în portofoliul de proiecte la nivelul Regiunii Centru au fost incluse 47 de proiecte în domeniul social, ce reprezintă 8% din numărul total de proiecte pe toate domeniile, cele mai multe fiind în județele Mureș (32%), Alba (30%), Brașov (15%), Covasna (13%), la popul opus Sibiu (9%) și Harghita (2%). Din analiza portofoliului de proiecte reiese că la nivelul Regiunii Centru este nevoie de o continuare a investițiilor în infrastructura socială prin proiecte care vizează achiziție imobil, construcție extindere, reabilitare, modernizare, dezvoltare, dotare și/sau amenajare. Există proiecte potențiale prin care se dorește înființarea/construcția/dezvoltarea/amenajarea de: cămine pentru persoane vârstnice, centru de tranzit pentru tinerii care părăsesc sistemul de protecție, centre respiro, centre de plasament pentru copii, centre de zi/de terapie ocupațională/de recuperare pentru copii și adulți cu dizabilități, case de tip familial, centru pentru dezvoltarea deprinderilor de viață independentă, locuințe sociale pentru persoane defavorizate, adăposturi de noapte, centru de intervenție în situații de urgență, centru comunitar multifuncțional pentru persoanele defavorizate, centru adăpost pentru familii, persoane și copii aflați în dificultate, centru de îngrijire pentru persoane vârstnice, centre de zi care lucrează cu un procent ridicat de romi, cantină socială, centru de asistență și sprijin pentru persoanele în dificultate. De asemenea, menționăm proiecte care au ca obiectiv principal înființarea de noi servicii sociale, de pildă, cum sunt cele care asigură tranziția persoanelor cu dizabilitati din sistemul instituționalizat în comunitate sau dezvoltarea serviciilor sociale precum cele pentru persoanele adulte cu dizabilități, de îngrijire la domiciliu, la nivel comunitar în urma procesului de dezinstuționalizare, de îngrijire familiala și a serviciilor de îngrijire în cadrul comunității.

Priorități specifice:

3.3.1. Extinderea, construcția, reabilitarea, dezvoltarea, modernizarea și dotarea infrastructurii sociale

Investițiile în modernizarea infrastructurii sociale și serviciile aferente au un impact pozitiv în dezvoltarea socială facilitând în același timp o mai bună incluziunea socială și un accesul egal pentru toți la servicii sociale.

La nivelul Regiunii Centru este necesară continuarea investițiilor în proiecte ce vizează construcția, extinderea, reabilitarea, dezvoltarea, modernizarea, dotarea atât în ce privește infrastructura de servicii sociale fără componentă rezidențială cât și infrastructura rezidențială. Această nevoie a fost observată și analizată atât în cadrul procesului partenerial cât și a documentării în special în ce privește informația statistică. De pildă, menționăm câteva date statistice la nivelul Regiunii Centru care oferă o imagine cu privire la situația copiilor beneficiari

ai sistemului de protecție socială, persoanele cu dizabilități și infrastructura și serviciile sociale având ca beneficiari persoanele vârstnice.

O prioritate o reprezintă continuarea investițiilor în infrastructura și serviciile sociale ca urmare a procesului de dezinstituționalizare a copiilor și persoanelor cu dizabilități și care are ca rezultat vizibil închiderea unor instituții de tip rezidențial și dezvoltarea și diversificarea serviciilor alternative.

În perioada 2021-2027 este nevoie de continuarea investițiilor în infrastructura socială prin finanțarea proiectelor ce vizează extinderea, construcția, reabilitarea, dezvoltarea, modernizarea și dotarea următoarelor tipuri de infrastructură socială pe categorii de beneficiari:

- infrastructura pentru copii: case de tip familial, centre de zi pentru copii, centre de zi pentru consiliere și sprijin pentru părinți și copii, etc.
- infrastructura pentru persoane vârstnice: centre rezidențiale (cămine), centrele de zi, unitățile de îngrijire la domiciliu, centre sociale (în special centre multifuncționale), cantine sociale, centre de preparare și distribuire a hranei
- infrastructura pentru persoane cu dizabilități: centre de zi, locuințe protejate, centre de tip „respiro”, centre și servicii de abilitare/reabilitare
- infrastructura pentru alte grupuri vulnerabile: asigurarea condițiilor de locuire temporară (locuințe protejate (LP), centre de primire în regim de urgență (CPRU), locuințe sociale, adăposturi temporare, etc.), centre comunitare de intervenție integrată, centre multifuncționale, cantine sociale, etc.

3.3.2. Dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale integrate și a altor servicii adaptate nevoilor comunităților și persoanelor din grupuri vulnerabile

În vederea reducerii sărăciei și excluziunii sociale este nevoie la nivelul Regiunii Centru, în special în mediul rural și localitățile urbane mici, de continuarea, extinderea, diversificarea sau dezvoltarea investițiilor privind serviciile comunitare integrate.

Există atât la nivel local și regional cât și la nivel național și internațional multe provocări în procesul de diminuare, chiar eradicare a sărăciei extreme și a excluziunii sociale, însă în cele mai multe contexte serviciile integrate sunt un răspuns la nevoile specifice ale grupurilor vulnerabile. Concret, este necesară finanțarea de proiecte care vizează dezvoltarea și acordarea de servicii sociale integrate cu accent, în funcție de caz, pe următoarele domenii:

- educație: o mai bună integrare în sistemul de învățământ cu accent pe creșterea gradului de cuprindere în învățământ și reducerea absenteismului și abandonului școlar cât și pe dobândirea unor competențe și meserii/calificări profesionale în rândul elevilor și tinerilor aparținând grupurilor dezavantajate și comunităților marginalizate. Este nevoie de o creșterea nivelului de educație, începând de la educația timpurie de nivel ante-preșcolar și preșcolar,

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

învățământ primar și secundar, inclusiv a doua șansă și reducerea părăsirii timpurii a școlii. În plus, este nevoie de un sistem în care persoane vulnerabile, în special persoane cu dizabilități să poată avea o mai bună claritate cu privire la competențele profesionale sau vocaționale în termeni de calitate și compatibilitate privind cerințele pe piața muncii, dar și identificare și valorificarea de potențiale abilități, competențe, aptitudini.

- ocuparea forței de muncă: o mai facilă integrare pe piața muncii și creșterea gradului de ocupare în rândul persoanelor vulnerabile sau cele ce provin din comunități marginalizate, precum și scăderea ratei șomajului de lungă durată. Concret, prin activități de consiliere, orientare, formare profesională, evaluarea competențelor dobândite în sistem non-formal și informal, subvenționarea angajatorilor pentru angajarea persoanelor aparținând acestor categorii, participarea la programe de ucenicie și stagii, susținerea antreprenoriatului în cadrul comunității, inclusiv a ocupării pe cont-propriu etc. Este nevoie de o mai mare promovare a egalității de șanse privind integrarea pe piața muncii prin identificarea de oportunități de ocupare, oferirea de servicii de sprijin și acompaniere, prin conștientizarea mediului economic și a comunității cu privire la abilitățile drepturile și beneficiile sociale ale integrării pe piața muncii a persoanelor vulnerabile. În plus, există un potențial mare în identificarea și valorificarea aptitudinilor persoanelor vulnerabile prin încurajarea și susținerea antrenoriatului prin idei de proiecte ce se încadrează în domeniul larg al economiei a sociale care la rândul său contribuie la procesul de incluziune socială. De asemenea, ar trebui acordată o atenție mai mare proiectelor ce vizează dezvoltarea și accesul la servicii de integrare profesională individualizată, adaptate nevoilor reale ale persoanelor vulnerabile, în special cele afectate puternic de șomaj și diverse privațiuni (acces limitat la servicii socio-medicale, condiții decente de locuire, etc.).

- medical: monitorizarea stării de sănătate, acces la servicii medicale primare, de prevenție sau de ocrotire a sănătății, sprijin în recuperare și reabilitare mai facilă în condițiile unei/unor afecțiuni medicale

- condiții de viață și locuire: există câteva categorii în rândul persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile și comunităților marginalizate care se confruntă cu deprivare materială sau risc de sărăcie, pentru acestea fiind necesar sprijin care să asigure îmbunătățirea condițiilor de locuit, inclusiv reabilitarea locuințelor și/ sau legalizarea asigurării de utilități, sprijin material pentru acoperirea unor nevoi vitale persoanelor care se află în diferite privațiuni (exemplu: alimente, materiale igienice și sanitare, îmbrăcăminte, rechizite școlare pentru elevi, etc.), în special asigurarea de costuri de întreținere temporară

- juridic: acordare de asistență juridică pentru reglementări acte, consiliere și advocacy
- psiho-social și respectarea drepturilor omului : sprijinirea participării la viața socială, respectarea drepturilor omului, promovarea egalității de șanse, combaterea discriminării,

îndepărtarea barierelor mentale privind prejudecăți asociate cu diverse categorii de persoane vulnerabile, promovarea multiculturalismului în egală măsură (atât etnicilor romi cât și alte naționalități), integrare prin terapie ocupațională, servicii de socializare și petrecere a timpului liber. În esență, este nevoie de o mai mare dezvoltare a abilităților de integrare socială și profesională în special în rândul persoanelor cu vulnerabilitate socială multiplă. Un potențial îl reprezintă și identificarea și valorificarea de sisteme alternative de dezvoltare socială. În plus, amintim și importanța dobândirii de abilități de integrare socială ca urmare a participării la cursuri de formare DVI (deprinderi viața independentă).

În perioada 2021-2027 este nevoie înființarea, dezvoltarea și/sau diversificarea serviciilor sociale cu accent pe:

- servicii sociale integrate și a altor servicii adaptate nevoilor persoanelor din grupuri vulnerabile, comunități defavorizate sau marginalizate
- servicii de prevenție pentru persoanele care prezintă riscuri sociale
- facilitarea integrării socio-economice a persoanelor vulnerabile și a comunităților marginalizate (inclusiv migranți) prin programe ce facilitează creșterea nivelului de educație și a competențelor profesionale, dezvoltarea psiho-socială și o mai bună integrare pe piața muncii, inclusiv prin încurajarea antreprenoriatului social
- reintegrarea socio-profesională a copiilor și a persoanelor cu dizabilități ca urmare a reducerii instituționalizării acestor tipuri de persoane vulnerabile

3.3.3. Creșterea capacității administrației și altor structuri publice și private de a furniza servicii de calitate și adaptate nevoilor persoanelor din grupurile vulnerabile

Unele dintre cele mai mari provocări întâlnite în procesul de creștere a capacității administrației și altor structuri publice și private de a furniza servicii de calitate sunt atingerea standardelor necesare privind calitatea competențele profesionale, informatizarea și digitalizarea serviciilor sociale, dezvoltarea de servicii adaptate nevoilor persoanelor din grupurile vulnerabile precum și facilitarea accesului la acestea, dezvoltarea și valorificarea proiectelor în parteneriat cu accent pe componenta cercetare, dezvoltare și inovare în domeniul social, etc.

Sunt situații la nivel local din Regiunea Centru în care este nevoie de o mai bună corelare a pregătirii profesionale cu responsabilitățile locului de muncă. Este nevoie de o atenție mai sporită în ce privește atât pregătirea inițială cât și cea continuă a personalului care activează în domeniul asistenței social, fie că sunt furnizori publici sau privați de servicii sociale. De asemenea, este nevoie de o un mai bună cunoaștere a nevoilor de formare și perfecționare profesională la nivel de instituție, mai ales în contextul schimbărilor legislative și a nevoilor reale existente în comunitate. Creșterea capacității administrației și altor structuri publice și private care activează în domeniul serviciilor sociale poate fi facilitată prin implementarea de proiecte ce

vizează dezvoltarea de programe de perfecționare și formare profesională continuă care la rândul său pot avea un impact pozitiv în vederea eficientizării serviciilor sociale (mai ales la nivel comunitar). Concret, este necesară finanțarea unor activități de formare profesională, în special formare continuă cu accent pe: cursuri de perfecționare, cursuri de specializare, schimb de bune practici. De asemenea, ar fi necesară o deschidere și pentru dezvoltarea unei culturi a formării profesionale în domeniul asistenței sociale prin programe de Internship. Mai mult, există un potențial al proiectelor care vizează promovarea la nivel atât local și regional cât și național și internațional a bunelor practici în domeniul asistenței sociale și posibilitatea de a iniția, dezvolta sau extinde parteneriate cu furnizori de servicii sociale sau instituții din domenii conexe.

O provocare o reprezintă și recrutarea forței de lucru specializate în domeniul asistenței sociale. În plus, există o pondere mare a absolvenților care au obținut diplome universitare în domeniul asistenței sociale care refuză posibilitatea participării la concursuri de angajare în domeniul de pregătire în localități rurale. Astfel, există foarte multe situații, în special în zona rurală și localitățile urbane mici unde există un deficit de personal, resurse și capacități necesare pentru a implementa activități de asistență socială.

În perioada 2021-2027 este nevoie la nivelul Regiunii Centru de o creștere semnificativă a capacității administrației și altor structuri publice și private de a furniza servicii de calitate și adaptate nevoilor persoanelor din grupurile vulnerabile prin proiecte care vizează:

- facilitarea accesului la formare profesională continuă a personalului cu atribuții în domeniul social, în special servicii sociale integrate, prin susținerea, finanțarea și implementarea de programe de perfecționare și formare profesională continuă: cursuri de perfecționare, cursuri de specializare, schimb de bune practici, internship, etc.

- dezvoltarea, implementarea și asigurarea sustenabilității de platforme electronice ce vizează informatizarea și digitalizarea serviciilor:

- dezvoltarea de proiecte de CDI pentru realizarea de aplicații cu utilizare în domeniul social

- facilitarea accesului persoanelor din grupuri vulnerabile la servicii sociale personalizate, adaptate nevoilor

- creșterea capacității de elaborare și implementare a strategiilor de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității

P.3.4. Extinderea și modernizarea infrastructurii de sănătate, creșterea accesului și îmbunătățirea serviciilor de sănătate, cercetare-dezvoltare, inovare în sănătate

Obiectivul strategic: Îmbunătățirea accesului, a eficienței și calității serviciilor medicale oferite populației inclusiv prin dezvoltarea de noi instrumente bazate pe CDI și creșterea capacității acestuia de adaptare la situații precum criza COVID-19

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Este o certitudine că o stare bună de sănătate este un element esențial al bunăstării umane, reprezentând atât o valoare în sine, cât și un element cheie al capitalului uman, care la rândul său contribuie la procesul de dezvoltare socio-economică, în special creșterea competitivității economice la nivel regional și local.

Principalele provocări în legătură cu sistemul de sănătate din regiune sunt:

- Accesul inegal la servicii de sănătate datorat lipsei infrastructurii de bază precum și a asistenței specializate (în special în mediul rural dar și în unele localități urbane din regiune: ex. Baia de Arieș, Teiuș, Borsec, Cristuru Secuiesc etc) sau infrastructurii inadecvate (ex. spații inadecvate și echipamente depășite din punct de vedere tehnic sau echipamente moderne de diagnostic insuficiente sau inexistente)

- Diferențe semnificative ale ratei mortalității între mediul urban și rural și între gen

- Programe insuficiente de prevenție în sănătate reflectate în numărul mare al cazurilor de deces care puteau fi evitate: conform documentului Raportul Privind Starea de Sănătate a Populației în anul 2018, peste 45% din decesele înregistrate în anul 2018 putea fi evitate, 24,6 % fiind decese influențabile prin tratament iar 21% intrând în categoria deceselor prevenibile

- Rata riscului de sărăcie, aflat încă la un nivel ridicat față de media UE, afectează într-o mare măsură copiii și persoanele de peste 65 de ani, limitându-le accesul la servicii de sănătate corespunzătoare, în special în comunitățile sărace și zonele neacoperite cu servicii de sănătate

- Personalul medical școlar: medici și asistenți este insuficient pentru deservirea populației școlare: indicele de asigurare a preșcolarilor și elevilor cu medici și asistenți medicali este de 0,27 ‰ respectiv 1,18‰ cu diferențe substanțiale între județe, în regiunea Centru județele Mureș, Covasna și Sibiu au valori ale celor doi indicatori sub media națională

Asigurarea accesului la infrastructura și serviciile de sănătate este un obiectiv esențial în perioada 2021 – 2027 pentru Regiunea Centru prin continuarea finanțării proiectelor de investiții ce vizează extinderea, reabilitarea, modernizarea și dotarea infrastructurii de sănătate atât la nivel local cât și județean și regional precum și dezvoltarea serviciilor de sănătate specializate, inclusiv dezvoltarea bazelor de tratament și recuperare din stațiunile balneare; dotarea spitalelor și unităților medicale cu aparatură și instrumente moderne de diagnostic și tratament; creșterea accesului la programe de prevenție;

3.4.1. Extinderea, reabilitarea, modernizarea și dotarea infrastructurii de sănătate de la nivel regional, județean și local

Nevoile de dezvoltare și modernizare a infrastructurii publice de sănătate sunt în continuare mari.

Următoarele categorii de intervenții sunt necesare, conform portofoliului de proiecte existent și analizei regionale:

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

- investiții privind reabilitarea, modernizarea și/sau dotarea cu echipamente a tuturor categoriilor de spitale: spitale universitare, spitalele județene de urgență, a spitalelor județene, spitale municipale, spitale orășenești

- Construcția de spitale regionale de urgență

- Investiții în reabilitarea, modernizarea, extinderea, dotare a infrastructurii ambulatoriilor. Astfel, ar trebui acordată o atenție atât ambulatoriilor existente cât și înființării de noi ambulatorii prin transformarea spitalelor mici, ineficiente sau reorganizării, relocării ambulatoriilor existente. În multe situații sunt necesare dotări, echipamente, dispozitive medicale pentru infrastructura ambulatoriilor atât pentru structura existentă cât și pentru cea viitoare a ambulatoriului (de exemplu: laboratoare de analize medicale, radioterapie, screening diferitelor forme de cancer, al hepatitelor, cel cardiovascular, etc.), Nu în ultimul rând, este necesară o mai bună accesibilizare a spațiului destinat serviciilor medicale și a căilor de acces pentru persoanele cu diferite tipuri de dizabilități.

- îmbunătățirea calității și a eficienței îngrijirii spitalicești de urgență prin reabilitarea, modernizarea, extinderea, dotarea infrastructurii unităților de primiri urgențe (UPU) și a compartimentelor de primiri urgențe (CPU). Este nevoie de consolidarea sistemului integrat de urgență și continuarea dezvoltării acestuia prin extinderea și dezvoltarea infrastructurii serviciilor integrate de urgență. În acest sens, este nevoie de investiții în echipamente de specialitate care să permită creșterea capacității de răspuns în situații de urgență, a eficienței serviciilor de prim-ajutor calificat și a transportul pacienților. Este nevoie atât de modernizarea infrastructurii existente a sistemului integrat de urgență cât și prin dezvoltarea de noi structuri în cadrul acestuia. Este necesară și achiziția unui număr suficient de ambulanțe echipate/dotate la cele mai înalte standarde prin care să se poată asigura calitatea și eficiența îngrijirii medicale de urgență. Menționăm diferite tipuri de ambulanțe precum cele specializate pentru pacientul cu risc biologic, pentru transport nou-născuți în stare critică, pentru victime multiple, etc., dar și alte tipuri de infrastructură de urgență cum sunt autospeciale (de exemplu cele de transport pacienți în zona montană), etc. Este nevoie, de asemenea, de construirea/ modernizarea hangarelor și heliporturilor pentru UPU care utilizează elicoptere

- asigurarea infrastructurii de bază și a serviciile de sănătate în mediul rural. Este nevoie în multe zone rurale de înființarea, construcția, extinderea, reabilitarea, modernizarea sau dotarea unități medicale/dispensare cu aparatură medicală adecvată pentru a deservi populația din proximitate. O oportunitate o reprezintă implementarea soluțiilor de telemedicină, mai ales la nivelul zonelor rurale izolate și dezavantajate.

- Dezvoltarea de unități medicale specializate: ex. baze de tratament și recuperare din stațiunile balneare și spitale de recuperare, centre medicale de geriatrie și centre integrate de

gerontologie care se adresează unei categorii importante a populației cu probleme complexe de sănătate

- Formarea personalului medical pentru utilizarea noilor tehnologii și dotarea corespunzătoare a spitalelor clinice și secțiilor care asigură servicii de formare profesională

3.4.2. Creșterea accesului la servicii medicale pentru persoanele vulnerabile și comunitățile marginalizate

Sănătatea și sărăcia sunt puternic interconectate și interdependente, cea din urmă având un impact negativ reflectat în multe cazuri într-o sănătate precară care la rândul său afectează capacitatea de muncă a persoanei, ducând la probleme financiare și dificultăți în a acoperi costurile de tratament și îngrijiri medicale.

Accesul la sănătate, în mod particular accesul la servicii medicale de bază, reprezintă un aspect esențial în creșterea calității vieții persoanelor vulnerabile și comunităților marginalizate, alături și de alte nevoie elementare privind educația, hrana, condiții decente de locuire și acces la utilități publice, igiena, siguranța, serviciile sociale, etc. Indiferent de mediu, context și vulnerabilități este nevoie ca aceste persoane să fie încurajate și sprijinite atât să trăiască demn și să-și asume responsabilitatea pentru propria viață cât și să participe activ la viața comunității din care fac parte.

- creșterea accesibilității serviciilor de sănătate în special în zonele sărace și izolate prin construcția, reabilitarea, modernizarea, extinderea, dotarea centrelor comunitare integrate socio-medice. Aceste investiții pot contribui la creșterea accesului la serviciile de asistență medicală comunitară, care abordate integrat (cu accent și pe serviciile sociale și educaționale), pot avea un impact pozitiv mare în rândul persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile

- creșterea accesului elevilor și preșcolariilor/antepreșcolariilor la servicii medicale prin înființarea/modernizarea și dotarea cabinetelor medicale școlare și asigurarea personalului necesar

- înființarea/dezvoltarea unităților medicale mobile pentru a deservi categorii de persoane vulnerabile precum persoane vârstnice sau persoane cu dizabilități

- dezvoltarea de aplicații inteligente pentru a gestiona și monitoriza starea de sănătate.

3.4.3. Digitalizare și sprijin pentru cercetare, dezvoltare, inovare în sănătate

Unul dintre factorii care influențează performanța sistemelor medicale este progresul tehnologic și progresul în digitalizarea serviciilor de sănătate. Prin digitalizare se pot identifica noi metode pentru identificarea nevoilor populației (în special prin oferirea unui prognostic mai bun pacienților) și perfecționarea și creșterea calitativă a serviciilor medicale. Deși procesul de digitalizare în domeniul medical este unul complex și mai puțin facil, prin acesta se poate contribui semnificativ la creșterea accesului la servicii de sănătate de calitate în termeni de

echitate, cost - eficiență, sustenabilitate și inovare. Printre tipurile de intervenții care pot contribui la creșterea performanțelor serviciilor de sănătate susținute în perioada 2021/2027 se află:

- Dezvoltarea serviciilor de sănătate digitale amintim cele de tip eHealth (eSănătate), mHealth (servicii mobile de sănătate), telemedicina, teleîngrijiri, imagistică, inteligență artificială, management digital, etc.
- Dezvoltarea de soluții digitale în diagnosticul, investigarea, tratamentul și monitorizarea pacienților
- Crearea de noi tehnologii, aplicații, produse în medicină prin dezvoltarea inovării deschise bazată pe crearea de soluții la nevoile sistemului de sănătate (ex. platforme de inovare deschisă)
- Investiții în infrastructura de cercetare și dezvoltare din regiune și transferarea rezultatelor cercetărilor medicale în piață
- Dezvoltarea competențelor digitale ale personalului medical și nemedical din unitățile sanitare

3.4.4. Creșterea capacității instituționale a administrației publice, unităților medicale și organizațiilor specializate de a răspunde nevoilor de sănătate ale populației și a dezvolta un parteneriat pentru sănătate

O componentă esențială a sistemului de sănătate este resursa umană calificată și asigurarea oportunităților de perfecționare profesională continuă.

În egală măsură, autoritățile locale trebuie să se implice mai mult în dezvoltarea de programe și politici de sănătate pentru populației prin dezvoltarea parteneriatului cu organizațiile cheie în aplicarea și promovarea lor: școli, universități, spitale, agenți economici, ONG-uri și atragerea acestora în abordarea unor teme de interes la nivel regional.

Intervențiile prevăzute:

- Formarea personalului din administrația locală, județeană, ONG-uri unități medicale
- Dezvoltarea în parteneriat de programe de sănătate: ex. pentru un stil de viață sănătos, programe de prevenție pentru a răspunde nevoilor locale
- Realizarea de studii pentru fundamentarea deciziilor privind intervențiilor în îmbunătățirea stării de sănătate a populației
- Campanii de informare și educare a populației pe teme legate de sănătate
- Susținerea programelor de perfecționare și instruire a personalului medical și nemedical, a personalului care asigură asistență comunitară pentru dezvoltarea abilităților de comunicare cu pacienții, competențe digitale și alte competențe necesare pentru a crește calitatea

serviciilor medicale, inclusiv competențe lingvistice pentru a crește accesul la servicii de sănătate pentru populația aparținând minorităților etnice

Domeniul Strategic 4 Mediu, eficiență energetică și schimbări climatice

Obiectiv strategic: Creșterea calității vieții locuitorilor Regiunii Centru prin reducerea emisiilor de CO₂ și o mai bună gestionare a resurselor, conservarea biodiversității și creșterea adaptării la schimbările climatice

Consecințele multiple ale poluării au determinat, în ultimele decenii, ca protecția mediului să devină una dintre cele mai importante și mai serioase probleme ale umanității. Datorită dezvoltării economice, presiunea asupra capacității planetei de a răspunde cerințelor în materie de resurse și de absorbție a poluării e în continuă creștere. Astfel, societatea trebuie să facă eforturi pentru a reduce impactul negativ exercitat de creșterea economică asupra mediului înconjurător.

Dezvoltarea durabilă, satisfacerea nevoilor prezentului fără a le compromite pe cele ale generațiilor viitoare, este un obiectiv fundamental, recunoscut prin tratate la nivel mondial. În vederea atingerii acestui obiectiv trebuie ca politicile economice, sociale și de mediu să fie abordate într-un spirit de sinergie, la toate nivelurile.

În esență, dezvoltarea durabilă include protecția mediului, iar protecția mediului condiționează dezvoltarea durabilă.

Priorități specifice

P.4.1 Creșterea calității mediului înconjurător din așezările urbane și rurale din Regiunea Centru

Următoarele categorii de măsuri au fost identificate la nivelul Regiunii Centru care necesită sprijin financiar pentru investiții care vor duce la creșterea calității mediului

4.1.1 Infrastructura de mediu și servicii tehnico-edilitare

Gradul actual de acoperire cu infrastructură și servicii edilitare este deficitar atât în mediul urban dar mai ales în mediul rural, această situație având consecințe asupra calității mediului și a calității vieții locuitorilor.

Activitățile privind utilitatea publică de interes local au o importantă dimensiune socială și un rol esențial în consolidarea dezvoltării durabile a localităților și îmbunătățire a condițiilor de viață. Principalele obiective ale dezvoltării serviciilor publice de gospodărire comunală, în conformitate cu prevederile directivelor europene sunt: alimentarea cu apă, alimentarea cu energie electrică, canalizarea, alimentarea cu energie termică, alimentarea cu gaze naturale, administrarea domeniului public.

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Prin această măsură se vor completa investițiile în infrastructura de alimentare cu apă, canalizare, stații de epurare, colectarea separată a deșeurilor și creșterea gradul de acoperire a populației deservite cu serviciile aferente, astfel:

- Consolidarea și extinderea infrastructurii de gestionare a deșeurilor de la nivelul Regiunii Centru (sisteme de colectare separată; construcția de instalații de transfer și instalații pentru valorificarea/tratarea deșeurilor, platforme de compostare și unități de compostare individuală, stații de tratare mecano-biologică etc.), închiderea și reabilitarea depozitelor neconforme și deschiderea/extinderea de noi depozite Creșterea gradului de conștientizare privind implementarea unor măsuri de reducere a deșeurilor generate de locuitorii regiunii, implementarea măsurilor de colectare selectivă, reutilizare și reciclare a deșeurilor generate în gospodării; campanii de conștientizare a populației. Complementar acestei intervenții, prin direcția strategică 2 se prevăd investiții în dezvoltarea de proiecte cercetare-dezvoltare- inovare în domeniul economiei circulare prin care pot fi dezvoltate noi produse și tehnologii

4.1.2 Creșterea calității mediului în zonele urbane și peri urbane precum și în zone afectate de poluare istorică

Scopul acestei măsuri este de a crește calitatea vieții locuitorilor din așezările urbane printr-o mai bună alocare și utilizare a spațiilor urbane în folosul cetățenilor și reducerea poluării prin diminuarea suprafețelor contaminate, cu poluare istorică

4.1.2.1 Regenerare urbană sustenabilă

Calitatea vieții în mediul urban și sănătatea locuitorilor depind în mod considerabil de suprafața zonelor verzi, iar dezvoltarea orașelor din Regiunea Centru a ținut cont într-o măsură redusă de exigența extinderii zonelor verzi. În fapt, suprafața spațiilor verzi în municipii și orașe a scăzut la nivelul regiunii cu 2,1% în 2018 comparativ cu 2014, ajungând la un total de 2560 hectare. Indicatorul suprafața spațiilor verzi/locuitor în municipii și orașe s-a menținut la 19,2 m², sensibil mai mică față de standardul minim la nivelul Uniunii Europene de 26 m²/locuitor sau față de cei 50 m²/locuitor recomandați de Organizația Mondială a Sănătății.

Acțiuni cu caracter orientativ:

- regenerarea spațiilor urbane degradate, inclusiv măsuri de economie circulară – reintroducerea în circuitul urban a construcțiilor și terenurilor neutilizate
- măsuri și investiții ce promovează infrastructura verde în zonele urbane (soluții tip acoperiș verde, pereți verzi, grădini urbane, menținerea/refacerea/extinderea coridoarelor ecologice în mediul urban, îmbunătățirea condițiilor de habitat pentru speciile de faună sălbatică din mediul urban); investiții ce vizează infrastructura albastră, inovații tehnologice care susțin infrastructura verde/infrastructura albastră

- reabilitarea siturilor industriale și a terenurilor contaminate, inclusiv reabilitarea funcțională a terenurilor virane degradate/ neutilizate/abandonate din mediul urban

- modernizarea/ extinderea spațiilor verzi din zonele urbane și îmbunătățirea funcțiilor acestora în folosul cetățenilor

Intervențiile prevăzute în acesta măsură vor fi parte a strategiilor de dezvoltare integrată a municipiilor și orașelor precum și a zonelor urbane funcționale din Regiunea Centru

4.1.2.2 Refacerea siturilor industriale contaminate

Cele mai critice zone sub aspectul deteriorării solurilor sunt: perimetrele vechi și actuale de exploatare a zăcămintelor miniere (iazuri de decantare și halde de steril) din județele Alba și Harghita. O pondere relativ mare de situri contaminate sunt cele afectate de activitățile de depozitare sau comercializare a produselor petroliere urmate de alte activități industriale. Aceste zone necesită ample lucrări de ecologizare, decontaminare și reconversie. În fiecare din cele 6 județe componente ale regiunii există site-uri industriale care afectează calitatea mediului și pun în pericol sănătatea populației.

Conform unui inventar al siturilor contaminate istoric și potențial contaminate (istoric) realizat de autoritatea națională de mediu și inclus în Strategia națională și planul național de acțiune pentru gestionarea siturilor contaminate din România, în Regiunea Centru erau 22 de situri contaminate și 84 de situri potențial contaminate.

Prin această măsură sunt vizate investiții pentru decontaminarea și ecologizarea siturilor poluate istoric sau potențial contaminate, inclusiv refacerea ecosistemelor naturale și asigurarea calității solului în vederea protejării sănătății umane.

P.4.2 Creșterea eficienței utilizării energiei și a altor resurse materiale

4.2.1 Eficiența energetică în clădirile publice și rezidențiale

Consumul de energie din sectorul gospodăriilor și din sectorul terțiar (birouri, spații comerciale și alte clădiri nerezidențiale) reprezintă 45% din totalul consumului final de energie (Comisia Europeană, 2017). Regiunea Centru a înregistrat progrese modeste în reducerea consumului total de energie în ultimul deceniu: deși s-au făcut progrese în ultimii ani pentru reabilitarea energetică a locuințelor, consumul final de energie a scăzut foarte puțin, în timp ce necesitățile și posibilitatea de economisire sunt foarte mari; în cazul clădirilor publice, consumul final de energie a scăzut cu numai 4%.

Tipuri de acțiuni care vor fi finanțate vizează:

- Reabilitarea energetică a clădirilor publice și private (blocuri de locuințe), pentru scăderea emisiilor de CO₂ și scăderea consumului de energie, inclusiv integrarea unor sisteme de încălzire/răcire performante, bazate pe utilizarea surselor alternative de energie

Un interes deosebit îl constituie promovarea de către universități/centre de cercetare a unor proiecte pilot pentru clădiri publice din zona campusurilor universitare pentru implementarea unor soluții integrate/inovative de eficiență energetică și de utilizare a energiei din surse regenerabile locale, bazându-se pe capacitatea de inovare a mediului academic; aceste proiecte pilot vor putea demonstra cu succes soluții smart în zona energiei durabile pentru domeniul ”mediu construit sustenabil”, conform priorităților identificate în Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru (RIS 3)

4.2.2 Sisteme energetice inteligente, bazate pe un consum redus de energie și creșterea utilizării SRE și combustibililor alternativi

Dezvoltarea unor sisteme energetice inteligente și sustenabile contribuie la creșterea eficienței energetice regionale, fiind o prioritate identificată prin Strategia de Specializare de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru²⁷ (RIS3 Centru), domeniul mediu construit sustenabil și inclusiv aria tematică Energie în mediul construit.

Studiile arată că, din punct de vedere al eficienței energetice și al protecției mediului înconjurător, în zonele urbane, cu densitate mare de locuire, sistemele centralizate de alimentare cu energie termică sunt mai avantajoase. Cu toate acestea, regiunea Centru se confruntă cu o puternică criză tehnică, respectiv peste 75% din localitățile urbane ale regiunii s-au debransat de la sistemul centralizat de încălzire.

În completarea acestor acțiuni, este necesară susținerea proiectelor de cercetare - dezvoltare în domeniul energiei pentru găsirea de soluții adaptate nevoilor comunităților locale. În egală măsură, finanțarea care va fi acordată prin POR 2021/2027 trebuie completată prin programe complementare finanțate din bugetul național.

4.2.3. Creșterea capacității actorilor din mediul public și privat de a contribui la tranziția către economia circulară

În 2017, rata de „productivitate a resurselor” (adică eficiența utilizării resurselor materiale de către economie pentru a produce bogăție) a României a fost cea mai scăzută din UE, alături de cea a Bulgariei și a Estoniei, situându-se la 0,33 EUR/kg (media UE fiind de 2,04 EUR/kg).

Acțiunile care au ca scop creșterea eficienței utilizării resurselor în companii sunt incluse în domeniul strategic 2 al PDR Centru și se referă la modernizarea tehnologiilor de producție a proceselor, inclusiv pentru scădere consumului de energie în procesele de producție. O altă componentă a eficientizării utilizării resurselor este reutilizarea și introducerea în circuitul economic a produselor secundare. Este nevoie, astfel, de eficientizarea utilizării resurselor la nivelul companiilor și implementarea unor soluții ce conduc la dezvoltarea conceptului de economie circulară în întreprinderile mici și mijlocii. Totodată trebuie sprijinite măsurile care

vizează consolidarea capacităților tuturor părților interesate implicate în tranziția la economia circulară.

P.4.3 Protejarea și conservarea biodiversității regionale

Obiectiv specific: Stoparea pierderii biodiversității și a degradării serviciilor ecosistemice din Regiunea Centru inclusiv valorificarea potențialului natural de la nivel regional

Conservarea biodiversității are impact pozitiv și asupra economiei regionale, dat fiind că aproape jumătate din PIB-ul regional depinde de natură. Construcțiile, agricultura, producția de alimente și băuturi depind în mare măsură de o natură sănătoasă.

Valorificarea completă a potențialului natural regional va contribui la realizarea unui număr de obiective strategice regionale în ceea ce privește economia resurselor naturale și dezvoltarea economiei circulare la nivel regional (ce contribuie la utilizarea sustenabilă a resurselor și reducerea amprentei ecologice regionale; statisticile arată că în prezent amprenta ecologică este de două ori mai mare decât capacitatea biologică, ceea ce se poate traduce că cererea totală de bunuri și servicii ecologice depășește capacitatea ecosistemelor de a le furniza), atenuarea schimbărilor climatice și reducerea emisiilor de carbon (abordările ecosistemice cu privire la atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea pot oferi alternative accesibile la soluțiile tehnologice, asigurând în același timp beneficii multiple, conservarea biodiversității fiind doar unul dintre acestea), noi competențe, locuri de muncă și oportunități de afaceri și dezvoltarea cercetării și inovării la nivel regional (inovarea bazată pe natură și acțiunile de refacere a ecosistemelor și de conservare a biodiversității pot crea noi competențe, locuri de muncă și oportunități de afaceri. În plus, în multe științe aplicate, progresul depinde de disponibilitatea pe termen lung și de diversitatea capitalului natural).

P.4.4 Diminuarea efectelor schimbărilor climatice și prevenirea riscurilor naturale

Pornind de la strategiile europene și având în vedere contextul regional, în urma întâlnirilor cu grupurile locale și grupul tematic „Mediu, energie, schimbări climatice”, pentru perioada 2021-2027, au fost definite următoarele măsuri ce contribuie la diminuarea efectelor schimbărilor climatice și prevenirea riscurilor naturale la nivelul Regiunii Centru:

* Studii și acțiuni de cercetare inovatoare să contribuie la reducerea impactului schimbărilor climatice asupra calității mediului și sănătății populației din Regiunea Centru, inclusiv asigurarea unui cadru eficient pentru implementarea, în comun cu parteneri internaționali, a unor proiecte de cercetare ce vizează măsuri de atenuare a schimbărilor climatice și reducerea gazelor cu efect de seră generate la nivel regional.

* Acțiuni ce vizează diversificarea/reconversia economică, crearea de noi oportunități de piață, inclusiv sprijinirea investițiilor în tehnologii și procese inovative și ecologice care să

contribuie la atenuarea schimbărilor climatice de la nivel regional. Schimbările climatice pot cauza modificări semnificative ale calității și disponibilității resurselor naturale, afectând multe sectoare economice, inclusiv producția de alimente.

* Creșterea gradului de prevenire a producerii riscurilor naturale și reducerea efectelor și a pagubelor cauzate de acestea, în principal de inundații și secetă.

Datorită schimbărilor climatice, teritoriul Regiunii Centru este vulnerabil la o serie de riscuri naturale precum inundații, secetă etc. Strategiile axate pe gestionarea, conservarea și utilizarea durabilă a resurselor biologice și de apă în vederea menținerii și redresării sănătății, funcționalității și rezistenței la schimbările climatice a ecosistemelor, reprezintă o modalitate de a face față acestor efecte și, de asemenea, pot contribui la prevenirea dezastrelor.

* Dezvoltarea infrastructurii de monitorizare și avertizare a fenomenelor hidrometeorologice severe și/sau alte acțiuni ce contribuie la o mai bună gestionare a situațiilor de urgență generate de fenomene hidrometeorologice periculoase având ca efect producerea de inundații, secetă hidrologică precum și incidente/accidente la construcții hidrotehnice, poluări accidentale ale cursurilor de apă, alunecări de teren.

* Acțiuni de împădurire și de gestionare a fondului forestier existent la nivel regional; Pădurile sunt o verigă esențială în ciclul global al carbonului. Creșterea suprafeței împădurite de la nivel regional și menținerea lor într-o structură corespunzătoare și o stare fitosanitară bună contracarează concentrațiile din ce în ce mai mari de gaze cu efect de seră din atmosferă și influențează în mod pozitiv microclimatul și implicit culturile agricole și așezările umane.

Domeniul Strategic 5. Turism și patrimoniu cultural

Obiectiv strategic: Dezvoltarea sectorului turistic și a sectoarelor economice conexe prin valorificarea potențialului natural și antropic al Regiunii Centru și susținerea activităților culturale și recreative

Turismul – factor cheie al dezvoltării regionale

Cu o natură extrem de generoasă și un patrimoniu cultural de o mare valoare, Regiunea Centru dispune de un potențial turistic ridicat și diversificat. Fără a încerca o separare netă între formele de turism practicate în Regiunea Centru, considerăm utilă o analiza diferențiată a acestora. Din majoritatea cercetărilor și studiilor elaborate până în prezent a rezultat concluzia că formele de turism cu cel mai ridicat potențial de dezvoltare sunt: turismul cultural, turismul montan, ecoturismul, turismul balnear și turismul rural.

Priorități specifice:

P.5.1. Conservarea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural-istoric, valorificarea patrimoniului turistic natural și creșterea utilizării potențialului balnear

5.1.1 Conservarea, restaurarea și punerea în circuitul turistic a patrimoniului cultural-istoric

Regiunea Centru dispune de un patrimoniu cultural material și imaterial extrem de diversificat și valoros, redescoperit după 1990 de numeroși turiști români și străini. Numeroasele obiective de patrimoniu, începând cu vestigiile din perioada antichității (castrul roman Apulum, galeriile romane de exploatare a aurului de la Roșia Montană, cetățile dacice de la Căpâlna, Tilișca, Valea Zânelor-Covasna), continuând cu cetățile medievale (Sighișoara, Alba Iulia, Sibiu, Brașov, Făgăraș, Târgu Mureș, Mediaș, Aiud), cetățile țărănești (Râșnov, Rupea, Slimnic, Feldioara etc.), bisericile fortificate (Cârța, Cisnădioara, Biertan, Moșna, Valea Viilor, Alma, Dealu Frumos, Merghindeal, Iacobeni, Prejmer, Viscri, Călnic, Hărman, Saschiz, Dârju etc.), castelele medievale, renașcentiste sau baroce (Bran, Criș Lăzarea, Cetatea de Baltă, Sânmiclăuș, Brâncovenești, Avrig, Gornești, Gurghiu, Sâncrai, Zau de Cîmpie, Arcuș), bisericile și mănăstirile ortodoxe (Sâmbăta de Sus, Râmeț etc) alcătuiesc o rețea densă de obiective turistice de prim rang. Muzeele de istorie, de artă, de etnografie, bibliotecile documentare din Alba Iulia, Sibiu, Târgu Mureș, Brașov adăpostesc colecții și obiecte de patrimoniu deosebit de interesante. De altfel, monumente istorice și arhitectonice, unele de mare valoare, pot fi întâlnite pe tot cuprinsul regiunii.

5.1.2 Protejarea și valorificarea în scop turistic a patrimoniului natural

Diversitatea peisagistică, ariile naturale protejate, cu numeroase specii endemice de floră și faună, traseele rutiere spectaculoase și stațiunile montane fac din Regiunea Centru prima regiune a țării din punctul de vedere al potențialului turistic montan și colinar. Menționăm, în acest sens, faptul că Regiunea Centru include părți însemnate din suprafața a 6 din cele 28 de parcuri naționale sau naturale ale României și cuprinde numeroase alte arii protejate și rezervații naturale. Dezvoltarea durabilă și responsabilă a turismului în aceste zone presupune implementarea unui set de măsuri și reguli ce au ca scop principal protejarea naturii și, în subsidiar, anumite investiții necesare practicării turismului precum: semnalizarea și realizarea de marcaje pentru traseele turistice și traseele de alpinism, realizarea de căi de acces, locuri de popas și campare, amenajarea de puncte de observație, refugii montane, achiziționarea de echipamente de siguranță și salvare pentru zona montană și creșterea capacității administrative a echipelor operative.

5.1.3. Revigorarea turismului balnear și de sănătate

Dezvoltarea întregului potențial balnear al Regiunii Centru presupune ca finanțarea pentru reabilitarea bazelor de tratament existente și cele pentru crearea de noi baze de tratament și a infrastructurii conexe precum și finanțările pentru diversificarea serviciilor medicale specifice să fie acordate pe criterii medical-științifice și mai puțin pe criterii strict administrative.

În următorii șapte ani eforturile regionale vor sprijini implementarea de măsuri și intervenții care vor viza:

- conservarea, restaurarea și punerea în circuitul turistic a obiectivelor de patrimoniu incluse în lista UNESCO, a celor incluse în grupele valorice A și B din Lista Monumentelor Istorice
- refacerea și realizarea de marcaje pentru traseele turistice și traseele de alpinism, realizarea de căi de acces, locuri de popas și campare, amenajarea de puncte de observație, refugii montane,
- dotarea cu echipamente de siguranță și salvare pentru zona montană a centrelor Salvamont
- reabilitarea bazelor de tratament existente și crearea de noi baze de tratament în localitățile cu potențial balnear și balneoclimatic
- modernizarea și extinderea infrastructurii tehnico-edilitare în localitățile cu potențial balnear și balneoclimatic
- modernizarea și extinderea infrastructurii de agrement în localitățile cu potențial balnear și balneoclimatic
- crearea, reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii mofetelor, mofetoterapiei pentru tratamente balneare complementare

P.5.2. Modernizarea și extinderea infrastructurii regionale de cazare și de agrement și îmbunătățirea serviciilor specifice

5.2.1. Modernizarea infrastructurii regionale de cazare și dezvoltarea structurilor de primire turistică în zonele în care se înregistrează deficit de spații de cazare

Indicele de utilizare a capacității de cazare în funcțiune (28,1% în 2018, la nivelul Regiunii Centru, este scăzut în comparație cu media națională (32,2%) sau cu media europeană (47,3%), indicând astfel o subutilizare la nivel regional a capacității de cazare în funcțiune. Prin prisma acestui indicator considerăm că prioritatea trebuie acordată investițiilor în modernizarea infrastructurii existente de cazare existente în raport cu investițiile în crearea de capacități. Totuși, apreciem că răspândirea inegală a infrastructurilor de cazare turistică pe teritoriul Regiunii Centru și variabilitatea geografică a indicelui de utilizare a capacității turistice conduc la necesitatea unei analize a nevoilor de extindere a infrastructurilor turistice la nivel microteritorial (localitate) și finanțarea de investiții în noi structuri de primire turistică doar în acele localități în care există un deficit real de spații de cazare.

5.2.2. Modernizarea, extinderea și diversificarea infrastructurii de agrement și îmbunătățirea serviciilor specifice

Durata medie a șederii în Regiunea Centru a scăzut la doar 2 zile în anul 2018, în parte și din lipsa unei oferte atractive de petrecere a timpului liber, în condițiile creșterii exigențelor din partea turiștilor. Cu câteva excepții, stațiunile turistice și stațiunile balneare din Regiunea Centru au o infrastructură de agrement depășită sau degradată și nu există suficiente oferte de petrecere activă a sejurului. Chiar dacă, în cazul orașelor mari, oferta de petrecere a timpului liber s-a diversificat odată cu refacerea spațiilor de agrement sau crearea de noi spații, orașele mici, cu un anumit potențial turistic, au reușit, în mică măsură să își creeze infrastructura de agrement necesară pentru creșterea atractivității turistice.

5.2.3. Modernizarea și extinderea infrastructurii turistice pentru tineret

Tinerii formează un segment bine definit al pieței turistice, necesitând o abordare specifică. Dezvoltarea acestei forme de turism se lovește de lipsa unor programe dedicate la nivel național sau județean, pe de o parte și de infrastructura insuficient dezvoltată și nemodernizată, pe de altă parte. Situația actuală impune implementarea unui program dedicat turismului de tineret care să cuprindă atât măsuri de reabilitare și extindere a spațiilor de cazare și agrement pentru tineri, inclusiv a celor din taberele școlare, cât și pachete turistice adresate tinerilor.

5.2.4. Reabilitarea spațiilor cu destinație culturală și dezvoltarea infrastructurii culturale inovatoare

Industria culturale și recreative sunt una dintre activitățile cu cea mai mare creștere în Europa și la nivel național, contribuția acestora la formarea produsului intern brut al României fiind de cca 3% în anul 2018. Desfășurarea acestui tip de activități necesită o infrastructură adecvată și, fiind vorba de un sector economic în expansiune, are nevoie de noi infrastructuri.

În următoarea perioadă investițiile regionale privind modernizarea și extinderea infrastructurii turistice de cazare și de agrement vor viza cu precădere:

- modernizarea infrastructurii de cazare
- extinderea infrastructurii de primire turistică la nivelul zonelor turistice în care se înregistrează deficit de spații de cazare
- modernizarea, extinderea și diversificarea infrastructurii de agrement
- modernizarea și extinderea infrastructurii turistice pentru tineret (tabere școlare, centre de tineret)
- reabilitarea spațiilor cu destinație culturală (muzee, spații expoziționale, teatre, săli de spectacole etc)
- dezvoltarea infrastructurii culturale inovatoare (ex. spații/huburi culturale multifuncționale, biblioteci comunitare, cluburi de lectură, cluburi green impact etc)
- reabilitarea, crearea și dezvoltarea infrastructurilor destinate turismului bazat pe produse artisanale, meșteșugărești, prin crearea de ateliere de prezentare

Domeniul strategic 6. Dezvoltarea rurală, agricultura și silvicultura

Obiectiv strategic: Dezvoltarea durabilă a zonelor rurale din Regiunea Centru prin valorificarea potențialului natural și uman al acestora

Spațiul rural al Regiunii Centru: probleme - cheie și potențial de dezvoltare

Situația demografică în zonele rurale ale Regiunii Centru: tendințe demografice inegale în plan teritorial, proces rapid de îmbătrânire demografică

Prioritățile specifice:

P.6.1. Eficientizarea sectorului agroalimentar și îmbunătățirea pregătirii profesionale a fermierilor

Fragmentarea excesivă a producției agricole, producțiile individuale reduse, variabilitatea acestora, costurile ridicate de transport al produselor agricole, alături de lipsa, în multe cazuri a certificării produselor determină scăderea interesului marilor procesatori pentru produsele agricole locale. Costurile ridicate de producție, lipsa unor reglementări economice favorabile (de ex. stabilirea unor prețuri minime de intervenție) și concurența puternică din partea importatorilor sunt de asemenea obstacole ce limitează accesul micilor producători pe piața internă.

Modernizarea activităților agricole prin susținerea investițiilor în domeniu (achiziționare de mașini și echipamente agricole moderne, materialelor biologice de calitate, construcții agricole) și sprijinirea agriculturii „verzi” se constituie ca prioritate majoră a perioadei următoare.

Măsuri:

- Modernizarea exploatațiilor agricole prin susținerea investițiilor în domeniu
  - Sprijinirea dezvoltării sistemelor locale de irigații
  - Crearea și modernizarea centrelor logistice pentru agricultură
  - Dezvoltarea centrelor de servicii pentru agricultură
  - Crearea și modernizarea unităților mici și mijlocii de procesare a produselor agricole
- situate în mediul rural
- Sprijinirea dezvoltării lanțurilor alimentare scurte
  - Susținerea tinerilor fermieri și a specialiștilor agricoli
  - Susținerea perfecționării profesionale a fermierilor și a serviciilor de consultanță agricolă
  - Sprijinirea școlilor profesionale și vocaționale în domeniul agriculturii

Beneficiari potențiali

- * Producătorii agricoli individuali
- * Societățile agricole

* Societățile comerciale care desfășoară activități agricole sau de prestări servicii pentru agricultură

* Societățile comerciale cu activitate în domeniul industriei alimentare și a băuturilor

* Tinerii (18-39 ani) care inițiază o afacere în domeniul agricol

* Structurile partenoriale constituite în vederea sprijinirii agriculturii

P. 6.2. Susținerea activităților agricole în zonele montane

La nivelul Regiunii Centru este necesară, de asemenea, implementarea unor măsuri specifice pentru valorificarea durabilă a resurselor, stabilizarea populației, menținerea identității culturale, creșterea puterii economice a comunităților locale, în condițiile păstrării echilibrului ecologic și protecției mediului natural. În vederea susținerii dezvoltării durabile a economiei agroalimentare a zonei montane, preconizăm implementarea următoarelor tipuri de măsuri în perioada 2021-2027:

- Susținerea înființării de microunități de prelucrare industrială a materiilor prime agricole în zonele montane;

- Instituirea unui sistem de plăți compensatorii, specifice zonei montane și susținerea activă a alternativelor economice viabile pentru păstrarea practicilor tradiționale;

- Sprijinirea printr-un sistem de prime a producătorilor din aria montană care realizează produse cu certificări DOP - Denumire de Origine Protejată, IGP – Indicație Geografică Protejată, STG – Specialitate Tradițională Garantată

- Instituirea unui sistem de sprijinire al producătorilor care prelucrează fructele de pădure

P. 6.3. Valorificarea superioară, într-o manieră durabilă, a potențialului silvic regional

Modernizarea exploatărilor silvice, dezvoltarea infrastructurii specifice (ex. drumuri forestiere) și sprijinirea utilizării în scop energetic a reziduurilor forestiere sunt măsuri prin care pot fi susținute comunitățile din zonele montane având bogat potențial silvic.

În viitor vor trebui susținute acțiunile de împădurire și reîmpădurire a zonelor fragile din punct de vedere ecologic.

Măsuri:

- Modernizarea exploatațiilor silvice prin susținerea achiziționării de mașini și echipamente specifice

- Dezvoltarea infrastructurii de transport forestier

- Stimularea utilizării în scop energetic a reziduurilor forestiere și agricole

- Susținerea acțiunilor de împădurire și întreținere a pădurilor

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

- Încurajarea certificării managementului forestier ca și management forestier responsabil și a companiilor ce activează în acest domeniu

- Dezvoltarea unor infrastructuri de colectare, depozitare și procesare a fructelor de pădure

Beneficiari potențiali:

* Companii cu activitate în domeniul exploatării și prelucrării primare a lemnului

* Persoane fizice sau juridice (inclusiv autorități publice) care dețin păduri

* Ocoale silvice

* Companii care valorifică în scop energetic biomasa forestieră

* Persoane fizice sau juridice (inclusiv autorități publice) care dețin terenuri pretabile pentru împădurire

* Structuri partenoriale constituite în vederea protejării și exploatării durabile a pădurii

P.6.4. Creșterea atractivității economice și diversificarea activităților economice în localitățile rurale

Măsurile de stimulare a afacerilor în domeniul economic neagricole (turism, servicii, industrii artizanale etc.), concomitent cu dezvoltarea competențelor profesionale și îmbunătățirea cunoștințelor antreprenoriale ale locuitorilor din mediul rural vor contribui la reducerea dependenței de activitățile agricole, creșterea ocupării și dezvoltarea economică a spațiului rural.

Măsuri:

- Susținerea afacerilor în domeniul economic neagricole

- Crearea de noi instrumente financiare adaptate situației existente în mediul rural inclusiv pentru persoane fizice - producători agricoli sau neagricoli

- Îmbunătățirea abilităților și cunoștințelor antreprenoriale ale locuitorilor din mediul rural

- Conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului uman, cultural și natural locala prin dezvoltarea de proiecte pilot și apoi replicarea acestora la nivel regional/national

- Promovarea instrumentelor moderne de întărire și recunoaștere a identității locale

Beneficiari potențiali:

* Întreprinderile mici și mijlocii din mediul rural ce desfășoară activități economice neagricole

* PFA din mediul rural ce desfășoară activități economice neagricole

* Persoane rezidente în mediul rural care conduc sau inițiază o afacere într-un domeniu neagricol

P.6.5. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare a localităților rurale

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

În vederea reducerii decalajelor între mediile rezidențiale în ce privește dezvoltarea și pentru îmbunătățirea standardului de viață al locuitorilor și creșterea atractivității localităților rurale se impune deci, continuarea și extinderea programelor actuale ce vizează dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare în toate zonele rurale ale Regiunii Centru.

Măsuri:

- Extinderea și modernizarea rețelelor de apă potabilă
- Extinderea și modernizarea rețelelor de canalizare
- Extinderea și modernizarea serviciilor de colectare și gestionare a deșeurilor menajere
- Modernizarea rețelei de drumuri comunale
- Extinderea rețelelor de iluminat public și a sistemelor pentru asigurarea siguranței

publice

Beneficiari potențiali:

* Unitățile administrativ-teritoriale din mediul rural și de la nivel județean, respectiv parteneriatele între acestea

* Companii cu activitate în domeniul colectării și gestionării deșeurilor menajere

P.6.6. Dezvoltarea infrastructurii sociale, cultural-recreative și susținerea dezvoltării comunitare

Dezvoltarea preconizată în următorii ani a serviciilor sociale din mediul rural impune o redimensionare a infrastructurii sociale actuale. În perioada 2021-2027, în mod evident, vor trebui sprijinite investițiile ce vizează reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii sociale în comunele Regiunii Centru.

Nu în ultimul rând, este nevoie de refacerea și dezvoltarea infrastructurii cultural-recreative din mediul rural. O bună parte din această infrastructură este degradată sau este utilizată în diverse alte scopuri, fiind necesare intervenții pentru refuncționalizare. Proiectele de dezvoltare teritorială începute în anii anteriori pornind de la o abordare de tipul „Leader”, bazată pe inițiativa locală și conlucrarea factorilor interesați, au luat treptat amploare, iar primele rezultate sunt încurajatoare. De aceea, în perioada următoare, se va intensifica sprijinul pentru acțiunile integrate de tipul „Leader”, începând de la activarea cooperării intra și intercomunitare până la sprijinirea inovației în cadrul proiectelor de dezvoltare integrată.

Măsuri:

- Reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii sociale din mediul rural
- Reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii cultural-recreative din mediul rural
- Reabilitarea căminelor culturale, bibliotecilor, caselor comunale, caselor memoriale și muzeelor locale de artă, artizanat și meșteșugărești

- Sprijinirea cooperării între diverși actori și comunități rurale în cadrul unor acțiuni integrate vizând dezvoltarea teritorială

Beneficiari potențiali:

- * Unitățile administrativ-teritoriale din mediul rural
- * Grupurile de Acțiune Locală
- * ONG –urile active în domeniul dezvoltării comunitare
- * Structurile partenoriale constituite în vederea sprijinirii dezvoltării integrate a localităților rurale

Domenii strategice, obiective și priorități

Domeniul Strategic 1. Dezvoltare teritorială, dezvoltare urbană durabilă

Obiectiv strategic: Creșterea coeziunii teritoriale și reducerea disparităților intraregionale prin îmbunătățirea infrastructurii regionale de transport și comunicații și sprijinirea dezvoltării urbane integrate.

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru pentru perioada 2021-2027 este parte a Planului de Dezvoltare a Regiunii Centru 2021-2027, principalul document de planificare la nivel regional. Fiind fundamentată pe o diagnoză regional detaliată, concretizată prin Analiza socio-economică regională și prin Analiza SWOT a Regiunii Centru, Strategia de Dezvoltare ia în considerare nevoile majore ale regiunii și are în vedere valorificarea cât mai bună a potențialul său de dezvoltare. În plus, pe parcursul activității derulate în cadrul grupurilor de lucru, membrii acestora au adus informații calitative și au contribuit la definitivarea priorităților și măsurilor incluse în cadrul Strategiei.

Strategia Regională urmărește pe tot parcursul său concentrarea tematică în jurul obiectivelor majore stabilite la nivel european în cadrul **Noii Politici de Coeziune pentru perioada 2021-2027**: inovare, digitalizare, transformare economică, reducerea emisiilor de carbon și combaterea schimbărilor climatice, creșterea gradului de conectare prin dezvoltarea rețelelor de transport și de internet, incluziune socială prin creșterea accesului la educație, ocupare și la servicii de sănătate de calitate și, nu în ultimul rând apropierea de nevoile concrete ale comunităților.

Viziunea care stă la baza dezvoltării regionale este ambiția ca, pe termen mediu, *”Regiunea Centru să devină o regiune curată, atractivă pentru locuitorii săi și turism, cu o economie competitivă bazată pe cunoaștere și inovare, în care grija pentru exploatarea și utilizarea durabilă a resurselor să se afle în atenția fiecărui cetățean”.*

Obiectivul global al Strategiei de Dezvoltare este ca Regiunea Centru să atingă în anul 2027 un nivel convergență economică de 70% față de media Uniunii Europene.

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru reunește 6 domenii strategice de dezvoltare, fiecare dintre acestea grupând un număr de priorități și măsuri specifice:

- ❖ Dezvoltare teritorială, dezvoltare urbană durabilă
- ❖ Competitivitate economică, cercetare-dezvoltare și inovare
- ❖ Resurse umane, incluziune socială, ocupare și sănătate
- ❖ Mediu, eficiență energetică și schimbări climatice
- ❖ Turism și patrimoniu cultural
- ❖ Dezvoltarea rurală, agricultura și silvicultura

Implementarea Strategiei de Dezvoltare a Regiunii Centru se va întinde de-a lungul perioadei 2021-2029 și va avea la bază atât finanțări nerambursabile din fonduri europene disponibile după aprobarea Programelor Operaționale aferente perioadei 2021-2027, oportunitățile de finanțare oferite în cadrul PAC 2021-2027 (prin noul PNS și sistemul de plăți directe), noile pachete financiare și programe europene adoptate ca răspuns la criza generată de pandemia COVID 19 (ex. PNRR, Next Generation EU, EU4Health etc) cât și alocațiile disponibile prin programele naționale (ex. PNDL, Rabla, Casa Verde, PNCDI etc), toate aceste surse putând acoperi doar în parte nevoile de finanțare ale Strategiei, fiind astfel nevoie și de mobilizarea unor resurse financiare proprii sau atrase de către autorități locale, companii și universități.

Dezvoltarea teritorială și dezvoltarea urbană la nivelul Regiunii Centru– provocări majore pentru perioada 2021-2027

Cooperarea teritorială la nivel microregional este considerată drept unul din pilonii principali de acțiune prin care se asigură o dezvoltare durabilă și echilibrată la nivelul unei regiuni și care contribuie la construirea unei reale coeziuni teritoriale. Există diverse tipuri de cooperare sau asociere ale unităților administrativ-teritoriale, între acestea regăsindu-se zonele metropolitane, GAL-urile, ADI-urile sau ITI-urile. În ce privește asocierea la nivel de microregiune, considerăm că microregiunea poate fi constituită din acele teritorii formate din mai multe unități administrativ-teritoriale urbane și rurale învecinate, cu un număr suficient de mare al populației, care au similitudini de ordin geografic, istoric și economic dar și anumite complementarități socioeconomice prin care se facilitează cooperarea între localități în vederea dezvoltării mai rapide și reciproc avantajoase a UAT-urilor implicate. În prezent, autoritățile locale din Regiunea Centru au mai puțină în ce privește cooperarea teritorială și de aceea în perioada următoare trebuie sprijinite acțiunile care vizează consolidarea capacității structurilor de guvernare la niveluri multiple, consolidarea instituțiilor cu rol în planificarea și gestionarea proceselor de dezvoltare a teritoriului și implementarea strategiilor teritoriale integrate.

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Dezvoltarea echilibrată la nivel teritorial necesită o bună rețea de comunicații și o infrastructură modernă de telecomunicații. Regiunea Centru dispune de o rețea extinsă de transport atât de drumuri cât și de căi ferate însă lipsa investițiilor a afectat într-o măsură semnificativă capacitatea de transport și calitatea acestor rețele.

Amintim faptul că Regiunea Centru este străbătută de cinci drumuri europene, patru dintre ele formează un mare inel rutier ce traversează sudul, vestul, nordul și estul regiunii, iar al cincilea drum european străbate centrul regiunii, pe direcția SE – NV, toate acestea făcând parte din rețeaua extinsă TEN-T (comprehensive network). Rețeaua de drumuri regionale (județene) asigură conexiunea diferitelor localități cu infrastructura TEN-T și însumează cca 4404 km, însă ponderea drumurilor modernizate și a celor cu îmbrăcămînți ușoare rutiere este încă scăzută (74,6% conform datelor statistice aferente anului 2018). În contextul unei dezvoltări echilibrate, pentru Regiunea Centru sunt de o importanță majoră continuarea și accelerarea lucrărilor de execuție a autostrăzilor și a investițiilor în infrastructura feroviară începute în perioada 2014-2020 precum și modernizarea și creșterea capacității de transport a drumurilor de importanță regională care asigură conexiunile la rețeaua TEN-T precum și realizarea de noi conexiuni rutiere acolo unde acestea lipsesc.

În ce privește rețeaua de internet și gradul de utilizare a acestuia, conform celui mai recent Raport DESI, România ocupă unul din ultimele locuri la nivel european în toate cele 5 domenii luate în calcul: conectivitate, capitalul uman, utilizarea internetului, integrarea tehnologiei digitale -în afaceri și e-commerce) și serviciile publice digitale (Regiunea Centru nu prezintă o situație diferită față de restul țării). *Pentru a determina o schimbare majoră a acestei situații, eforturile regionale trebuie orientate spre susținerea digitalizării serviciilor publice la nivel local, spre dezvoltarea, în colaborare cu nivelul național, a infrastructurii de internet de bandă largă Broadband și spre sprijinirea digitalizării activităților și dezvoltarea de infrastructuri specifice la nivel local și județean în domenii precum educația, sănătatea și cultura.*

Considerate motoare ale economiei, orașele sunt catalizatori pentru creativitate și inovare. Diversele dimensiuni ale vieții urbane - economică, socială, culturală și de mediu -sunt strâns legate între ele, iar **succesul în materie de dezvoltare urbană poate fi atins numai prin intermediul unei abordări integrate.**

Dezvoltarea durabilă a orașelor se poate realiza printr-o **abordare integrată**, care să vizeze atât dimensiunile sustenabilității urbane cât și provocările și noile tendințe privind progresul societății. În esență, **durabilitatea urbană** se bazează pe **interacțiuni pozitive** între cele trei subsisteme: **social, economic și fizic** (teritorial și de mediu).

Priorități specifice:

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

P.1.1 Întărirea capacității administrative a autorităților publice locale în vederea implementării principiilor dezvoltării urbane integrate și sprijinirea cooperării la nivel microregional

P.1.2 Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport regional; dezvoltarea infrastructurii de internet, în mod special a infrastructurii de bandă largă

1.2.1 Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii regionale de transport pentru creșterea accesibilității localităților urbane și rurale la rețeaua națională de transport și la rețeaua TEN-T

1.2.2 Dezvoltarea infrastructurii TIC, în mod special a infrastructurii de bandă largă și îmbunătățirea conectivității digitale în mediul urban și cel rural

P.1.3 Consolidarea rolului și funcțiilor așezărilor urbane din Regiunea Centru ca actori importanți în asigurarea coeziunii teritoriale, sociale și a creșterii economice bazată pe cunoaștere

1.3.1 Sprijinirea mobilității urbane durabile

1.3.2 Extinderea digitalizării serviciilor administrației publice locale și implementarea de soluții SMART City

1.3.3 Creșterea coeziunii economice și sociale a orașelor prin implementarea de strategii de dezvoltare locală integrate la nivel de zone urbane marginalizate și prin sprijinirea acțiunilor de regenerare urbană

1.3.4 Revitalizarea economică și socială a orașelor mici precum și a localităților urbane monoindustriale.

Domeniul strategic 2. Competitivitate economică, cercetare-dezvoltare, inovare și specializare inteligentă

Obiectiv strategic: Tranziția spre o economie regională bazată pe cunoaștere prin modernizarea tehnologică și digitalizarea întreprinderilor, intensificarea cooperării economice și prin creșterea contribuției cercetării–dezvoltării–inovării la dezvoltarea economică a Regiunii Centru.

Priorități specifice:

P.2.1 Promovarea unui mediu de afaceri inovativ pentru o dezvoltare economică inteligentă

P.2.2 Extinderea și diversificarea infrastructurii regionale și locale de afaceri, susținerea clusterelor și dezvoltarea rețelelor de cooperare economică

P.2.3. Susținerea sectorului regional de cercetare-dezvoltare pentru o creștere economică inteligentă

P.2.4 Creșterea gradului de internaționalizare a economiei și sectorului regional de CDI

Domeniul Strategic 3 „Resurse umane, incluziune socială, ocupare și sănătate”

Obiectiv strategic: Creșterea coeziunii sociale a Regiunii Centru prin îmbunătățirea incluziunii sociale, creșterea accesului la servicii de educație, sănătate și facilitarea integrării pe piața muncii

Priorități specifice:

P.3.1. Îmbunătățirea calității, eficacității și relevanței ofertei educaționale regionale, a serviciilor și accesului la educație la toate nivelurile

3.1.1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii educaționale și a procesului educational în acord cu nevoile actuale de competențe și cerințele pieței muncii

3.1.2. Modernizarea infrastructurii și a procesului de educație în sistemul de învățământ profesional și tehnic

3.1.3. Sprijinirea modernizării învățământului terțiar

3.1.4. Digitalizarea educației și formării profesionale

3.1.5. Creșterea accesului la educație a grupurilor dezavantajate social

3.1.6. Stimularea participării adulților la educația continuă și dezvoltarea sistemului de învățare pe parcursul întregii vieți

P.3.2. Sprijinirea măsurilor active de ocupare și modernizarea pieței muncii

3.2.1. Sprijinirea antreprenoriatului ca măsură de creștere a ocupării

3.2.3. Stimularea intrării tinerilor pe piața muncii

3.2.4. Modernizarea mecanismului și diversificarea serviciilor de intermediere și plasare a forței de muncă

3.2.5. Dezvoltarea și modernizarea sistemului de formare profesională continuă

3.2.6. Încurajarea mobilității geografice a forței de muncă

3.2.7. Încurajarea menținerii pe piața muncii a lucrătorilor vârstnici

P.3.3. Dezvoltarea infrastructurii, creșterea accesului și îmbunătățirea serviciilor acordate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile

3.3.1. Extinderea, construcția, reabilitarea, dezvoltarea, modernizarea și dotarea infrastructurii sociale

3.3.2. Dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale integrate și a altor servicii adaptate nevoilor comunităților și persoanelor din grupuri vulnerabile

3.3.3. Creșterea capacității administrației și altor structuri publice și private de a furniza servicii de calitate și adaptate nevoilor persoanelor din grupurile vulnerabile

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

P.3.4. Extinderea și modernizarea infrastructurii de sănătate, creșterea accesului și îmbunătățirea serviciilor de sănătate, cercetare-dezvoltare, inovare în sănătate

3.4.1. Extinderea, reabilitarea, modernizarea și dotarea infrastructurii de sănătate de la nivel regional, județean și local

3.4.2. Creșterea accesului la servicii medicale pentru persoanele vulnerabile și comunitățile marginalizate

3.4.3. Digitalizare și sprijin pentru cercetare, dezvoltare, inovare în sănătate

3.4.4. Creșterea capacității instituționale a administrației publice, unităților medicale și organizațiilor specializate de a răspunde nevoilor de sănătate ale populației și a dezvolta un parteneriat pentru sănătate

Domeniul Strategic 4 Mediu, eficiență energetică și schimbări climatice

Obiectiv strategic: Creșterea calității vieții locuitorilor Regiunii Centru prin reducerea emisiilor de CO₂ și o mai bună gestionare a resurselor, conservarea biodiversității și creșterea adaptării la schimbările climatice

Priorități specifice:

P.4.1 Creșterea calității mediului înconjurător din așezările urbane și rurale din Regiunea Centru

4.1.1 Infrastructura de mediu și servicii tehnico-edilitare

4.1.2 Creșterea calității mediului în zonele urbane și peri urbane precum și în zone afectate de poluare istorică

P.4.2 Creșterea eficienței utilizării energiei și a altor resurse materiale

4.2.1 Eficiența energetică în clădirile publice și rezidențiale

4.2.2 Sisteme energetice inteligente, bazate pe un consum redus de energie și creșterea utilizării SRE și combustibililor alternativi

4.2.3. Creșterea capacității actorilor din mediul public și privat de a contribui la tranziția către economia circulară

P.4.3 Protejarea și conservarea biodiversității regionale

P.4.4 Diminuarea efectelor schimbărilor climatice și prevenirea riscurilor naturale

Domeniul Strategic 5.Turism și patrimoniu cultural

Obiectiv strategic: Dezvoltarea sectorului turistic și a sectoarelor economice conexe prin valorificarea potențialului natural și antropic al Regiunii Centru și susținerea activităților culturale și recreative

Priorități specifice:

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

P.5.1. Conservarea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural-istoric, valorificarea patrimoniului turistic natural și creșterea utilizării potențialului balnear

5.1.1 Conservarea, restaurarea și punerea în circuitul turistic a patrimoniului cultural-istoric

5.1.2 Protejarea și valorificarea în scop turistic a patrimoniului natural

5.1.3. Revigorarea turismului balnear și de sănătate

P.5.2. Modernizarea și extinderea infrastructurii regionale de cazare și de agrement și îmbunătățirea serviciilor specifice

5.2.1. Modernizarea infrastructurii regionale de cazare și dezvoltarea structurilor de primire turistică în zonele în care se înregistrează deficit de spații de cazare

5.2.2. Modernizarea, extinderea și diversificarea infrastructurii de agrement și îmbunătățirea serviciilor specifice

5.2.3. Modernizarea și extinderea infrastructurii turistice pentru tineret

5.2.4. Reabilitarea spațiilor cu destinație culturală și dezvoltarea infrastructurii culturale inovatoare

P.5.3. Susținerea turismului de nișă, dezvoltarea activităților conexe turismului și integrarea activităților turistice

5.3.1. Susținerea formelor de turism tematic și a celor de turism alternativ

5.3.2. Sprijinirea activităților de promovare și informare ale organizațiilor de management al destinației

5.3.3. Dezvoltarea activităților economice conexe turismului

P.5.4. Asigurarea forței calificate de muncă în turism

5.4.1. Atragerea și menținerea forței calificate de muncă în turism

5.4.2. Pregătirea profesională inițială și formarea profesională continuă a forței de muncă în turism

Domeniul strategic 6. Dezvoltarea rurală, agricultura și silvicultura

Obiectiv strategic: Dezvoltarea durabilă a zonelor rurale din Regiunea Centru prin valorificarea potențialului natural și uman al acestora

Prioritățile specifice:

P.6.1. Eficientizarea sectorului agroalimentar și îmbunătățirea pregătirii profesionale a fermierilor

P.6.2. Susținerea activităților agricole în zonele montane

P.6.3. Valorificarea superioară, într-o manieră durabilă, a potențialului silvic regional

P.6.4. Creșterea atractivității economice și diversificarea activităților economice în localitățile rurale

P.6.5. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare a localităților rurale

P.6.6. Dezvoltarea infrastructurii sociale, cultural-recreative și susținerea dezvoltării comunitare

3.4 Corelarea cu strategiile naționale

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE), și-a exprimat adeziunea la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030 și s-a alăturat liderilor celor 193 state membre ale ONU la Summit-ul privind dezvoltarea, adoptând Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă. Pentru prima oară, acțiunile vizează în egală măsură statele dezvoltate și cele aflate în curs de dezvoltare.

Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului României a anunțat în iulie 2020 lansarea proiectului „Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, Cadrul de planificare strategică pentru Strategia de Dezvoltare Locală a Administrației Publice” cu devizul „*Planificăm global, acționăm local!*” .

Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă sprijină fundamentarea și elaborarea strategiilor de dezvoltare locală prin:

- promovarea și informarea la nivelul Administrației Publice Locale a Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 (SNDDR 2030);
- promovarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD);
- fundamentarea cadrului de lucru al Planului de acțiune pentru implementarea SNDDR 2030 la nivel local, prin armonizarea obiectivelor de dezvoltare locală cu cele de dezvoltare durabilă la nivel național și adaptarea contextului local la ODD-uri;
- construcția unui ghid pentru autoritățile publice locale pentru elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Locală 2021-2027 în acord cu SNDDR 2030.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD. Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

Obiectivele de Dezvoltare Durabilă sunt reunite informal și sub denumirea de **Obiective Globale**. Prin intermediul Obiectivelor Globale, se stabilește o agendă de acțiune ambițioasă pentru următorii 15 ani în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și protejării planetei până în 2030.

◆ **Obiectivul 1: Fără sărăcie**

Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

Strategia își propune reducerea numărului cetățenilor care trăiesc în sărăcie severă și relativă în toate dimensiunile acesteia, potrivit definițiilor naționale. Documentul are în vedere diminuarea numărului de persoane care trăiesc sub pragul de sărăcie, stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă, dezvoltarea sistemului de protecție și asistență socială.

Ținte 2030:

- Stabilirea unor standarde durabile de calitate și de cost pentru toate serviciile sociale, vizând în mod special pe cele destinate grupurilor vulnerabile;
- Dezvoltarea unui sistem național de indicatori de incluziune socială prin integrarea tuturor bazelor de date din sfera asistenței sociale în regim digitalizat care să țină cont de mobilitatea socială; monitorizarea anuală efectivă a rezultatelor pe baza acestor indicatori;
- Stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă aflate în risc de excluziune prin dezvoltarea măsurilor active de consiliere și asistență socială.
- Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii;
- Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă;
- Consolidarea sistemului național unitar al serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme.

◆ Obiectivul 2: Foamete zero

Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile

Strategia vizează dezvoltarea unui sector agroalimentar durabil și competitiv pentru îmbunătățirea calității vieții și asigurării unor condiții de viață în mediul rural apropiate de cele din mediul urban, promovarea producției autohtone și ecologice și valorificarea produselor tradiționale și montane cu valoare adăugată.

Ținte 2030:

- Susținerea producției și diversificarea speciilor autohtone cu valoare genetică ridicată, dar deficitare pe piața internă, în domenii precum legumicultura, creșterea efectivelor la rasele valoroase de suine, taurine și bivoli, sectorul avicol, colectarea și comercializarea lânii, apicultură, pescuit și acvacultură, inclusiv prin stimularea cercetării-dezvoltării în domeniul agro-alimentar;
- Creșterea numărului de produse recunoscute la nivel european / atestate tradițional / atestate ca rețete consacrate.
- Finalizarea cadastrului agricol;
- Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018;

▪ Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană. Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică.

◆ Obiectivul 3: Sănătate și bunăstare

Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

Strategia are în vedere reducerea ratei mortalității materne și infantile, diminuarea incidenței îmbolnăvirilor de boli infecțioase și cronice, respectiv prevenirea și tratarea abuzului de substanțe nocive și a bolilor mintale.

◆ Obiectivul 4: Educație de calitate

Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

Strategia se adresează, în principal, următoarelor domenii: accesul tuturor copiilor la educație timpurie, învățământ primar și secundar echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și eficiente, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe profesionale relevante, care să faciliteze angajarea la locuri de muncă decente și antreprenoriatul. Asigură faptul că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile.

Ținte 2030:

▪ Promovarea culturii antreprenoriale și a deprinderilor necesare în tot sistemul de educație prin reînființarea și/sau modernizarea atelierelor școlare în învățământul profesional și tehnologic; organizarea de concursuri antreprenoriale bazate pe proiecte cu aplicare practică în și între unitățile de învățământ; încurajarea activităților de mentorat voluntar și a parteneriatelor cu mediul de afaceri pe plan local; extinderea societăților antreprenoriale studentești și încurajarea conlucrării acestora cu agenții economici pe bază de contract prin dezvoltarea de parteneriate între universități și reprezentanții mediului antreprenorial.

- Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional;
- Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale;
- Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat;
- Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor.

◆ Obiectivul 5: Egalitate de gen

Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate

Strategia își propune prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și fetelor, în sfera publică și cea privată, asigurarea participării echilibrate și efective a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.

◆ **Obiectivul 6: Apă curată și sanitație**

Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți

Strategia vizează creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii de apă și canalizare și a serviciilor publice, alinierea României la cerințele și standardele UE privind gestionarea apei potabile, apelor uzate, deșeurilor și creșterea eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele.

Ținte 2030:

- Folosirea mai activă a apelor geotermale atât în scopuri energetice, cât și pentru turismul de sănătate (spa);
- Monitorizarea strictă a calității apei potabile destinate consumului populației pentru menținerea în parametrii bio-chimici acceptați.
- Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare;
- Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%.

◆ **Obiectivul 7: Energie curată și la prețuri accesibile**

Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

Pentru a susține pe termen lung așteptările consumatorilor, sectorul energetic românesc trebuie să devină mai robust din punct de vedere economic, mai avansat și mai flexibil din punct de vedere tehnologic și mai puțin poluant.

Ținte 2030:

- Consolidarea politicii de eficiență energetică și protecția consumatorilor;
- Reducerea cu 19% a consumului intern de energie primară.
- Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelelor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale;
- Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu

scenariul de status-quo) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile;

- Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi.

◆ **Obiectivul 8: Muncă decentă și creștere economică**

Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

Strategia urmărește susținerea creșterii economice pe locuitor și promovarea sectoarelor productive și diversificarea produselor cu valoare adăugată, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, modernizarea tehnologică și inovarea, asigurarea muncii decente pentru toți cetățenii, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, remunerarea egală pentru munca de valoare egală, accesul la finanțare. Se susține un turism durabil care creează locuri de muncă și promovează diversitatea culturală, produsele locale și respectul pentru tradiții și mediul în care trăim.

Ținte 2030:

- Sprijinirea activității întreprinderilor mici și mijlocii, a antreprenoriatului în rândul tinerilor prin încurajarea și susținerea financiară a start-up-urilor;
- Inițierea unor programe de formare profesională de bază cu finanțare UE în corelare cu cerințele pieței muncii, cu accent pe segmentele tinere sau social vulnerabile ale populației;
- Încurajarea încheierii de contracte de muncă cu orar flexibil și / sau tele-muncă / teleworking (munca de la distanță); asigurarea de facilități și servicii de sprijin pentru îngrijirea copiilor și a membrilor de familie aflați în întreținere.
- Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației;
- Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenorialul prin start-up, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare.

◆ **Obiectivul 9: Industrie, inovație și infrastructură**

Construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializării

durabile și încurajarea inovației.

Strategia propune dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, sigure și durabile, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea pentru toți, integrarea întreprinderilor mici și mijlocii în lanțuri valorice și pe piețe externe, modernizarea infrastructurii și reabilitarea durabilă a industriilor pentru utilizarea eficientă a resurselor, prin adoptarea tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, întărirea cercetării științifice și colaborarea cu mediul privat, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale, încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare.

Ținte 2030:

- Îmbunătățirea conectivității între localități și regiuni prin sporirea ponderii drumurilor județene și comunale modernizate la 61% în 2020 (în comparație cu 39,4% în 2016);
- Creșterea bugetului alocat cercetării cu aproximativ 30% anual, cu asigurarea unei distribuții bugetare echilibrate, destinate susținerii atât a cercetării aplicative și inovării, a cercetării fundamentale și de frontieră, cu accent pe domeniile de specializare inteligentă / cu potențial de creștere. ▪ Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora;
- Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere.

◆ **Obiectivul 10: Inegalități reduse**

Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

Strategia propune reducerea decalajelor, eliminarea discriminărilor de orice fel și politici de realizare progresivă a unei egalități sporite, în special fiscale, salariale, educaționale și de protecție socială.

Coeficientul GINI este indicatorul care măsoară gradul de inegalitate a veniturilor disponibile ale unei populații – când este 0% reprezintă egalitate deplină și când este 100% reprezintă inegalitate absolută. Conform Eurostat, în anul 2008, acest coeficient a fost de 35,9% pentru România, comparativ cu 31,0% media UE, iar în 2016 a fost de 34,7%, comparativ cu 30,8%.

◆ **Obiectivul 11: Orașe și comunități durabile**

Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

Strategia vizează asigurarea condițiilor pentru o viață demnă a cetățenilor din comunitățile urbane și rurale prin accesul la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile; accesul la transport public eficient, la prețuri echitabile și accesibile pentru toți; promovarea conceptului de smart-city; consolidarea eforturilor de protecție și salvare a patrimoniului cultural; reducerea impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și mediului în general.

Ținte 2030:

- Creșterea procentajului de proprietăți cadastrate și înregistrate în toate localitățile la 80% pentru construcții și finalizarea înregistrării terenurilor agricole ce fac obiectul subvențiilor acordate de Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, ca element de bază al planificării spațiale și amenajării teritoriului;

- Implementarea programelor existente și adoptarea de măsuri suplimentare pentru avertizarea timpurie, intervențiile de urgență și acțiunile ulterioare de reabilitare prin precizarea responsabilității tuturor factorilor cu atribuții în domeniu în caz de calamități naturale (seisme, inundații, alunecări de teren) sau accidente (deversări sau emisii nocive, incendii extinse etc.).

- Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații și ale alunecărilor de teren asupra ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ;

- Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială;

- Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic.

◆ Obiectivul 12: Consum și producție responsabile

Asigurarea unor modele de consum și producție durabile

Strategia propune trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare prin introducerea unor elemente ale economiei circulare, creșterea productivității resurselor, reducerea risipei de alimente și a deșeurilor, prin: diminuarea generării, de consumuri la toate nivelurile sale; reciclare și reutilizare; încurajarea companiilor să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea activităților lor în ciclul de raportare; promovarea practicilor durabile de achiziții publice; conștientizarea cetățenilor asupra a ce înseamnă un stil de viață în armonie cu natura.

Ținte 2030:

- Tranziția de la modelul economic actual bazat pe producție și consum la economia circulară prin schimbarea mentalității prin educație, schimbarea comportamentului consumatorilor și prin dezvoltarea de mecanisme financiare pentru susținerea perioadei de tranziție;
- Finalizarea cadrului legislativ privind promovarea achizițiilor publice verzi;
- Introducerea unui cod al sustenabilității care permite o raportare complexă a atitudinii companiilor privind aplicarea principiilor dezvoltării durabile.
- Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare;
- Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030;
- Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%);
- Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și materialele textile până în 2025.

◆ **Obiectivul 13: Acțiune în domeniul schimbărilor climatice**

Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Strategia vizează consolidarea capacității de adaptare și reziliență a României pentru a combate pericolele legate de schimbările climatice și dezastrelor naturale prin integrarea măsurilor de diminuare și de adaptare la acestea atât în strategiile, cât și în politicile naționale și în planificarea și creșterea nivelului de educație și conștientizare.

◆ **Obiectivul 14: Viață acvatică**

Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Strategia își propune prevenirea și reducerea poluării marine, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine, conservarea zonelor costiere și asigurarea unui pescuit durabil.

◆ **Obiectivul 15: Viața terestră**

Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Strategia are în vedere conservarea și utilizarea durabilă a ecosistemelor terestre, managementul durabil al pădurilor, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații, dezvoltarea infrastructurii verzi, conservarea și protejarea zonelor umede, asigurarea conservării ecosistemelor montane, susținerea cercetării în domeniu, gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea defrișărilor abuzive și a tăierilor rase, tranziția către o economie circulară.

◆ Obiectivul 16: Pace, justiție și instituții eficiente

Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Strategia are în vedere dezvoltarea capitalului social, promovarea toleranței, eradicarea violenței asupra copiilor și reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență, diminuarea corupției, dezvoltarea instituțiilor eficiente și transparente la toate nivelurile, asigurarea procesului decizional receptiv, inclusiv participarea și reprezentarea cetățenilor la toate nivelurile și asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale.

◆ Obiectivul 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor

Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

În vederea sprijinirii acestui obiectiv, prin strategie, România înțelege să-și susțină angajamentele internaționale, aderarea la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică și să joace un rol proactiv pe plan european și internațional.

Principiile generale utilizate în elaborarea Strategiei Naționale

Pentru a asigura integrarea și corelarea echilibrată a componentelor economice, ecologice și socio-culturale ale dezvoltării durabile, Strategia UE statuează următoarele principii directoare:

- Promovarea și protecția drepturilor fundamentale ale omului;
- Solidaritatea în interiorul generațiilor și între generații;
- Cultivarea unei societăți deschise și democratice;
- Informarea și implicarea activă a cetățenilor în procesul decizional;
- Implicarea mediului de afaceri și a partenerilor sociali;
- Coerența politicilor și calitatea guvernării la nivel local, regional, național și global;
- Integrarea politicilor economice, sociale și de mediu prin evaluări de impact și consultarea factorilor interesați.
- Utilizarea cunostințelor moderne pentru asigurarea eficienței economice și investiționale;

Planul Național de Redresare și Reziliență

Declanșarea epidemiei de COVID-19 la începutul anului 2020 a modificat perspectivele economice, sociale și bugetare în Uniune și în lume, fiind necesar un răspuns urgent și coordonat atât la nivelul Uniunii, cât și la nivel național pentru a face față enormelor consecințe economice și sociale, precum și efectelor asimetrice asupra statelor membre.

În contextul crizei provocate de COVID-19 este necesar să se acorde sprijin financiar eficace și semnificativ, dar și direct statelor membre, folosind un mecanism de redresare și reziliență, un sprijin financiar menit să accelereze implementarea reformelor sustenabile și a investițiilor publice conexe în statele membre. Acest mecanism special a fost conceput pentru a aborda efectele și consecințele negative ale crizei provocate de COVID-19 în Uniune.

Mecanismul este dezvoltat pe șase piloni:

1. Tranziția verde;
2. Transformarea digitală;
3. Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii, inclusiv coeziune economică, locuri de muncă, productivitate, competitivitate, cercetare, dezvoltare și inovare, precum și o piață internă funcțională, cu întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) puternice;
4. Coeziune socială și teritorială;
5. Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională, în scopul, printre altele, al creșterii nivelului de pregătire pentru situații de criză și a capacității de reacție la criză;
6. Politici pentru generația următoare, copii și tineret, cum ar fi educația și competențele.

Abordarea PNRR după piloni și domeniile de intervenție, este următoarea:

Nr. Crt.	Piloni	Domenii de intervenție
I	Pilonul 1 Tranziția Verde	I.1 Sistemul național de gestionare a apei: acces la apă și canalizare, irigații, dezmlăștiniri, lucrări de combatere a eroziunii solului și intervenții active în atmosferă.
		I.2 Împădurim România și protejăm biodiversitatea
		I.3 Managementul deșeurilor și economie circulară
		I.4 Transport feroviar și mobilitate urbană
		I.5 Valul renovării – Fondul pentru reabilitarea verde și seismică
		I.6 Energie regenerabilă și eficiență energetică
II	Pilonul 2 Transformarea digitală	II.1 Cloud guvernamental și sisteme digitale interconectate în administrația publică, semnătură și identitate electronică, promovarea investițiilor cu valoare adăugată mare în TIC.
		II.2 România Educată – Digitalizarea educației
		II.3 Broadband și 5G
III	Pilonul 3 Creștere inteligentă,	III.1 Reforma sistemului de pensii
		III.2 Modernizarea și consolidarea sistemului financiar-fiscal

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

	durabilă și favorabilă incluziunii	III.3 Investiții și instrumente financiare pentru sectorul privat și reforma companiilor de stat
		III.4 România Educată – Învățământ dual, tehnic și profesional
		III.5 Cercetare, Dezvoltare și Inovare
		III.6 Dezvoltarea infrastructurii de gaz natural în amestec cu hidrogen și alte gaze verzi
		III.7 România Creativă (industrii creative)
		III.8 Transport rutier și autostrăzi
IV	Pilonul 4 Coeziune socială și teritorială	IV.1 Fondul de reziliență pentru localități
		IV.2 Fondul pentru dezvoltare comunitară în rural și zone urbane sărace
		IV.3 Infrastructură socială și cămine de bătrâni
		IV.4 România Velo – Încurajarea transportului și turismului pe bicicletă, pedestru și alte forme nemotorizate
		IV.5 România Atractivă
V	Pilonul 5 Sănătate și reziliență economică, socială și instituțională	V.1 Fondul pentru Spitale. Creșterea accesului la Sănătate
		V.2. Reziliență în situații de criză
		V.3 România Educată – infrastructură școlară și universitară
		V.4 Încurajarea formalizării muncii, economie socială și introducerea Venitului Minim de Incluziune
		V.5 Reforma administrației publice, salarizarea unitară, dialog social și creșterea eficienței justiției
		V.6 Fondul de reziliență a societății civile
VI	Pilonul 6 Politici pentru Generația următoare, Copii și Tineri	VI.1 România Educată - Programul național de reducere a abandonului școlar
		VI.2 Granturi pentru tineret și sport
		VI.3 România Educată - Programul Național pentru Creșe

Tab.6 Pilonii PNRR

În vederea implementării ODD-4 Educație de calitate, în iulie 2021, Proiectul „România educată”, a fost aprobat de către Guvernul României în ședința din 14.07.2021, fiind adoptat un memorandum privind implementarea proiectului „România Educată” și aprobarea priorităților în reforma sistemului național de Educație. Ședința de guvern a fost prezidată de președintele Klaus Ioahnnis. *„Guvernul României își asumă, prin prezentul memorandum, obiectivele și țintele strategice în domeniul educației stabilite prin proiectul 'România Educată', ceea ce va determina accelerarea procesului de reformă a educației românești și va crea premisele asigurării stabilității și credibilității sistemului educațional. Pentru implementarea proiectului 'România Educată', în cadrul căruia sunt clar identificate domeniile prioritare, țintele, obiectivele și direcțiile de acțiune, este necesar să se elaboreze un pachet legislativ, astfel încât documentele de politici publice, rapoartele tematice și acțiunile asociate, rezultate din procesul de dezbatere și consultare aferente proiectului 'România Educată', să fundamenteze legiferarea unui nou model de guvernare în educație, capabile să răspundă nevoilor educaționale și economice ale unei lumi moderne, globale, competitive, puternic tehnologizate și digitalizate”, se arată în*

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

memorandum. Potrivit memorandumului, reformele preconizate prin proiectul „România Educată”, concordante cu măsurile prevăzute în programul de guvernare 2021-2024, sunt elaborate în acord cu Recomandările Specifice de țară ale Comisiei Europene și cu Programul Național de Reformă și au nevoie de finanțări adecvate din surse multiple: Planul Național de Redresare și Reziliență, programe operaționale europene 2014-2020 și 2021-2027, bugetul central, bugetele locale, parteneriate public-private, fonduri nerambursabile, finanțări SEE, contribuții ale firmelor private.

Proiectul propune reorganizarea instituțiilor la nivel național și județean, între acestea și desființarea inspectoratelor și transformarea lor. Va exista un Consiliu Consultativ pentru Învățământ Preuniversitar la nivel județean, condus de șeful Consiliului Județean, un Centru județean pentru Învățământ Preuniversitar - fostul inspectorat, un Centru județean pentru Formare Continuă - fosta Casă a corpului didactic, ambele în subordinea ministerului Educației, dar și o Direcție județeană de Asigurare a Calității. Consiliul Consultativ pentru Învățământul Preuniversitar sprijină demersurile de administrare și dezvoltare a rețelei școlare și de monitorizare a capacității autorităților publice locale de a susține educația. Este prezidat de Președintele Consiliului Județean și întocmește și avizează *Raportul anual privind starea învățământului preuniversitar la nivelul județului*.

3.4 Corelarea cu strategiile de la nivel european

La nivel european, obiectivele *Strategiei Europa 2020* de creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii rămân valabile, la fel și obiectivele de coeziune și competitivitate al UE exprimate în *Cadrul Strategic pentru Amenajarea Teritoriului Uniunii Europene*, și anume: (1) Amenajarea policentrică a teritoriului, (2) O nouă relație urban-rural, (3) Accesul egal la infrastructură și cunoaștere, (4) Administrarea înțeleaptă a patrimoniului natural și cultural. În plus, Pactul ecologic european (Comisia Europeană, 2019) prezintă o nouă strategie de creștere, care are drept scop transformarea UE într-o societate echitabilă și prosperă, cu o economie modernă, competitivă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, în care să nu existe emisii nete de gaze cu efect de seră în 2050 și în care creșterea economică să fie decuplată de utilizarea resurselor.

Propunerea pentru *Agenda Teritorială 2030* (versiune 2019) prezintă două obiective majore: **O Europă Justă** (echitabilă) și **O Europă Verde**, precum și șase priorități pentru dezvoltarea teritoriului european în ansamblul său și a tuturor teritoriilor sale:

- **Europa echilibrată** – dezvoltare teritorială mai echilibrată, utilizând diversitatea Europei: Încurajarea cartierelor, municipalităților, județelor, regiunilor și statelor membre să coopereze pentru îmbunătățirea calității mediului de muncă și de viață; Promovarea investițiilor

în toate teritoriile și consolidarea prosperității economice și a competitivității globale în toată Europa;

- **Regiuni funcționale** – dezvoltare locală și regională și mai puține inegalități între teritorii: Dialogul cu factorii de decizie din orașe pentru a aplica o abordare integrată de guvernare pe mai multe nivele; Implicarea actorilor de la diferite nivele de guvernare, sectoare de politică și grupuri ale societății;

- **Integrare dincolo de frontiere** – trăind și muncind peste granițele naționale: Încorporarea stabilă a cooperării transfrontaliere, transnaționale și macroregionale în strategiile de dezvoltare naționale, regionale și locale; Cooperarea strategică interregională, grupările europene de cooperare teritorială, regiunile funcționale și acordurile juridice transfrontaliere;

- **Mediu sănătos** – medii ecologice de viață mai bune și orașe și regiuni neutre din punct de vedere climatic: Dezvoltarea de soluții bazate pe natură (nature-based solutions) și de rețele de infrastructură ecologică, care leagă ecosistemele și zonele protejate, în domeniul planificării spațiale și a altor politici relevante; Respectarea limitelor naturale ale traiului comun și creșterea rezilienței tuturor teritoriilor la impactul schimbărilor climatice; Concentrarea muncii pe întărirea conștientizării și abilitarea comunităților locale și regionale pentru protejarea, reabilitarea, utilizarea și reutilizarea mediilor (construite), peisajelor, culturilor și a altor valori unice;

- **Economie circulară** – economii locale puternice și durabile într-o lume globalizată: Sprijinirea tranziției Europei spre o economie circulară și dezvoltarea proceselor de simbioză industrială bazată pe teritorii; Sprijinirea dezvoltării de strategii locale și regionale de economie circulară care leagă economiile locale și economiile globale; Încurajarea diversificării economiilor locale și a eforturilor de întărire a capacităților de inovare în toate regiunile;

- **Conexiuni durabile** – conectivitate digitală și fizică durabilă a teritoriilor: Inițierea unor dialoguri între actorii relevanți pe tema necesității unui acces corespunzător la rețele de internet de mare viteză și de telefonie mobilă în toate teritoriile și a nevoii unei infrastructuri digitale cu o amprentă scăzută de carbon; Îmbunătățirea, în continuare, a legăturii dintre planificarea regională și dezvoltarea rețelelor transeuropene (TEN), având în vedere că legarea tuturor teritoriilor cu noduri majore de transport sprijină conexiunile comerciale internaționale și oportunitățile de dezvoltare locală.

Din punct de vedere al patrimoniului, Strategia se coordonează cu obiective cuprinse în documentele ce privesc patrimoniul de importanță UNESCO, cu accente pe patrimoniul UNESCO aflat în zonele rurale. Deasemenea Strategia aderă la politicile europene privind cultura și creativitatea, în care patrimoniul cultural este abordat ca patrimoniu tangibil (palate,

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

castele, muzee, opere de artă), intangibil (cântece, tradiții etc.) și digital (born-digital și digitalizat). Programul „Europa creativă” 2021-2027 oferă sprijin artiștilor și creatorilor europeni contribuind la dezvoltarea într-o mai mare măsură a culturii și identității europene¹.

La nivel național, strategia se coordonează cu:

• Planul de Amenajare a Teritoriului Național - secțiunile: (I) Rețele de transport, (II) Apă, (III) Zone protejate, (IV) Rețeaua de localități (2014), (V) Zone de risc natural, (VIII) Zone cu resurse turistice²;

• Strategia de Dezvoltare Teritorială a României, 2035;

• Strategii sectoriale, ce acoperă sectoare cheie ale dezvoltării precum capitalul uman, infrastructura de conectivitate (Master Planul General de Transport), competitivitate economică, valorificarea resurselor naturale, capacitatea administrativă, etc.;

• Strategia Nationala pentru Dezvoltarea Durabila a Romaniei 2030,

• Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului National 2007-2026

Totodată identificarea și prioritizarea proiectelor de investiții vor urmări liniile de finanțare propuse de MFE pentru următorul exercițiu financiar, ce cuprind următoarele programe operaționale:

1. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)
2. Programul Operațional Transport (POT)
3. Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF)
4. Programul Operațional Sănătate (POS)
5. Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO)
6. Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)
7. Programul Operațional de Tranziție Justă (POTJ)
8. Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)
9. Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT)

Formularea programelor și proiectelor de dezvoltare are de asemeni în vedere măsurile Guvernului României pentru elaborarea Planului Național de Relansare și Reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de Redresare și Reziliență (OUG 18/2020).

Programul Operațional Regional al Regiunii Centru își propune atingerea a 7 obiective, ce vor ghida totodată direcțiile de dezvoltare ale județului Alba, prin priorități de finanțare specifice. **Aceste obiective sunt următoarele:**

1. Dezvoltarea unei economii regionale competitive, bazată pe cunoaștere și inovare, cu accent asupra sectoarele de specializare inteligentă identificate la nivel regional, prin:

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

- Susținerea dezvoltării structurilor de CDI în folosul întreprinderilor, a colaborării dintre entitățile de cercetare și întreprinderi în vederea implementării rezultatelor cercetării, participarea la rețele europene de CDI și crearea de sinergii cu alte programe, inițiative și rețele partenoriale în sectoarele de specializare inteligentă

- Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor din sectoarele de specializare inteligentă regionale

- Sprijinirea digitalizării întreprinderilor

- Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă

2. Accelerarea procesului de digitalizare a sectorului public în special prin implementarea măsurilor de smart city, dar și de digitalizare a serviciilor publice de la nivel local

3. Creșterea calității mediului înconjurător din localitățile Regiunii Centru prin promovarea eficienței energetice, refacerea zonelor urbane și a terenurilor degradate și creșterea suprafeței spațiilor verzi în centrele urbane, promovarea unei mobilități urbane durabile

4. Creșterea mobilității regionale prin sprijinirea dezvoltării și modernizării drumurilor județene și locale care să asigure conectivitatea la rețele majore de transport

5. Îmbunătățirea accesului la educație, formare profesională și învățământ terțiar și a relevanței competențelor și calificărilor dobândite pentru piața muncii prin dezvoltarea infrastructurii educaționale de bază, a celei din învățământul profesional și tehnic și de la nivelul universităților

6. Dezvoltarea patrimoniului cultural, natural și a infrastructurilor de turism din zonele cu potențial turistic ridicat

7. Susținerea dezvoltării urbane integrate la nivelul municipiilor și orașelor din Regiunea Centru

Tot la nivel regional, coordonarea cu Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru pentru perioada 2021-2027 se referă la stabilirea unor direcții de dezvoltare ale județului Alba în corelare cu domeniile strategice și prioritățile specifice Regiunii Centru. Acestea din urmă sunt definite astfel:

Domeniul Strategic 1. Dezvoltare teritorială, dezvoltare urbană durabilă

P.1.1 Întărirea capacității administrative a autorităților publice locale în vederea implementării principiilor dezvoltării urbane integrate și sprijinirea cooperării la nivel microregional

P.1.2 Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport regional și dezvoltarea infrastructurii TIC, în mod special a infrastructurii de bandă largă

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

P.1.3 Consolidarea rolului și funcțiilor așezărilor urbane din Regiunea Centru ca actori importanți în asigurarea coeziunii teritoriale, sociale și a creșterii economice bazată pe cunoaștere

Domeniul strategic 2. Competitivitate economică, cercetare-dezvoltare și inovare

P.2.1 Promovarea unui mediu de afaceri inovativ pentru o dezvoltare economică inteligentă

P.2.2 Extinderea și diversificarea infrastructurii regionale și locale de afaceri, susținerea clusterelor și dezvoltarea rețelelor de cooperare economică

P.2.3. Susținerea sectorului regional de cercetare-dezvoltare pentru o creștere economică inteligentă

P.2.4 Creșterea gradului de internaționalizare a economiei și sercorului regional de CDI

Domeniul Strategic 3 ,Resurse umane, incluziune socială, ocupare și sănătate

P.3.1. Îmbunătățirea calității, eficacității și relevanței ofertei educaționale regionale, a serviciilor și accesului la educație la toate nivelurile

P.3.2. Sprijinirea măsurilor active de ocupare și modernizarea pieței muncii

P.3.3. Dezvoltarea infrastructurii, creșterea accesului și îmbunătățirea serviciilor acordate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile

P.3.4. Extinderea și modernizarea infrastructurii de sănătate, creșterea accesului și îmbunătățirea serviciilor de sănătate, cercetare-dezvoltare, inovare în sănătate

Domeniul Strategic 4 Mediu, eficiență energetică și schimbări climatice

P.4.1 Creșterea calității mediului înconjurător din așezările urbane și rurale din Regiunea Centru

P.4.2 Creșterea eficienței utilizării energiei și a altor resurse materiale

P.4.3 Protejarea și conservarea biodiversității regionale

P.4.4 Diminuarea efectelor schimbărilor climatice și prevenirea riscurilor naturale

Domeniul Strategic 5.Turism și patrimoniu cultural

P.5.1.Conservarea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural-istoric, valorificarea patrimoniului turistic natural și creșterea utilizării potențialului balnear

P.5.2. Modernizarea și extinderea infrastructurii regionale de cazare și de agrement și îmbunătățirea serviciilor specifice

P.5.3. Susținerea turismului de nișă, dezvoltarea activităților conexe turismului și integrarea activităților turistice

P.5.4. Asigurarea forței calificate de muncă în turism

Domeniul strategic 6. Dezvoltarea rurală, agricultura și silvicultura

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

P.6.1. Eficientizarea sectorului agroalimentar și îmbunătățirea pregătirii profesionale a fermierilor

P.6.2. Susținerea activităților agricole în zonele montane

P.6.3. Valorificarea superioară, într-o manieră durabilă, a potențialului silvic regional

P.6.4. Creșterea atractivității economice și diversificarea activităților economice în localitățile rurale

P.6.5. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare a localităților rurale

P.6.6. Dezvoltarea infrastructurii sociale, cultural-recreative și susținerea dezvoltării comunitare

3.5 Corelarea cu documentațiile existente la nivel județean

La nivel județean, formularea strategiei ia în considerare o serie de documente elaborate în cadrul perioadei actuale de programare, a căror valabilitate durează până în 2023:

- * Strategia de dezvoltare a județului Alba pentru perioada 2014-2020
- * Strategia de protecție a monumentelor istorice din județul Alba, 2018-2023
- * Strategia județului Alba în domeniul sănătății, 2018-2023
- * Strategia județului Alba în domeniul energiei, 2018-2023
- * Strategia județului Alba privind dezvoltarea serviciilor comunitare de utilități publice, 2018-2023
- * Strategia de promovare a județului Alba ca destinație pentru investitori, 2018-2023
- * Strategia județului Alba în domeniul educației și formării profesionale VET în perioada 2018-2023

Capitolul 4 - Contextul elaborării Strategiei de Dezvoltare Locală

Strategiile de dezvoltare fac posibilă coordonarea activă a proceselor de dezvoltare care au loc în teritoriu, luând în considerare caracteristicile locale, a schimbărilor din mediul exterior și permit abordarea proactivă, realizată într-un mod inovativ, a proceselor de dezvoltare teritorială.

Elaborarea strategiilor de dezvoltare locală reprezintă unul dintre cei mai importanți pași care susțin procesele de dezvoltare locală. În esență, acest tip de strategie clarifică pe termen mediu și lung care sunt direcțiile și domeniile spre care se orientează efortul de dezvoltare al comunității.

Strategiile de dezvoltare locală sunt caracterizate de cel puțin șapte trăsături:

- ✓ viziune asupra viitorului
- ✓ creativitate
- ✓ flexibilitate
- ✓ activitate
- ✓ orientate spre acțiune
- ✓ orientare spre schimbare
- ✓ orientare spre un câștig durabil

Necesitatea elaborării strategiei de dezvoltare locală la nivelul orașului este dată de condițiile de mai sus, dar și de:

- ✓ stabilirea scopurilor și criteriilor de dezvoltare
- ✓ identificarea posibilităților de acțiune
- ✓ dezvoltarea unei strategii pe obiective operaționale de dezvoltare
- ✓ îmbunătățirea nivelului de trai

Orașul BAI A DE ARIEȘ are nevoie de o viziune clară, pentru a putea orienta eforturile proprii și de o strategie care să sublinieze rolul important ce revine valorificării potențialului de absorbție a fondurilor europene și guvernamentale.

Având tot mai multe responsabilități, autoritățile locale trebuie să demonstreze că sunt capabile să le îndeplinească, să-și demonstreze creativitatea și eficacitatea. Reprezentanții locali trebuie să se bucure de încrederea celor care i-au ales. Comunitățile locale trebuie să identifice noi instrumente și strategii pentru a determina colaborarea între cetățeni, instituții și reprezentanți ai diferitelor sectoare de activitate, pentru a planifica viitorul comunității.

4.1 Necesitatea strategiei de dezvoltare locală

Dacă o comunitate nu are o strategie bine definită, va fi obligată să facă față evenimentelor zilnice pe măsură ce acestea apar. Orice modificare va reprezenta o provocare majoră. Pe de altă parte, în condițiile existenței unei strategii, liderii comunității și comunitatea în ansamblul ei au posibilitatea de a se concentra asupra obiectivelor urmărite și asupra acțiunilor care trebuie îndeplinite pentru atingerea

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

acestor obiective. Astfel, prin urmărirea obiectivelor planificate, resursele din cadrul unei comunități pot fi coordonate și orientate în mod eficient.

Planificarea trebuie văzută ca fiind un proces ciclic, repetitiv. Orice proces de planificare constă în stabilirea obiectivelor, planificarea propriu-zisă pentru atingerea acestora, un proces de autocontrol și un sistem periodic de revizuire, urmat de o evaluare a rezultatelor și de decizia de a reîncepe exercițiul de programare.

Planificarea internă este un instrument de coordonare care ne poate ajuta să:

- definim obiectivele strategice ale comunității;
- determinăm prioritățile și cele mai potrivite acțiuni pe care le vom realiza pe termen scurt și mediu.

În ceea ce privește utilizarea procesului de planificarea strategică ca un mijloc de comunicare și motivare internă, aceasta ne permite să:

- informăm membrii comunității despre problemele cu care aceasta se confruntă, dincolo de problemele personale ale fiecăruia;
- stabilim împreună cu membrii comunității calea optimă de utilizare a resurselor umane, materiale sau de altă natură.

Strategia de Dezvoltare Locală conține următoarele elemente:

- definirea zonei și a populației care fac obiectul strategiei;
- o analiză a necesităților de dezvoltare și a potențialului zonei, inclusiv o analiză a punctelor tari, slabe, a oportunităților și amenințărilor;
- o descriere a strategiei și a obiectivelor acesteia, o descriere a caracterului integrat și inovator de strategie și o ierarhie a obiectivelor, inclusiv ținte clare și măsurabile pentru realizări și rezultate;
- o descriere a procesului de implicare a comunității în elaborarea strategiei;
- un plan de acțiune care să demonstreze modul în care obiectivele sunt transpuse în acțiuni;
- o descriere a procedurilor de gestionare și monitorizare a strategiei, însoțită de o descriere a procedurilor specifice de evaluare;
- planul financiar al strategiei.

Principiile de punere în aplicare, specifică utilizarea principiului parteneriatului în planificarea strategiei de dezvoltare locală. Principiile sunt explicitate astfel:

◆ Strategia de Dezvoltare Locală este fundamentul de bază pentru dezvoltare. Strategia de Dezvoltare Locală oferă cadrul pentru dezvoltarea economică și socială a zonei de funcționare a parteneriatului public-privat. Strategia are ca scop o mai bună utilizare a resurselor și integrarea activităților locale, bazându-se pe o viziune comună pentru zonă.

◆ Strategia de Dezvoltare Locală este pregătită într-un parteneriat public-privat la nivel local. Membrii parteneriatului se pun de acord și conlucrează pentru a defini obiectivele de dezvoltare locală și mijloacele necesare pentru a fi atinse.

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

◆ Elaborarea și implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală este ancorată în nevoile de dezvoltare locală și resursele locale așa cum sunt percepute de actorii locali implicați.

◆ Procesul de planificare și implementare a Strategiei de Dezvoltare Locală se bazează pe interacțiunea dintre actorii implicați și proiectele din diferite sectoare ale economiei locale.

Ca parte integrantă a comunității regionale și europene, Orașul BAIA DE ARIEȘ are nevoie de o *viziune clară*, pentru a putea orienta eforturile proprii și de o strategie care să sublinieze rolul important ce revine valorificării potențialului de absorbție a fondurilor europene și guvernamentale.

Acest document urmează să aibă rolul unei constituții locale. Strategia constituie tabloul general al problemelor și aspirațiilor comunității, a priorităților acesteia, un tablou neutru în raport cu promisiunile și orientările politice, dar care trebuie să constituie sursa principală a programelor politice supuse electoratului, întrucât este întocmit pentru comunitate.

De asemenea, strategia a fost concepută și întocmită cu dorința de a concentra într-o singură lucrare, o multitudine de date și informații despre Orașul BAIA DE ARIEȘ, adunate din domenii de activitate diverse într-o perioadă de timp determinată.

Pentru a avea certitudinea că politicile și programele existente corespund nevoilor de dezvoltare a orașului BAIA DE ARIEȘ, în cadrul limitărilor impuse de resursele locale disponibile și pentru a putea accesa fonduri prin instrumentele de finanțare nerambursabile, s-a impus elaborarea **Strategiei de Dezvoltare Locală a Orașului BAIA DE ARIEȘ, pentru perioada 2021-2027.**

Viziunea acestui master - plan poate reflecta dezvoltarea durabilă a orașului Baia de Arieș, cu o economie stabilă și axată pe produse locale respectiv pe turism și preparate culinare tradiționale, respectiv creșterea animalelor într-un mod sustenabil și bine organizat, adaptabilă la provocările schimbărilor economice și sociale și care va transforma orașul într-un paradis în care oricine să aibă șanse de afirmare economică și socială, deschis către orice investitor care are planuri de afaceri de durată și crează locuri de muncă.

4.2 Principii de dezvoltare locală

Față de etapele enumerate anterior, există o serie de principii ce trebuie respectate pe deplin în procesul de planificare a Strategiei de Dezvoltare Locală, precum și în elaborarea de măsuri necesare pentru a duce la îndeplinire obiectivele stabilite.

➤ *Sustenabilitatea* – cu respectarea principiului durabilității, planificatorul Strategiei de Dezvoltare Locală poate asigura că proiectele implementate în baza măsurilor și obiectivelor Strategiei vor contribui la conservarea și dezvoltarea resurselor naturale și sociale locale, care oferă baza pentru economia locală pe termen lung.

➤ *Egalitatea de șanse* – integrarea socială și egalitatea de șanse constituie pilonul social al durabilității. În plus, oferind șanse egale, se pot genera oportunități de dezvoltare sporite pentru grupurile minoritare.

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

➤ *Integrarea* – este o consecință logică a unui proces transparent și deschis de planificare a dezvoltării locale. Conceptul justifică faptul că Strategia de Dezvoltare Locală este o strategie care acoperă un set complet de obiective de dezvoltare, așa cum sunt definite de actorii locali interesați.

➤ *Inovarea* - este un element esențial al planificării, în care un plan de dezvoltare locală evoluează printr-o serie de consultări, discuții, dezbateri între actorii locali. Este o condiție prealabilă pentru măsurile de dezvoltare, adaptată la nevoile societății rurale.

➤ *Transparența* – implică actorii locali în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, aceasta fiind un document care reflectă nevoile și prioritățile societății rurale, în mod transparent.

➤ *Legitimitatea* – este strâns legată de conceptul de transparență.

➤ *Control, monitorizare și evaluare* – implică stabilirea mecanismelor adecvate pentru monitorizarea și urmărirea punerii în aplicare a Strategiei de Dezvoltare Locală.

4.3 Etape principale în planificarea strategiei

Procesul de planificare a Strategiei de Dezvoltare Locală a fost împărțit în două etape cheie:

1. Planificarea strategiei
2. Planificarea punerii în aplicare a strategiei

Strategia este un instrument de planificare a obiectivelor care reflectă nevoile actuale ale comunității și atingerea acestora în viitor.

În procesul elaborării și implementării strategiilor de dezvoltare locală sunt implicați următorii actori locali:

- ◆ Administrația publică locală;
- ◆ Comunitatea locală;
- ◆ Firmele private;
- ◆ Reprezentanții societății civile.

Implementarea cu succes a proiectelor de dezvoltare comunitară presupune parteneriatul între actorii antemenționați, însă, un rol aparte, îl are administrația locală care participă atât în faza de elaborare cât și în cea de implementare a inițiativelor de dezvoltare locală. Etapa introductivă în acest demers este necesară deoarece orice strategie elaborată trebuie sincronizată cu alte documente pragmatice existente la nivele superioare.

Următoarea etapă în cadrul acestei acțiuni constă în diagnoza și analiza principalilor indicatori statistici din localitatea sau regiunea pentru care se realizează strategia de dezvoltare. Această etapă este denumită **Faza 1 – Colectarea datelor și analiza acestora** și se împarte în: determinarea bazei economice și sociale, evaluarea nevoilor, examinarea oportunităților și a constrângerilor dezvoltării economice și sociale, examinarea/evaluarea capacității instituționale locale.

În procesul elaborării strategiei, următoarea etapă, denumită **Faza 2 – Stabilirea strategiei de dezvoltare locală** și cuprinde: stabilirea scopurilor și criteriilor de dezvoltare, identificarea posibilităților de acțiune, dezvoltarea unei strategii pe obiective operaționale de dezvoltare. La acest capitol în elaborarea strategiilor de dezvoltare sunt incluse două puncte esențiale:

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

a) Obiective strategice de dezvoltare – cuprinde enumerarea obiectivelor pentru care a fost elaborată strategia;

b) Obiective operaționale.

Faza 3 – Selectarea proiectelor de dezvoltare locală include prezentarea programelor și proiectelor de dezvoltare care vor fi incluse în strategia de dezvoltare.

Faza 4 – Construcția planurilor de acțiune cuprinde următoarele puncte: preevaluarea rezultatelor proiectelor, menționarea nevoilor pentru realizarea proiectului, menționarea alternativelor financiare.

Faza 5 – Specificarea detaliilor din proiecte cuprinde următoarele puncte: pregătirea planurilor de dezvoltare, realizarea studiilor de fezabilitate, dezvoltarea, monitorizarea și evaluarea programului.

Faza 6 – Pregătirea planului de dezvoltare general și implementarea vizează următoarele puncte: stabilirea orarului pentru implementarea programului de dezvoltare, precizarea nevoilor de natură financiară, derularea programului general de dezvoltare.

Caracteristicile planificării strategice

Metodologic este indicat ca fiecare localitate să elaboreze o strategie proprie de dezvoltare economică și socială, pentru a avea o imagine clară privind situația inițială și punctul în care se dorește să se ajungă într-un anumit orizont de timp.

În Uniunea Europeană se elaborează strategii pentru un ciclu de șapte ani, dar având în vedere faptul că aleșii locali își desfășoară activitatea în cicluri electorale de patru ani, pot fi alese și orizonturi de timp mai scurte.

Strategiile de dezvoltare ale localităților trebuie să fie integrate în strategiile județene și regionale, iar în același timp să țină cont de liniile directoare din cadrul Planului Național de Dezvoltare al României pentru a găsi acoperire în instrumentele financiare disponibile pentru proiectele identificate ca fiind prioritare.

Principalele caracteristici ale unei planificări strategice de dezvoltare locală sunt:

✓ Vizează dezvoltarea, sprijinindu-se atât pe practicile existente, cât și pe valorificarea de noi oportunități pentru acțiune;

✓ Operează într-un teritoriu bine definit spațial și administrativ;

✓ Abordează problemele la nivel macro și nu se concentrează pe probleme izolate;

✓ Sprijinul politic este o componentă esențială;

✓ Aduce elemente noi în domeniul tehnic, managerial și financiar, adaptând experiențe care s-au dovedit a fi de succes;

✓ Generează resurse, stabilind o legătură directă între planificare și implementare.

4.4 Principii de lucru

La elaborarea strategiei de dezvoltare locală se au în vedere principii ce abordează o dezvoltare echilibrată la nivel regional:

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

* Promovarea coeziunii teritoriale prin intermediul dezvoltării socio-economice echilibrate și îmbunătățirea competitivității. Deciziile și investițiile cu efecte teritoriale se orientează prin rapoarte la un model de dezvoltare policentrică, atât la nivel european, cât și la nivel național și regional.

* Promovarea încurajării dezvoltării generate de funcțiunile urbane și de îmbunătățire a relațiilor dintre orașe și sate. Parteneriatele oraș-sat au jucat și vor juca în continuare un rol important, mai ales în domeniul unei structuri echilibrate de dezvoltare a rețelelor de transporturi publice, al revitalizării și diversificării economiei zonelor rurale, al creșterii productivității, al dezvoltării spațiilor de agrement pentru populația urbană și rurală, al protecției și valorificării patrimoniului natural și cultural.

* Promovarea unor politici de accesibilitate mai echilibrate. O politică de amenajare din punct de vedere regional trebuie să asigure o mai bună interconexiune și eliminarea curențelor în materie de legături intraregionale.

* Facilitarea accesului la informație și cunoaștere. Apariția societății informaționale este fenomenul cel mai semnificativ al remodelării societății globale și a structurilor sale teritoriale. Trebuie acordată o atenție deosebită tuturor regiunilor pentru ca accesul la informație să nu fie limitat de constrângeri fizice sau de altă natură.

* Reducerea degradării mediului. Politica de amenajare trebuie să acorde o atenție deosebită practicilor agricole și silvice mai puțin distrugătoare, promovării sistemelor de transport și de energie și reabilitării acestora, regenerării mediului din zonele afectate de activități industriale poluante.

* Valorificarea patrimoniului cultural ca factor de dezvoltare. Valorificarea patrimoniului cultural ce crește atractivitatea regională și locală pentru investitori, pentru turism și populație este un factor decisiv de dezvoltare economică și contribuie la armonizarea identității locale în context regional.

4.5 Descrierea procesului de elaborare a Strategiei pentru Dezvoltare Durabilă a Orașului Baia de Arieș

Prezentul document definește Strategia pentru Dezvoltare Durabilă a Orașului Baia de Arieș pentru perioada 2021-2027.

Strategia a fost elaborată participativ de către liderii comunității, membrii comunității și alți parteneri în colaborare cu GAL MMTMM.

Dezvoltarea durabilă se derulează pe fondul unor principii majore ce o caracterizează:

- preocuparea pentru echitate și corectitudine între țări și între generații;
- viziunea de lungă durată asupra procesului dezvoltării;
- gândirea sistemică, interconexiunea între economie, societate și mediu.

Principiul programării este unul din elementele esențiale ale operaționalizării Fondurilor Structurale și se referă la pregătirea planurilor multianuale de dezvoltare, care se realizează pe baza deciziilor luate în parteneriat cu Statele Membre printr-o serie de etape succesive. Planurile trebuie realizate de jos în sus pentru a cuprinde necesitățile reale, identificate obiectiv.

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

În timpul elaborării planului strategic al comunității s-a pornit de la necesitățile locale, care au fost împărțite pe domenii de interes cu scopul delimitării domeniilor de cuprindere a strategiei care mai apoi să fie integrate în strategiile de dezvoltare ale județului Alba.

Planul strategic de dezvoltare social-economică a orașului Baia de Arieș a fost elaborat în mod participativ, prin implicarea reprezentanților tuturor grupurilor social demografice din comunitate. Participarea populației la elaborarea planului strategic de dezvoltare social- economică va contribui la creșterea spiritului de inițiativă a oamenilor din comunitate, la implicarea păturilor vulnerabile în procesul de luare a deciziilor și la responsabilizarea comunității pentru deciziile luate și pentru întreg procesul de dezvoltare. Totodată, implicarea tuturor actorilor din comunitate va spori gradul de dezvoltare a parteneriatului dintre administrația publică locală, organizațiile comunitare și businessul privat în direcția soluționării problemelor comunitare.

A. Inițierea procesului de planificare strategică

Planificarea dezvoltării locale a orașului Baia de Arieș este voința administrației publice locale, care dorește o dezvoltare durabilă și armonioasă pentru cetățenii orașului. Procesul a început cu lansarea invitațiilor pentru constituirea Grupului de lucru și a Parteneriatului de lucru (Document nr. 5059/12.10.2021) în vederea identificării necesităților pentru stabilirea domeniilor de cuprindere a strategiei și identificarea potențialilor lideri care să facă parte din Comitetul de Dezvoltare Socio-Economică a localității Baia de Arieș.

Grupul de lucru are ca obiectiv participarea organizațiilor neguvernamentale și membrilor comunității locale pentru a aborda următoarele teme strategice: Protecție și incluziune socială, locuire; Educație, Cultură, Sport și Cercetare Inovare; Sănătate și bunăstare; Mediu, Energie, Protecția Animalelor; Urbanism, Infrastructură, Spații Verzi, Locuri de Joacă; Dezvoltare economică și muncă decentă; Siguranța Cetățeanului și Bună guvernare.

Parteneriatul de lucru privind elaborarea Strategiei de dezvoltare durabilă a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027 are la bază încheierea unui Acord Cadru de parteneriat interinstituțional de cooperare între Administrația Publică Locală a Orașului Baia de Arieș și

- autorități regionale, locale, urbane și alte autorități publice;
- partenerii economici și sociali;
- organismele relevante care reprezintă societatea civilă, cum ar fi partenerii din domeniul protecției mediului, organizațiile neguvernamentale și organismele responsabile cu promovarea incluziunii sociale, a drepturilor fundamentale, a drepturilor persoanelor cu handicap, a egalității de gen și a nediscriminării în vederea documentării, fundamentării și elaborării Strategiei pentru dezvoltare durabilă a Orașului Baia de Arieș.

Prin proiectul de cooperare partenerul propune formarea unei echipe de experți, cadre didactice și studenți și asigurarea managementului proiectului în vederea realizării următoarelor obiective:

- Contextualizarea și integrarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (POR 2021-2027 Versiunea) la nivelul Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Orașului Baia de Arieș;
- Realizarea unei diagnoze a stadiului actual de dezvoltare durabilă a Orașului Baia de Arieș;

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

- Identificarea problemelor cheie ale locuitorilor pentru a fi analizate în procesul de fundamentare a obiectivelor strategice și planurilor de acțiune pentru Strategia de Dezvoltare Durabilă a Orașului Baia de Arieș;

- Stabilirea obiectivelor strategice, a țintelor și a planurilor de acțiune pentru dezvoltarea durabilă a orașului;

- Încurajarea participării tuturor actorilor relevanți (societatea civilă, mediu privat, mediu academic etc.) în stabilirea obiectivelor strategice pentru dezvoltarea durabilă a orașului;

- Creșterea abilităților în domeniul elaborării și implementării politicilor publice printr-o cooperare strânsă a administrației publice locale cu experți din mediul academic, privat, nonguvernamental;

- Elaborarea documentului final al Strategiei de Dezvoltare Durabilă.

Obiectivele tematice ale Grupuli de lucru:

A. Grupuri de lucru tematice, pe obiectivele specifice (05) structurate în POR 2021-2027 - Versiunea 3 - Octombrie 2021:

(1) Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate;

(2) Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor, crearea de locuri de muncă în IMM, inclusiv investiții productive;

(3) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat;

(4) Fructificarea avantajelor digitizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, organizațiilor de cercetare și al autorităților publice;

(5) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat;

(6) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;

(7) Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării;

(8) Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero carbon;

(9) Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TENT-T și a mobilității transfrontaliere;

(10) Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;

(11) Creșterea rolului culturii și turismului în dezvoltarea economică, incuziune socială și inovare socială;

(12) Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane.

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Scopul grupurilor de lucru este de a asigura un cadru participativ și un dialog între societatea civilă, mediul academic, grupuri de inițiativă, mediul de afaceri etc. și Primăria Orașului Baia de Arieș în procesul de fundamentare și elaborare a Strategiei pentru Dezvoltare Durabilă 2021 - 2027.

Grupul țintă pentru fiecare Grup de lucru: 8 membrii din organizații nonguvernamentale, mediul academic, grupuri de inițiativă civică, mediul de afaceri etc. cu activitate relevantă și de impact în domeniile propuse de fiecare grup de lucru.

CENTRALIZARE DATE COLECTATE

Siteza datatelor au fost bazate pe participarea a 70 persoane:

1. Locuiți în satul:

Baia de Arieș	45	Brăzești	5
Muncelu	6	Cioara de Sus	5
Sartaș	6	Simulești	3

2. În care dintre categoriile următoare vă regăsiți?

Patron	4
Salariat	17
Agricultor	26
Șomer	1
Pensionar	4
Benef. Ajut. Social	0
Elev/student	1
Alta	17

3. Care este nivelul studiilor dumneavoastră?

Primare (I-IV)	0
Gimnaziale (I-VIII)	8
Liceu	37
Scoala postliceala	5
Universitate	20

4. Care este situația satului dumneavoastră în ceea ce privește:

Nr crt	Situație	foarte bună	bună	proastă	foarte proastă	NS / NR
--------	----------	-------------	------	---------	----------------	---------

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

1.	Accesul la surse de apă potabilă	26 37,14%	26 37,14%	17 24,29%	1 1,43%	0
2.	Alimentarea cu energie electrică	30 42,86%	39 55,71%	1 1,43%	0	0
3.	Starea drumurilor interne sau care leagă comunitatea de exterior	0	8 11,43%	43 61,43%	16 22,85%	3 4,29%
4.	Accesul la servicii de sănătate (dispensar, medic de familie etc.)	3 4,29%	14 20,00%	27 38,57%	26 37,14%	0
5.	Accesul copiilor la servicii de educație (grădinițe, școli etc.)	6 8,57%	46 65,71%	15 21,43%	2 2,86%	1 1,43%
6.	Accesul la servicii sociale pentru persoane dezavantajate	5 7,14%	38 54,29%	20 28,57%	5 7,14%	2 2,86%
7.	Accesul la mijloace de transport în comun	9 12,86%	47 67,14%	12 17,14%	0	2 2,86%
8.	Accesul la telefon funcțional	32 45,71	35 50,00%	2 2,86%	0	1 1,43%
9.	Accesul la informație (radio, TV, presă scrisă, bibliotecă etc.)	31 44,29%	33 47,14%	6 8,57%	0	0
10.	Starea spațiilor comune din bloc (terasa, subsol, scara, etc)	1 1,43%	28 40,00%	15 21,43%	0	26 37,14%
11.	Starea locurilor de joacă pentru copii în / din apropiere	5 7,14%	27 38,57%	32 45,71%	2 2,86%	4 5,72%
12.	Posibilitățile de petrecere a timpului liber în localitatea Dvs.	3 4,29%	16 22,86%	46 65,71%	4 5,71%	1 1,43%
13.	Starea spațiilor destinate activităților cultural- sportive	3 4,29%	33 47,14%	29 41,43%	4 5,71%	1 1,43%
14.	Siguranța Dvs. și a bunurilor Dvs.	10 14,29%	40 57,14%	20 28,57%	0	0
15.	Curățenia și îngrijirea localității	10 14,29%	43 61,42%	17 24,29%	0	0
16.	Veniturile obținute ' din agricultură	1 1,43%	6 8,57%	37 52,86%	22 31,43%	4 5,71%
17.	Posibilitatea de a obține venituri și din alte surse (activități productive)	0	7 10,00%	36 51,43%	24 34,28%	3 4,29%
18.	Posibilitatea de a vă aproviziona cu	7	54	8	0	1

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

	alimente de bază	10,00%	77,14%	11,43%		1,43%
19.	Posibilitatea de a vă cumpăra produse nealimentare	3 4,29%	38 54,29%	27 38,56%	1 1,43%	1 1,43%

5. De câte ori ați solicitat sprijinul autorităților locale (primărie) în ultimii 2 ani, pentru o problema din satul dumneavoastră?

O dată	De două ori	De mai multe ori	Niciodată	Total solicitări
15 21,43%	- 13 - 18,57%	26 - 37,14%	16 - 22,86%	Aproximativ 120

6. Câte din solicitări au fost rezolvate: 96, ceea ce înseamnă un procent de 80% din ele. 77,14% din cetățenii intervievați declară că au solicitat, odată sau de mai multe ori, sprijinul autorităților locale, în total 120 solicitări și pentru 80% situația a fost rezolvată parțial sau în totalitate. Situațiile pentru care s-a găsit rezolvare sunt în general din domeniul edilitar și social iar cele pentru care nu s-a găsit rezolvare sunt din domeniul cultural-sportiv [petrecerea timpului liber] și din domeniul economic [locuri de muncă]. Cetățenii se adresează autorităților locale atât cu probleme personale cât și cu probleme care privesc întreaga comunitate.

7. Situații pentru care a fost solicitat sprijinul autorităților locale în anul 2021 (conform statistică secretariat):

Situații:	Frecvența:
Probleme personale	23
Organizare eveniment sportiv	10
Adeverinte	948
Amenajare drumuri agricole	6
Sprijinirea tinerilor talentați	0
Asfaltare drum	5
Reparare drum	15
Închiriere utilaje	35
Petiții, alte informații	17

8. Enumerați cel puțin 3 probleme necesar a fi rezolvate pentru orașul d-voastră:

Baia de Arieș

Problema	Frecvența
Redeschiderea spitalului sau înființarea unui Centru medical	15
Locuri de muncă	27
Reabilitarea drumurilor / Drumuri forestiere și agricole	11
Sprijinirea micilor întreprinderi	4
Dezvoltarea economică a orașului	10
Reducerea taxelor și impozitelor	5

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Dezvoltarea turismului	7
Înființarea unui Centru Comunitar Integrat	5
Domeniul minier/exploatarea resurselor miniere	3
Majorarea veniturilor	2
Atragerea fondurilor europene	8
Încurajarea tinerilor fermieri	7
Amenajarea văilor și popularea lor cu pește	3
Reînvierea activităților cultural - artistice	1
Înființare internat la liceu	2
Sistematizare Apă / canalizare în tot orașul	13
Înființare Cadastru	8
Reducerea birocrăției	5
Dezvoltarea învățământului	4
Transportul elevilor la școală	1

Muncelu

Problema	Frecvența
Sprrijinirea micilor întreprinderi	2
Transportul elevilor la școală	4
Încurajarea tinerilor fermieri	2
Reducerea taxelor și impozitelor	3
Atragerea fondurilor europene	2
Dezvoltarea turismului	1
Dezvoltarea economică a satului	1
Reducerea birocrăției	1
Înființare Cadastru	1
Redeschidere spital	1

Sartaș

Problema	Frecvența
Redeschiderea spitalului sau înființarea unui Centru medical	4
Reducerea taxelor și impozitelor	1
Locuri de muncă	2

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Atragerea fondurilor europene	1
Sprijinirea micilor întreprinderi	1
Dezvoltarea turismului	2
Reducerea birocrăției	1
Majorarea veniturilor	1
Apă/canalizare	1
Cadastru	1

Brăzești

Problema	Frecvența
Locuri de muncă	2
Sprijinirea micilor întreprinderi	2
Reducerea taxelor și impozitelor	2
Transportul elevilor la școală	2
Cadastru	2
Sistematizare Apă / canalizare în tot orașul	3
înființare internat la liceu	1
încurajarea tinerilor fermieri	1

Cioara de sus

Problema	Frecvența
Amenajarea văilor și popularea lor cu pește	1
Transportul elevilor la școală	2
Cadastru	2
Locuri de muncă	1
Reducerea birocrăției	1
Reînvierea activităților cultural - artistice	1
Înființare internat la liceu	1
Dezvoltarea economică a satului	1
Atragerea fondurilor europene	1
Redeschidere spital	1
Încurajarea tinerilor fermieri	1
Dezvoltarea turismului	1

Simulești

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Problema	Frecvența
Transportul elevilor la școală	1
Reducerea birocrăției	2
Locuri de muncă	2
Redeschidere spital	1
Apă / canalizare	1
Dezvoltarea învățământului	1
Atragerea fondurilor europene	1
Sprijinirea micilor întreprinderi	1

8. Care credeți că ar fi oportunitățile ce pot fi utilizate eficient în dezvoltarea localității d-voastră:

Oportunități	Frecvența
înființare de fabrici	13
Mentalitatea oamenilor	9
Comunicarea cu personalitățile orașului	8
Accesarea fondurilor europene	18
Informarea publicului	8
Dezvoltarea învățământului/ înființarea unor noi profile liceale	3
Turismul	24
Zootehnia / agricultura	13
Mai multe locuri de muncă	6
Redeschiderea mineritului	9
Reîntoarcerea tinerilor care au plecat din oraș	8
Atragerea investitorilor	13
Comercializarea produselor agricole	8
Valorificarea plantelor medicinale, a fructelor de pădure	4
Transportul	1

B. Elaborarea Strategiei Integrată de dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 - 2027

A fost întocmit planul de activități în vederea elaborării Strategiei de dezvoltare durabilă a Orașului Baia de Arieș 2021 - 2027.

În prima etapă se prezintă metodologia de elaborare a planului, diseminarea rezultatelor și elaborarea planului prin metoda fundamentală de dezbatere publică.

Capitolul 5 – Analiza situației actuale - SWOT

Problemele cheie au fost identificate pe baza concluziilor evaluării premergătoare, în cadrul procesului de analiză și sunt formulate științific în cadrul unei matrici, denumită generic „Analiză Swot”, structurate astfel: sub forma punctelor slabe, a punctelor tari, a oportunităților și a amenințărilor. Punctele tari se referă la mediul intern și reprezintă resursele și capacitățile de care comunitatea dispune și care sunt superioare celor deținute de alte comunități similare. Punctele slabe se referă la mediul intern și reprezintă resursele și capacitățile insuficiente sau de o calitate inferioară celor deținute de alte comunități similare. Oportunitățile se referă la mediul extern și reprezintă suma evoluțiilor favorabile ale mediului de ansamblu al țării, ce poate îmbrăca forme extrem de diferite, plecând de la schimbările legislative, armonizarea europeană și posibilitatea oferită comunității de a se dezvolta într-o formă superioară per ansamblu sau pe domenii de interes. Amenințăările se referă la mediul extern și reprezintă evoluțiile defavorabile ale acestuia privite în ansamblu, ce pot îmbrăca forme extrem de diferite, plecând de la schimbările de mentalitate, schimbările legislative și evoluțiile economice negative sau instabile ce afectează capacitatea comunității de a atinge obiectivele strategice pe care și le-a propus.

5.1 Analiza SWOT

Pe baza priorităților locale stabilite pentru perioada anterioară 2007 – 2013 și a profilului economico – social al orașului Baia de Arieș (infrastructură - fizică și servicii -, competitivitate economică, capital uman, ocupare și incluziune socială, capacitate administrativă și turism, mediu și calitatea vieții), a fost realizată o analiză S.W.O.T., după cum urmează:

Din cercetarea efectuată în rândul cetățenilor orașului Baia de Arieș, au rezultat domeniile de interes în vederea elaborării planului de dezvoltare socio-economică a localității Baia de Arieș și s-au evidențiat a fi următoarele: infrastructura și dotările edilitare, economia și turismul, serviciile sociale, mediul înconjurător.

INFRASTRUCTURA, DOTĂRI EDILITARE, MEDIU

PUNCTE TARI	OPORTUNITĂȚI
<ul style="list-style-type: none"> - Orașul aparține Regiunii de dezvoltare Centru și are o poziție geografică favorabilă, prin situarea lui pe Drumul Național 75; - Orașul este stăbătit de cursul râului Arieș și are un relief predominant muntos; - Există resurse naturale (izvoare cu apă curată de munte, văi, vârfuri stâncoase remarcante, vegetație diversă); - Este o zonă cu resursele naturale disponibile (zăcăminte de aur, argint, plante medicinale); - Este o zonă în care apa, aerul și solul sunt de bună calitate, deci puțin poluată;	<ul style="list-style-type: none"> - Zonă atractivă pentru dezvoltare economică și turistică; - Există posibilitatea exploatarea potențialului oferit de poziția geografică față de Muntele Mare și de râul Arieș - Dezvoltarea unor trasee de ciclism și mountain bike, a unui parc de agrement (care să cuprindă faleza râului Arieș, trasee pentru dumeții prin pădurile și dealurile ce împânzesc zona, oferind un peisaj pitoresc extraordinar, practicarea sportului de echitație, plimbări cu trăsura); - Există posibilitatea amenajării unor parcuri de distracție, a unor locuri de agrement, a unei piscine

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

<ul style="list-style-type: none"> - Existența unui potențial turistic; - Există infrastructură rutieră națională DN 75, acces la aeroportul de la Cluj Napoca, distanță 110 km și la autostrada Nod Turda, distanța 64 km; - Există patrimoniu cultural și arhitectural și monumente istorice (Biserica Ortodoxă “Învierea Domnului” din Orașul Baia de Arieș, Biserica Ortodoxă “Pogorârea Sfântului Duh” din Satul Sartăș, Troița din cimitirul ortodox din Satul Sartăș, Haltele liniei ferată îngustă a Mocăniței din Baia de Arieș și Brăzești); - Există Muzeul de etnografie și artă populară; - Există zone/obiective turistice și se organizează sărbători locale; - Există pensiuni și restaurante, posibilități de cazare și masă, pentru turiști și pentru participanții/invitații de la evenimentele locale; - Există o diversitate etnică / religioasă / confesională la nivelul comunității; - Există șase unități de cult ortodoxe slujite de 4 preoți și o unitate de cult catolică slujită de un preot; - Există autonomie locală la nivelul administrației publice; - Există capacitate medie, administrativă și organizatorică locală cu echipă dinamică; - Există sistem educațional grădiniță, școală și liceu cu dotări și personal calificat; - Sistemul de taxe și impozite este corelat cu veniturile populației, respectiv taxele și impozitele sunt stabilite prin raportare la un număr mare de persoane cu venituri medii și mici; - Există zone de recreere, bază sportivă (ștrand, stadion, teren de handbal, teren de tenis de câmp, etc.), sală de sport; - Există O.N.G.-uri ce au preocupări în domeniul 	<p>acoperită, alternative de petrecere a timpului liber, dând posibilitatea orașului să se lanseze și să se promoveze în turism, alternativă de dezvoltare economică pentru întreaga comunitate;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Există posibilitatea colaborării cu prestatorii de servicii de agrement pentru: închirieri de biciclete, bărci, organizare ateliere (șezători) pentru reînvierea tradițiilor, inclusiv cele gastronomice, revitalizării meșteșugurilor și a artei populare care a fost dată uitării (torsul, găitănăritul, cusutul de mână a iilor, țesutul, tricotatul, etc.), mod în care comunitatea va putea să-și aducă aportul la transmiterea și păstrarea în timp a obiceiurilor și a motivelor tradiționale românești din zonă etc.; - Există posibilitatea dezvoltării turismului rural, factor de dezvoltare al satelor, având valoare culturală și economică (angajează oameni, pune în evidență tradiții, meșteșuguri populare, diverse obiceiuri gastronomice și de trai); - Există programe de finanțare pentru turismul sustenabil; - Există posibilitatea dezvoltării de parteneriate cu administrațiile locale vecine pentru dezvoltarea turismului întregii zone; - Există posibilitatea dezvoltării unor parteneriate și/sau a unor colaborări socio-economice cu alte localități vecine; - Încurajarea activităților și organizarea unor evenimente culturale și sportive în parteneriat cu localitățile învecinate; - Creșterea capacității de diversificare și adaptare a economiei locale prin intensificarea dialogului cu cetățenii și mediul de afaceri; - Există posibilitatea de a promova economia locală prin revigorarea și sprijinirea meșteșugurilor locale tradiționale – artizanat, în cadrul unui parteneriat cu Societatea Comercială Arieșul Conf SA din oraș,
---	---

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

<p>social – copii, persoane cu nevoi speciale;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Există 6,4 hectare de teren disponibil, domeniul public al Orașului Baia de Arieș, terenul fostei Exploatări miniere, în centrul orașului; - Există unele clădiri și terenuri în domeniul public neutilizate, disponibile pentru potențiali investitori; - Există rețele edilitare de alimentare cu apă potabilă, energie electrică, canalizare, telefonie, internet (cca. 80% din locuitori au acces la aceste rețele); - Există, în curs de implementare proiectul de investiții „lucrări de reabilitare și de extindere a rețelei de apă și canalizare”, cu finanțare din Fonduri Europene; - Există depozit de deșeuri și corespunde standardelor europene; - Există preocupări ale administrației locale pentru soluționarea modului selectiv de gestionare a deșeurilor și pentru întreținerea/modernizare/extinderea spațiilor verzi; - Există Serviciu de Poliție Locală, asigurându-se un climat de siguranță și ordine publică cetățenilor și număr relativ mic de fapte antisociale; - Există facilități culturale: Bibliotecă, Casă de cultură și Cămine culturale; - Există sală de spectacole și activitate culturală; - Pentru spațiile comerciale și de producție, nivelul chiriilor este mic; - Există producători locali și produse agricole de calitate și proaspete (lapte, legume, fructe etc); - Există unitate de desfacere a micilor producători respectiv, Piață agroalimentară; - Există un număr mare de locuințe proprietate personală; raportul dintre cei care locuiesc la case și cei care locuiesc la bloc este aproximativ egal; 	<p>specializată pe domeniul confecțiilor textile - vestimentare;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Există posibilitatea de a fi creat un parc industrial, sau un incubator de afaceri, fiind de mare actualitate în Ghidurile de finanțare cu Fonduri Europene, în clădirile sau pe terenurile fostei exploatări miniere; - Există clădiri dezafectate (ale fostei Exploatări Miniere "ARIEȘMIN" și ale SC Arieșul Conf SA) care se pot închiria sau concesiona pentru dezvoltarea unor afaceri private; - există posibilitatea ca pe terenurile fostei exploatări miniere să se construiască: un abator, o stație de procesare a laptelui, un perimetru unde fermierii pot să-și comercializeze produsele tradiționale la standarde înalte nicidecum insalubre ca în prezent, un spațiu bine organizat și amenajat unde să aibă acces doar producătorii locali fără samsari sau alte tipuri de intermediari, să se organizeze expoziții cu vânzare de animale, așa încât fermierul băieșean (și nu numai) să-și vândă animalele fără intermediari, organizarea unei echipe de fermieri care să viziteze în fiecare an ferme din europa, așa încât să facă schimb de experiență cu alții din alte țări; - Există posibilitatea concesionării pășunilor comunale și către fermieri mai tineri sau care încep această activitate acum, prioritate având cei care își pasc animalele pe aceste pășuni nu cei care le închiriază doar pentru subvenția APIA; - Există posibilitatea întăbulării tuturor drumurilor care duc în zonele cu potențial turistic și zootehnic, apoi accesarea fondurilor europene pentru amenajarea acestora, în scopul dezvoltării economice a zonei; - Există posibilitatea dezvoltării unui campus școlar; - Există posibilitatea reînființării sau dezvoltării de
--	--

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

<ul style="list-style-type: none"> - Există sistem de iluminat public modern; - Existența căilor de acces spre toate zonele locuibile (drumuri și poduri); - Există Casă de Economii și Consemnațiuni; - Unități de alimentație publică; - Există stații de alimentare carburanți; - Există forța de muncă calificată în diverse domenii; - Există pășuni și păduri extinse și bogate; - Există pensiuni, mănăstire; - Există o unitate de intervenție pentru situații de urgență bine dotată, cu personal specializat și instruit; - Există sursă de captare pentru alimentarea cu apă; - Există serviciu public de asistență socială și persoanelor perfecționat pentru scrierea și implementare de proiecte; - Există zone cu potențial turistic: zona Simulești; - Există rocă de andezit provenită din depozitul natural de piatră al Gropanelor formate din surparea vechilor galerii miniere situate în zona Ambru; roca putând fi exploatată și utilizată la infrastructura drumurilor de acces de care are atâta nevoie comunitatea; - Există mai multe halde de steril care prin metode mecanice ecologice se pot valorifica dezvoltând exploatarea resurselor minerale secundare, un potențial major de revigorare a pieței muncii și a veniturilor salariale în zonă; 	<ul style="list-style-type: none"> servicii publice noi în spațiile clădirilor disponibile existente; - Finalizarea procesului de trecere în proprietatea Primăriei, a terenurilor aflate în proprietatea statului; - Există posibilitatea reabilitării energetice a clădirilor publice și rezidențiale; - Există posibilitatea creării și dezvoltării la nivel local a unui sistem de utilizare a biomasei, ca sursă de energie neconvențională; - Există posibilitatea atragerii și dezvoltării de noi investiții în zonă, prin închirierea sau concesionarea terenurilor publice; - Există o gamă variată de fonduri structurale și de investiții nerambursabile ale Uniunii Europene, pentru revigorarea și dezvoltarea durabilă a orașului; - Există o legislație națională corelată cu cea europeană; - Elaborarea unei Strategii de Tip Smart City; - Fonduri Europene Nerambursabile disponibile pentru iluminat public inteligent; - Dezvoltarea unor Hub-uri intermodale; - Accesarea Fondurilor Europene nerambursabile, pentru investiții în surse alternative de energie și „specializare inteligentă”, pentru o energie durabilă, sigură și la prețuri accesibile; - Accesarea fondurilor Europene nerambursabile pentru regenerare urbană și reducerea emisiilor de gaze CO₂; - Accesarea fondurilor Europene nerambursabile pentru instalarea unor dispozitive / sisteme de monitorizare a calității aerului; - Accesarea fondurilor Europene nerambursabile pentru implementarea unor sisteme de valorificare a deșeurilor biodegradabile; - Restaurarea unor zone miniere (fosta Mină școală, parcul vagonetelor de mină, lămpăria, gura minei etc) și înființarea unui muzeu al mineritului cu piese
---	---

	<p>specifice (utilaje, unelte, îmbrăcăminte specifică, un abataj) sau a unui parc minier și trasee către vechile explorări minier, și introducerea lor în circuitul turistic - cultural;</p> <p>- Înființarea unui muzeu al muntelui care să ofere oamenilor perspective noi asupra abundenței de posibilități pe care omul le-mparte cu natura, asupra relației om și munte: despre nevoia de oxigen, despre orientarea geografică, despre cunoașterea și aprecierea frumuseții pure a zonei montane, cu exponate folosite în agricultură, în drumeții, în explorări și ascensiuni montane;</p> <p>- Amenajarea drumului de acces în zonele cu potențial turistic ex.Simulești și dezvoltarea unui sat tradițional unde localnicii să ofere spații de cazare (în casele deja existente dar amenajate la condițiile timpului), hrană și produse tradiționale și naturale atât de căutate de turiști;</p> <p>- Asocierea într-un master - proiect al tuturor primăriilor de pe Valea Arieșului pentru modernizarea drumului național și construirea unui traseu pietonal și pistă pentru bicicliști, așa încât oricine vrea și poate să parcurgă întreg traseul unei localități pe jos sau cu bicicleta să o facă în cele mai bune condiții de confort și siguranță;</p> <p>- Amenajarea tuturor posibilelor locații de popas și odihnă de-a lungul Drumului Național sau a Râului Arieș;</p> <p>- Asocierea Unităților Administrativ-Teritoriale Baia de Arieș, Sălciua, Poșaga, Ocoliș (unde singurele venituri sunt din creșterea animalelor și subvenții de la APIA) cu scopul înființării unor entități comerciale pentru creșterea animalelor de carne și de lapte, centralizând la Baia de Arieș produsele rezultate pentru a fi prezentate și comercializate pentru localnici și pentru oricine trece pe Valea Arieșului;</p>
--	--

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea și adaptarea Planului Urbanistic General cu zone destinate turismului, zone destinate mineritului, zone destinate zootehniei și altor activități derivate din aceasta, zone protejate pentru pășunarea în liniște a animalelor, care să țină cont de activitățile de perspectivă ale potențialilor investitori.
PUNCTE SLABE	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Există un proces accentuat de diminuare și îmbătrânire a populației, iar tinerii migrază spre alte orașe sau emigrază în alte state U.E.; - Relief denivelat; - Suprafața redusă a terenurilor arabile; - Clima răcoroasă și inversiuni termice accentuate; - Nu există canalizare și apă la sate; - Rețele edilitare mai au nevoie de investiții, de reabilitare, modernizare și extindere în oraș pe anumite străzi care sunt neacordate, inclusiv satele; - Gestionarea deșeurilor nu se realizează la standardele minime stabilite la nivelul U.E.; - Cunoștințe insuficiente ale populației privind colectarea selectivă, reciclarea, și valorificarea deșeurilor; - Sistem deficitar de informare administrativă a populației privind colectarea selectivă, reciclarea, și valorificarea deșeurilor; - Stare avansată de degradare a drumurilor la sate; - Nu este regularizată și îndiguită Valea Hărmănesei și Valea Nesii; - Nu există amenajări la drumurile de acces spre proprietăți și terenuri agricole private (Ambru, Hotar, V. Roșie, Cărbunari, Zăpozi); - Posibilități sau locuri de agrement și de petrecere a timpului liber, spații de joacă pentru copii, <i>limitate</i>; - Nu există spital, insuficient personal medical 	<ul style="list-style-type: none"> - Degradarea progresivă a infrastructurii de canalizare, de drumuri agricole și forestiere, existente și a celorlalte utilități; - Fenomene naturale (inundații, alunecări de teren); - Scăderea natalității; - Reducerea continuă a populației din cauza migrației pe de o parte și din cauza scăderii natalității; - Rata șomajului în creștere; - Creșterea vertiginoasă a numărului de pensionari; - Reducerea anuală a numărului de elevi și copii înscriși la grădiniță; - Un sistem educațional/școlar necorelat cu cerințele mediului de afaceri și ale pieței muncii la nivel național; - Legislația în domeniul absorbției Fondurilor Europene pentru investiții stufoasă, deseori greu aplicabilă și lipsită de predictibilitate; - Mentalitatea și comportamentul populației sunt neadaptate la noile cerințe și Standarde Europene; - Apariția unor poli de dezvoltare economică și socială în zonele învecinate; - Fiscalitatea națională este mare raportată la veniturile populației din zonă și este lipsită de predictibilitate; - Forța de muncă, mai ales cea tânără și calificată, este atrasă de orașe mai mari și mai dezvoltate din vecinătate – Alba Iulia, Sebeș, Turda, Cluj Napoca – unde salariile sunt mai atractive și există mai multe facilități; - Durata relativ mare a implementării proiectelor de

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

<p>specializat în cadrul cabinetului medicului de familie, iar dotările sunt minimale;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nu există creșă; - Nu există ocol silvic, trezorerie și bănci; - Ponderea cea mai mare a forței de muncă calificată este navetistă; - Clădiri publice și rezidențiale cu consumuri energetice mari; - Nu există transport public în comun pentru legăturile cu satele; - Nu există piste pentru biciclete; - Există un număr mare de câini comunitari; - Veniturile salariale și din pensii ale populației sunt medii și mici, ponderea fiind pensiile, iar puterea de cumpărare este mică; - Prețul locuințelor și al terenurilor este mare raportat la veniturile populației; - Oferta școlară nu este corelată cu cerințele de pe piața forței de muncă; - Potențialul natural al zonei nu este valorificat; - Nu există personal calificat în servicii și turism; - Nu există un centru de informare turistică; - Nu există elemente privind orientarea către zonele turistice – indicatoare, puncte de informare turistice, pancarte; - Oferta de locuri de muncă este limitată; - Nu există cinematograf; - Nu există toalete publice; - Nu există facilități pentru atragerea de investiții și investitori; - <i>Neexploatarea resurselor naturale și geografice;</i> - <i>Potențialul zootehnic și turistic al zonei nu este exploatat</i> - <i>Inexistența unei societăți de comercializare sau a unor întreprinderi locale pentru prelucrarea produselor zootehnice (stați de procesare a</i> 	<p>investiții;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Accelerarea declinului demografic și îmbătrânirea populației; - Reducerea ofertelor de locuri de muncă; - Schimbările climatice la nivel global și regional; - Creșterea gradului de poluare în lipsa unor măsuri de regenerare urbană; - Scăderea calității factorilor de mediu în lipsa unor măsuri de reducere a tăierilor masive și necontrolate a pădurilor din zonă; - Accelerarea degradării locuințelor sociale în lipsa unor măsuri sustenabile; - Reducerea calității vieții categoriilor vulnerabile; - Accelerarea declinului demografic și îmbătrânirea populației; - Schimbări climatice la nivel mondial și regional; - Creșterea gradului de poluare în lipsa unor măsuri de regenerare urbană; - Scăderea numărului angajaților în economia locală; - Numărul constant și reducerea firmelor generatoare de venituri pentru populație; - Dependența de veniturile realizate în oraș - Structura economiei tot mai dezechilibrată și expusă unor riscuri majore și declanșatoare de reducere a veniturilor.
--	---

laptelui, abator, fabrică de prelucrarea lânii de oaie);

- Majoritatea activităților zootehnice sunt pentru autoconsum, de subzistență, lipsa automatizării sau a mașinilor agricole la majoritatea populației care are aceasta activitate);
- Nu există o coagulare/ asociere bine pusă la punct a producătorilor agricoli, iar terenurile arabile nu sunt valorificate la capacitate maximă;
- Nu există facilități pentru producătorii agricoli;
- Restructurarea industriei mineritului din zonă nu a deschis noi oportunități, oamenii disponibilizați nu au fost recalificați și reîncadrați în alte locuri de muncă;
- Nu există, în cadrul societății de furnizare a apei potabilă și canalizare din oraș servicii pentru populație contra cost (reparații instalații canalizare și apă, curățare subsoluri, închirieri de utilaje);
- Nu există un Centru de Consultanță și Informare pentru forța de muncă sau de reorientare profesională în oraș;
- Nu există amenajări și infrastructură pentru persoanele cu dizabilități;
- Nu există parcări suficiente în zona centrală sau de reședință;
- Există zone cu risc de inundații în caz de precipitații puternice;
- Nu există un proiect pentru soluționarea problemei preluării/colectării apelor pluviale torențiale de pe versanți;
- Nu există Stație de epurare a apei;
- Clădirile publice și rezidențiale nu sunt anvelopate și nu sunt eficiente energetic;
- Există multe clădiri ale căror subsoluri și/ sau fațade au nevoie de reabilitare și modernizare;
- Programele de învățământ sunt orientate spre

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

<p>teorie și mai puțin, spre dobândirea de competențe practice;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forță de muncă necalificată și insuficientă pentru unele meserii căutate pe piața forței de muncă locală și zonală (electricieni, mecanici, zidari, tâmplari, instalatori etc.); - Nu există implicare a comunității în cadrul consultărilor publice și nu există parteneriat cu autoritățile administrației publice locale; - Nu există suficientă implicare a comunității/societății civile/a altor persoane pentru atingerea obiectivelor strategice ale orașului; - Fonduri reduse pentru formarea profesională continuă pentru personalul din administrație; - Percepția nefavorabilă a comunității asupra activității funcționarilor administrației publice; - Promovarea produselor specifice zonei este insuficientă, dezvoltarea bradurilor locale nu există; - Nu este susținut și promovat agro-turismul; - Utilizare redusă a „energiei verzi”; - <i>Lipsa Asociațiilor de Locatari, aspect vital în accesarea finanțărilor pentru eficientizarea termică a blocurilor de locuințe</i> - <i>Inexistența unui brand cultural coerent și promovat în regiune (produse tradiționale brevetate și recunoscute bazate pe calitate și nu pe cantitate)</i> - <i>Nevalorificarea patrimoniului religios și cultural existent.</i>	
--	--

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

SERVICII SOCIALE

PUNCTE TARI	OPORTUNITĂȚI
<ul style="list-style-type: none"> - Existența unui număr mare de cadre didactice titulare - Existența unei dotări medicale minime în spațiile medicale destinate medicinei de familie și a Centrului de permanență; - Existența inițiativelor de organizare a unor activități culturale și de recreere; - Existența unor echipe sportive competitive; - Existența unor culte religioase diferite; - Existența unui oficiu poștal, a unei rețele de internet, telefonie fixă și mobilă; - Existența unor servicii sociale pentru categorii defavorizate, persoane singure, bătrâni și copii - Existența și funcționarea a două ONG Centru de zi pentru copii și tineri abandonați și pentru familii nevoiașe și persoane vârstnice; - Existența unui Cămin destinat persoanelor cu nevoi speciale – dizabilități. 	<ul style="list-style-type: none"> - rezolvarea transportului elevilor din localitățile învecinate - trecerea în domeniul public al spațiilor culturale, sportive și recreative - desfășurarea unor programe de finanțare pentru reabilitarea spațiilor - perfecționarea resurselor umane în atragerea de fonduri - înființarea unor noi trasee care să cuprindă Baia de Arieș - realizare de parteneriate pentru susținerea serviciilor sociale - reabilitare imobilului „Cămin de nefamiliști” - Înființarea „Căminului pentru persoane în vârstă”; - Creșterea gradului de informare și de conștientizare despre importanța educației;
PUNCTE SLABE	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Nu există implicare a societății civile sau voluntariat pentru soluționarea unor problemele sociale; - scăderea natalității - migrarea populației - lipsa resurselor umane pregătite în realizarea de proiecte și atragere de fonduri - slabă diseminare a informației din cauza lipsei unor instrumente media locală - transport deficitar între Baia de Arieș și reședința de județ; - Nu există un centru de consultanță și informare pentru forța de muncă sau de reorientare profesională în oraș; - Nu există amenajări și infrastructură pentru 	<ul style="list-style-type: none"> - desființarea unor clase; - lipsa cadrelor medicale specializate în anumite specialități; - îmbătrânirea populației; - familii de persoane în vârstă și persoane în vârstă singure, fără sprijin familial (fără copii sau rude).

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

persoanele cu dizabilități;	
ECONOMIC	
PUNCTE TARI	OPORTUNITĂȚI
<ul style="list-style-type: none"> - Locuri de muncă pentru femei - Potențial turistic - Resurse minerale aur și argint - Învățământ gimnazial, liceal - Potențial pentru exploatarea materialelor de construcții; - Potențial hidrografic însemnat; - Peste 50 % teren acoperit de păduri; 	<ul style="list-style-type: none"> - Finalizarea preluării terenurilor de la fosta Exploatare Minieră „Arieșmin”; - Programe de finanțare pentru mediu economic - Replantarea terenurilor forestiere defrișate - Electrificarea zonelor cu potențial turistic - Înființare de microferme și mici firme de procesare primară pentru: lapte, lemn, fructe de pădure, lână, plante medicinale; - Înființarea învățământului profesional - Înființarea Ocolului silvic - Construcția de pensiuni
PUNCTE SLABE	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - lipsă imobile pentru investitori; - infrastructură turistică deficitară / lipsă; - infrastructură pentru acces la terenurile agricole, fânețe, pășuni și păduri, deficitară; - spirit antreprenorial scăzut; - tăieri de păduri; - cursuri de ape neregularizate; - proprietăți puternic fragmentate; - distanțe mari de marile orașe, autostradă și căi ferate; - lipsă rețea de gaze - stare degradată a drumurilor agricole și forestiere 	<ul style="list-style-type: none"> - îmbătrânirea populației; - depopularea zonei; - concurența cu alte zone; - legislația în domeniul agriculturii; - poluarea industrială provenită de la rămășițele exploatării miniere din Baia de Arieș, unde există și în prezent, depozitata o cantitate importantă de cianuri, folosite în procesul de extracție a aurului precum și de la miile de tone de steril depozitat în Iazul de decantare de la Valea Sesii, un pericol pentru echilibrul ecologic al zonei și biologic al oamenilor; - lipsă acces CFR;

Concluzii generale ale analizei:

Din toate domeniile analizate care sunt interdependente între ele, se pot observa o serie de avantaje care în timp, pot revigora orașul, dar și unele deficiențe care afectează toate domeniile analizate.

Avantaje:

Amplasarea pe cursul râului Arieș, precum și existența a numeroase resurse naturale neexplorate și neexploatate, cadru peisagistic și frumusețe pură a zonei (aer curat, izvoare, văi, dealuri, vârfuri, păduri, drumuri forestiere care fac posibilă trecerea granițelor peste munți în satele vechi, învecinate etc.), monumente istorice (Biserica Ortodoxă “Învierea Domnului” din Orașul Baia de Arieș, Biserica Ortodoxă

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

“Pogorârea Sfântului Duh” din Satul Sartăș, Troița din cimitirul ortodox din Satul Sartăș, Haltele liniei ferată îngustă a Mocăniței din Baia de Arieș și Brăzești), conferă zonei potențial turistic și de agrement, deschizând noi oportunități de dezvoltare.

În acest sens, se va avea în vedere promovarea unui turism sustenabil prin sprijinirea realizării de parcuri de agrement, trasee de off-road, piste de biciclete, camping-uri, cabane montane și pensiuni turistice, de asemenea restaurarea monumentelor istorice, ținta pelerinilor, toate acestea vor putea reprezenta în viitor o sursă de dezvoltare economică.

Cadrul geografic permite dezvoltarea unor rute interne și externe de ciclism care să înlesnească circulația atât în scop de agrement cât și în scopul deplasării personale, pe traseele care fac legătura Orașului Baia de Arieș cu satele aparținătoare, în condiții de siguranță.

Relieful în zona noastră, montan și deluros, concentrează cu precădere păduri de foioase și rășinoase, regăsindu-se aici și pajiști alpine. Pădurile reprezintă o resursă regenerabilă care, realizează cu cheltuieli relativ reduse, în afară de produse lemnoase și o serie de alte produse, cum sunt: ciuperci, fructe de pădure, plante medicinale și produse de vânat.

În concluzie, fondul forestier constituie una din resursele naturale de mare importanță pentru orașului Baia de Arieș, a cărui gestionare rațională trebuie să constituie un obiectiv imperativ al programelor de dezvoltare durabilă în zona noastră.

Patrimoniul urbanistic al orașului, deși nu foarte extins, conține totuși câteva elemente de excepție, cum ar fi terenurile și câteva clădiri care pot fi valorificate și care pot reprezenta o oportunitate pentru viitor în atragerea de investitori, fiind o dorință semnalată de foarte mulți cetățeni, pentru crearea unor noi locuri de muncă.

Deficiențe:

Costurile relativ mari pentru implementarea proiectelor de infrastructură reprezintă un aspect important în derularea și implementarea proiectelor de investiții.

Restrângerea activităților economice, în special după închiderea mineritului și a sectorului conex, au creat dezechilibre care, încă nu au fost depășite. Pe lângă faptul că foarte multe servicii nu mai sunt asigurate și au rămas în sarcina administrației locale, au fost afectate și veniturile populației, activitățile economice care s-au înființat reușind să absoarbă doar o mică parte a populației rămasă fără locuri de muncă.

Relieful denivelat, poziția geografică depresionară, clima răcoroasă și inversiunile termice, limitează raza de acțiune și dezvoltarea de terenuri arabile. Aceste condiții atenuază și chiar restrâng posibilitatea orientării oamenilor spre o agricultură competitivă, fapt ce va duce la o reconversie și reorientare profesională a persoanelor apte de muncă și preponderent, a persoanelor ce aveau ca ocupație de bază mineritul. Rămâne cel mult practicarea unei agriculturi de subzistență, care poate fi însă, o agricultură sustenabilă.

Să nu uităm că Orașul Baia de Arieș a reprezentat foarte multă vreme un punct de referință pentru Țara Moșilor și pentru Apuseni, calitate pe care și-a pierdut-o în principal datorită declinului

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

economic. Pierderea sau diminuarea serviciilor pe care le oferea altădată orașul, a dus la scăderea atractivității lui. Spitalul a fost desființat, nu există societate de transport public care să asigure comunicarea facilă cu localitățile limitrofe, nu există un sector de servicii dezvoltat (trezorerie, bancă, judecătorie, notariat, Carte funciară etc.).

Din punct de vedere economic, se constată posibilitatea creșterii condițiilor mediului de afaceri existând deja un mediu stabil în acest sens, dar redus, numărul acestora putând crește dacă s-ar putea crea accesul la servicii bancare rapide, prin deschiderea unor filiale de bănci și dacă s-ar crea un climat de afaceri prielnic prin adoptarea de măsuri de dezvoltare a IMM-urilor și a unor facilități pentru investitori.

Baia de Arieș este poziționată în afara rețelei centrale TEN-T-Core Network (rețeaua trans-europeană de transport), dar este la o distanță relativ mică de Orașul Turda (nod de autostradă) care face legătura cu Orașul Cluj Napoca, parte din această rețea. *Acest lucru determină îngreunarea accesului la piața internă și la dezvoltarea durabilă a regiunii, dar nu imposibilă.*

Reabilitarea Drumului Național 75 care face legătura Orașului Baia de Arieș cu nodul de autostradă din Orașul Turda (64 km), deschide perspectiva îmbunătățirii conexiunilor cu rețeaua TEN-T, lucru ce va facilita accesul către rute naționale și europene, cu perspective reale de dezvoltare economică.

În domeniul sănătății se poate identifica lipsa unor servicii de sănătate importante, cum sunt urgența, medicina de laborator, îngrijiri la domiciliu, etc.

Accesul la finanțare și perioada îndelungată a acestui proces de scriere și aprobare a proiectelor de investiții, lipsa locurilor de muncă, migrația forței de muncă tânără (absolvenți de studii medii și superioare), limitarea puterii de cumpărare în absența unor politici de stimulare a antreprenoriatului sau reducerea investițiilor din cauza impredictibilității fiscale, a taxelor și impozitelor prea ridicate, sunt factori amenințatori în implementarea și efectuarea unei tranziții graduale către o altfel de economie, către o dezvoltare durabilă și o economie sustenabilă.

În condițiile unui buget limitat, Orașul Baia de Arieș se confruntă de cele mai multe ori, cu incapacitatea de a stimula economia, de a susține și a îmbunătăți calitatea vieții și de a dezvolta infrastructura într-un mod sustenabil.

5.2 Analiza viziunilor și contradicțiilor

Identificarea obiectivelor Orașului Baia de Arieș până în anul 2027:

Problema	Obiective de atins
Localitate ecologizată	<ul style="list-style-type: none"> - Ecologizarea văii Arieșului și al afluenților - Realizare fosă septică școală - Consolidarea versanților cu potențial de alunecare - Implementarea colectării selective a deșeurilor - Dezvoltarea serviciului public de transport persoane cu mijloace auto hybrid/electrice

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Mediu educativ atractiv	<ul style="list-style-type: none"> - Infrastructură școlară îmbunătățită - Spațiu de joacă pentru copii - Dezvoltare campus școlar - Adaptarea curiculei școlare la cerințele pieței - Investiții în echipamente IT pentru învățământ eLearnig - Dezvoltarea și eficientizarea transportului școlar
Infrastructură funcțională	<ul style="list-style-type: none"> - Străzi și drumuri sătești modernizate - Drumuri forestiere și agricole pietruite - Poduri, podețe, drumuri secundare funcționale - Rețele alimentare cu apă și canalizare finalizată - Infrastructură agroturistică dezvoltată - Creșterea eficienței energetice în clădiri publice - Eficientizarea iluminatului public prin utilizarea tehnologie LED și a iluminatului solar - Creșterea gradului de siguranță prin sisteme de supraveghere video - Digitalizarea serviciilor publice - Dezvoltarea serviciilor gratuite de furnizare wi-fi - Dezvoltarea SVSU prin achiziționarea de noi dotări - Achiziționarea de noi utilaje pentru dezvoltarea serviciilor publice de utilități - Dezvoltarea infrastructurii medicale - Înființarea unui incubator de afaceri
Afaceri dezvoltate în domeniul agroalimentar	<ul style="list-style-type: none"> - Microferme ecologice înființate - Minifabrici de procesare/prelucrare produse locale - Dezvoltarea pieței locale, realizarea lanțurilor scurte de aprovizionare
Potențial agroturistic dezvoltat	<ul style="list-style-type: none"> - Proiecte turistice realizate (pensiuni) - Baia de Arieș în circuitul turistic național și european - Dezvoltarea de muzee locale și introducerea lor în circuitul turistic - Înființarea Centrului de Informare Turistică a Orașului Baia de Arieș
Servicii eficiente	<ul style="list-style-type: none"> - Servicii poștale, curierat și internet la sate - Servicii sociale dezvoltate
Activități cultural-sportive și de agrement	<ul style="list-style-type: none"> - Activități culturale diversificate la Casa de Cultură

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

	- Realizarea locurilor de agrement, sport și distracție
--	---

Identificarea obstacolelor care ar putea sta în calea realizării viziunilor:

Problema	Obstacole care trebuie înlăturate
Reticiența la schimbare a cetățenilor	<ul style="list-style-type: none"> - Slaba inițiativă a membrilor comunității - Conștientizarea redusă a localnicilor - Implicarea insuficientă a factorilor responsabili - Conservatorism
Servicii publice deficitare	<ul style="list-style-type: none"> - Transportul elevilor deficitar - Poșta și servicii de curierat deficitare - Slaba dezvoltare a serviciilor de furnizare internet la sate - Transportul către Alba Iulia deficitar
Capacitatea scăzută de accesare a fondurilor	<ul style="list-style-type: none"> - Resurse financiare locale insuficiente pentru elaborarea Studiilor de fezabilitate, a DALI-urilor, pentru asigurarea cofinanțării, pentru realizarea unor proiecte de investiții din fonduri proprii sau din fonduri nerambursabile UE - Criterii de selecție defavorizante pentru orașele mici, în cazul unor programe de finanțare - Resurse umane specializate, insuficiente
Mediul de afaceri slab dezvoltat	<ul style="list-style-type: none"> - Locuri de muncă insuficiente - Starea financiară precară a membrilor comunității - Scăderea numărului de elevi - Numărul redus de populație pentru înființarea de servicii sustenabile - Lipsa forței de muncă calificată
Infrastructură nefuncțională	<ul style="list-style-type: none"> - Existența drumurilor sătești nemodernizate - Starea degradată a drumurilor forestiere și agricole - Infrastructura educațională insuficient dezvoltată - Infrastructura pentru servicii de sănătate insuficientă - Infrastructura pentru servicii sociale insuficientă
Promovarea insuficientă a zonei	Lipsa resurselor financiare pentru informare și promovare a localității

5.3 Analiza direcțiilor strategice

1. Direcția strategică : FACILITAREA DEZVOLTĂRII MEDIULUI ECONOMIC LOCAL ȘI DE CREERE DE LOCURI DE MUNCĂ

Direcția strategică	Abordare
Facilitarea dezvoltării mediului economic și atragerii de investiții	<ul style="list-style-type: none"> - Identificare facilități ce pot fi acordate pe plan local - Inventarierea și mediatizarea resurse locale - Identificarea imobilelor disponibile pentru investiții
Dezvoltarea spiritului antreprenorial local	<ul style="list-style-type: none"> - Identificarea persoanelor cu inițiativă antreprenorială - Organizare de instruire și seminarii adresate întreprinzătorilor - Înființare centru de informare pentru întreprinzători
Măsuri de încurajare a investițiilor	<ul style="list-style-type: none"> - Asigurarea utilităților pentru dezvoltarea afacerilor - Asigurarea infrastructurii de acces - Facilități fiscale și de legislație

2. Direcția strategică : CRESTEREA CAPACITĂȚII LOCALE ÎN GESTIONAREA ȘI ATRAGEREA DE FONDURI ÎN MEDIU PUBLIC ȘI PRIVAT

Direcția strategică	Abordare
Formare echipă specializată în proiecte	<ul style="list-style-type: none"> - Amenajare și dotare birou gestionare programe; - Formare echipă și atragere resurse umane specializate; - Formare continuă a personalului
Planificare și atragere resurse financiare	<ul style="list-style-type: none"> - Alcătuire și actualizare bază de date cu obiectivele locale, profil comunitar - Identificare surse de finanțare - Întocmire/ actualizare studii de fezabilitate pentru obiectivele ce necesită reabilitare/ renovare - Întocmire cereri de finanțare, atragere surse de finanțare, implementare proiecte - Asigurare consultanță pentru mediul privat
Mobilizare și implicare a cetățenilor în	<ul style="list-style-type: none"> - Organizare de adunări pentru informarea

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

dezvoltarea locală	cetățenilor - Mediatizare exemple de bună practică - Informare/ mobilizare cu scopul creșterii spiritului asociativ și a participării comune
--------------------	--

3. Direcția strategică :EDUCAȚIE DE CALITATE

Direcția strategică	Abordare
Asigurarea condițiilor optime pentru educație	<ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea condițiilor de studiu în școli (dotări și modernizări clădiri) - Mijloacelor de transport pentru elevi - Dezvoltarea infrastructurii de cazare
Îmbunătățirea sistemelor de educare și formare profesională	<ul style="list-style-type: none"> - Revizuirea periodică a metodologiei și instrumentelor folosite - Dezvoltarea și operaționalizarea cadrului de reglementare și implementare a Sistemului European de Credit pentru Educație și Formare Profesională ECVET - Elaborarea/revizuirea fundamentelor curriculumului actual din învățământ și Elaborarea/actualizarea curriculei, din perspectiva relevanței acestora pentru piața muncii
Sprijinirea participării la programele de educație	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea necesarului de competențe cerute de piața muncii - Informare cu privire la serviciile și programele de educație - Asigurarea finanțării pentru programele de educație - Stimulente financiare pentru încurajarea participării la programe de educație - Îmbunătățirea calității actului de învățare

**4. Direcția strategică : DEZVOLTAREA ȘI MODERNIZAREA
 INFRASTRUCTURILOR ORAȘULUI BAIA DE ARIEȘ**

Direcția strategică	Abordare
Reabilitare infrastructură de acces	<ul style="list-style-type: none"> - Modernizarea străzilor orașului Baia de Arieș și a drumurilor sătești în satele componente - Amenajare căi de acces în vederea valorificării

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

	<p>resurselor naturale</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reabilitarea drumurilor, de acces și a potecilor turistice în zonele cu potențial turistic - Pietruirea drumurilor de acces agricol și forestier - Amenajare/ reabilitare alte infrastructuri de acces: poduri, podețe, pasarele, piste pentru biciclete;
Extinderea, modernizarea și eficientizarea sistemului de iluminat public Creșterea gradului de securitate colectivă și individuală, a gradului de siguranță a circulației rutiere și pietonale, de a pune în valoare elementele arhitectonice și peisagistice și bineînțeles de a crește confortul și calitatea vieții cetățenilor, în condiții de rentabilitate și eficiență economică și energetică	<p>-Elaborarea Strategiei Locale de Dezvoltare a Serviciului de Iluminat Public, pentru perioada 2021 – 2027 care să prevadă următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Întreținerea/menținerea sistemului de iluminat public pe baza unui plan de operațiuni de întreținere /menținere adaptat la starea sistemului; - Modernizarea și eficientizarea sistemului de iluminat public; - Extinderea rețelei de iluminat public; - Realizarea iluminatului arhitectural; - Implementarea sistemului de telegestiune a sistemului de iluminat public.
Reabilitare și extindere rețea apă – canal	<ul style="list-style-type: none"> - Reabilitarea și extinderea rețelei de apă la satele componente - Reabilitarea și extinderea rețelei de canalizare la satele componente
Îmbunătățirea infrastructurii de mediu	<ul style="list-style-type: none"> - Regularizări ape (văile și pâraurile care sunt un pericol în sezonul ploios) - Completarea dotărilor serviciului voluntar pentru situații de urgență - Împrejmuit surpări (gropane) - Consolidat versanți pentru a preveni alunecările de teren
Reabilitare/ construire clădiri edilitare, spații recreative	<ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea izolației termice a anvelopei clădirilor publice și rezidențiale - Amenajare spații de agrement și recreere - Reabilitare și dotare cămine culturale - Dezvoltare de baze sportive

**5. Direcția strategică : CREȘTEREA CALITĂȚII ȘI DIVERSIFICAREA SERVICIILOR
 MEDICALE, SOCIALE ȘI DE GOSPODARIRE LOCALĂ**

Direcția strategică	Abordare
Dezvoltarea capacității instituționale a furnizorilor de servicii de sănătate	<ul style="list-style-type: none"> - Asigurarea infracturii medicale - Asigurarea de personal calificat - Dezvoltarea serviciilor medicale generale - Creerea de servicii medicale specializate
Identificarea necesităților de sprijin și asistență socială	<ul style="list-style-type: none"> - Identificarea posibilităților de sprijin/stimulare pentru categoriile defavorizate - Identificarea programelor de finanțare - Înființarea de case de tip familial pentru copii - Înființarea și asigurarea finanțării pentru funcționare a unui cămin pentru persoane vârnice - Înființarea serviciului de îngrijire bătrâni la domiciliu
Îmbunătățirea serviciilor de salubritate	<ul style="list-style-type: none"> - Achiziționare dotări pentru serviciul de salubritate - Campanii de conștientizare și ecologizare - Depozitarea controlată a deșeurilor inerte și vegetale - Înființarea depozitelor de deșeuri și administrarea acestora; - Colectarea, transportul, depozitarea și valorificarea deșeurilor voluminoase provenite de la populație, instituții publice și agenți economici, neasimilabile celor menajere (mobilier, deșeuri de echipamente electrice și electronice etc.) - Colectarea, transportul și neutralizarea deșeurilor animaliere provenite din gospodăriile populației - Colectarea, transportul și depozitarea deșeurilor rezultate din activități de construcții și demolări - Implementarea unui sistem de colectare selectivă, tratare și valorificare a deșeurilor, în conformitate cu art. 1, alin (3) din Legea nr. 181/2020 <i>privind gestionarea deșeurilor nepericuloase compostabile,</i> - Implementarea sistemului de colectare separată a deșeurilor biodegradabile, extinderea colectării

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

	<p>separată din ușă în ușă a biodeșeurilor</p> <p>-Implementarea schemei "plătește pentru cât arunci" și încurajarea compostării individuală în gospodăriile populației</p> <p>- Organizarea unor campanii de conștientizare de a cetățenilor despre importanța colectării selective, a instrumentelor prin care se poate realiza și a beneficiilor pe termen mediu și lung.</p>
Dezvoltarea sectorului ONG din domeniul serviciilor	<p>- Sprijin pentru înființarea de noi ONG-uri</p> <p>- Sprijin pentru înființarea asociațiilor de proprietari</p> <p>- Parteneriat între ONG-urile locale și APL</p>

6. Direcția strategică : MEDIATIZAREA ȘI PROMOVAREA POTENȚIALULUI LOCALITĂȚII

Direcția strategică	Abordare
Mediatizare potențial economic și oportunități locale de dezvoltare	<p>- Actualizare pagină web a localității Baia de Arieș</p> <p>- Promovare în mass-media a localității - on line</p> <p>- Promovare în pagina web a oportunităților de afaceri locale și a potențialului economic</p>
Mediatizare potențial turistic	<p>- Prezentare pe pagina web a punctelor de atracție turistică</p> <p>- Realizare punct de informare turistică</p> <p>- Realizare materiale promoționale pentru obiectivele turistice</p> <p>- Realizare muzeu și parc cu specific minier</p>
Dezvoltare și valorificare potențial sportiv	<p>- Promovare tradiții sportive locale</p> <p>- Organizare competiții sportive</p> <p>- Realizare și modernizare infrastructură sportivă</p> <p>- Sprijin material / financiar pentru sport</p>
Inițiere de evenimente socioculturale locale	<p>- Organizare / mediatizare sărbători / evenimente tradiționale locale</p>

5.4 Situația actuală privind nivelul de dezvoltare socio-economic a Orașului Baia de Arieș

5.4.1 Proiecte Implementate în ultimii 3 ani (2018 – 2021)

1. Titlul proiectului: „Modernizare strada Brazilor – tronson II, oraș Baia de Arieș, jud. Alba”

- Data semnării contractului: 12.01.2018

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

- Obiectivele specifice ale proiectului: facilitarea mobilității populației și a bunurilor, reducerea costurilor de transport de mărfuri și călători, economisirea de energie și timp; Strada a făcut parte din categoria drumurilor nemodernizate și care nu asigurau siguranță în exploatare pentru traficul rutier, fiind impracticabilă pe timp ploios; Strada a fost în stare avansată de degradare, constituind un pericol permanent pentru vehicule și pietoni;
- Rezultate obținute: creșterea siguranței circulației, condiții optime de confort și siguranță pentru circulația pietonală și cea rutieră.
- Valoarea proiectului: *1.209.441,35 lei*
- Sursa de finanțare: *buget de stat -PNDL*

2. Titlul proiectului: „Proiectare și execuție teren sintetic sportiv multifuncțional, oraș Baia de Arieș, jud. Alba” ; Amplasament în cadrul bazei sportive a Orașului Baia de Arieș, strada Stadionului, nr.2A

- Data semnării contractului:*27.11.2019*
- Obiectivul general al proiectului: proiectarea și amenajarea unei suprafețe de 1496 mp de gazon sintetic multifuncțional premium, cu fir de 20 mm înălțime;
- Rezultate obținute: gazon artificial în suprafața de 1478 mp, împrejmuire din plasa de oțel zincat pe stâlpi de oțel pe întreaga suprafață la înălțimea de 4,5 m; iluminat artificial pe întreaga suprafață a terenului de sport; elevii, tinerii precum și toți iubitorii de educație fizică și sport din orașul Baia de Arieș, beneficiază de un teren de sport modern pentru petrecerea timpului liber și desfășurarea activităților sportive preferate, în condiții optime de siguranță și confort.
- Valoarea proiectului : *283.200 lei*
- Sursa de finanțare:*Buget Local*

3. Titlul proiectului:„ Modernizare drum forestier Valea Hărmăneasa, oraș Baia de Arieș, jud.Alba”

- Data semnării contractului:*30.06.2020*
- Obiectivul general al proiectului îl constituie modernizarea drumului forestier Valea Hărmăneasa de la km 1+330.0 la km 4+830.0, oraș Baia de Arieș, tronson 1B;
  - Rezultate obținute/previzionate: lărgirea accesului locuitorilor la serviciile de utilitate publică și de asemenea legătura prin drumul vicinal care se intersectează la km 1+300.0, cu localitatea Muncelu și Mănăstirea “Martirii Neamului”; Siguranță în exploatare pentru traficul rutier (a fost dificil de parcurs în sezonului ploios, fiind deseori inundat).
- Valoarea proiectului: *692.800,10 lei*
- Sursa de finanțare: *Buget Local*

4. Titlul proiectului:„ Dotare oraș Baia de Arieș, jud.Alba cu Microbuz de transport cu 19+1+1 locuri”, cu dotări standard

- Data semnării contractului: *13.12.2018*
- Obiectivul general al proiectului constă în achiziția unui autovehicul necesar pentru asigurarea transportului elevilor – TUR – RETUR, la Liceul Dr.Lazăr Chirilă din oraș;
- Rezultate obținute: este o completare a parcului auto de microbuze pentru transport elevi, prin care se asigură siguranță, economie de timp și respectarea programului a unui număr total de 74 de elevi, proveniți din localitățile aparținătoare;

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

- Valoarea proiectului: 486.042 lei
- Sursa de finanțare: *Buget Local*

5. Titlul proiectului: „Dotare oraș Baia de Arieș, jud.Alba cu o Autospecială 4x4 multifuncțională și întreținere spații verzi”

- Data semnării contractului: 14.12.2020
- Obiectivul proiectului este asigurarea Orașului Baia de Arieș cu un autovehicul multifuncțional de lucru vară – iarnă dotat cu lamă de zăpadă, răspânditor material antiderapant și instalație de stropit și spălat;
- Rezultate obținute: eficiență pentru intervenții de mare amploare, ex: inundații, alunecări de teren, secetă și căderi abundente de ninsori; garantarea activităților prestate, calitate ridicată; costuri reduse de funcționare.
- Valoarea proiectului: 486.042 lei
- Sursa de finanțare: *Buget Local*

6. Titlul proiectului: „Instalarea de sisteme fotovoltaice pentru gospodăriile izolate neracordate la rețeaua de distribuție a energiei electrice” în orașul Baia de Arieș

- Data semnării contractului: 29.10.2020
- Obiectivul general al proiectului: creșterea eficienței energetice, îmbunătățirea calității aerului și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin producerea de energie electrică din surse regenerabile la locuințele situate la cel puțin de 2 km față de rețeaua națională de distribuție a energiei electrice și prin reducerea utilizării combustibililor convenționali;
- Obiectivele specifice ale proiectului: achiziționarea și instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice care folosesc surse de energie regenerabilă, nepoluante;
- Rezultate obținute: instalarea de sisteme fotovoltaice pentru gospodăriile izolate neracordate la rețeaua de distribuție a energiei electrice; reducerea cantității totale de gaze cu efect de seră (kg CO₂) redusă, prin instalarea sistemelor fotovoltaice.
- Valoarea proiectului: 375.000 lei
- Sursa de finanțare: *Bugetul Administrația Fondului Mediu pentru 100%*

5.4.2. Proiecte în curs de implementare

1. Titlul proiectului: „Eficientizare energetică a Liceului „Dr.Lazăr Chirilă” Baia de Arieș, jud.Alba

- Data semnării contractului: 02.10.2018
- Obiectivul general al proiectului constă în termoizolarea clădirii liceului (izolarea termică a fațadei, a pereților exteriori, a soclului, a planșeului)
- Rezultate obținute: scăderea consumului de energie pentru încălzirea clădirii, prin utilizarea rațională și eficientă a căldurii; scăderea consumului de energie pentru prepararea apei calde de consum, prin utilizarea rațională și eficientă a apei calde de consum; scăderea consumului de energie pentru iluminatul artificial, prin utilizarea eficientă a sistemului de iluminat și instalarea unor sisteme alternative de producere a energiei;
- Valoarea proiectului : 3.753.962,77 lei
- Sursa de finanțare: *buget de stat, surse externe nerambursabile-FEDR*

2. Titlul proiectului: „Modernizare bază sportivă, Baia de Arieș, jud.Alba”, situată pe str. Stadionului, nr.2A.

- Data semnării contractului: *18.06.2018*
- Obiectivul general al proiectului îl constituie modernizarea bazei sportive, prin construirea unei tribune pentru spectatori, amenajarea unei săli de fitness, grupuri sanitare și canalizarea apelor pluviale;
- Obiectivele specifice ale proiectului de modernizare bază sportivă Baia de Arieș, județul Alba, constau în lucrări de intervenție de tipul: lucrări de intervenții la corpul C2 - construcție administrativă, pentru schimb de destinație și refuncționalizare sală de fitness cu dotările aferente; lucrări de extindere și construire a unor gradene acoperite (tribună spectatori cu capacitatea de 300 locuri), prevăzute cu grupuri sanitare conform normelor și reglementărilor tehnice în vigoare; proiectarea unui sistem canalizare pentru de colectarea și dirijarea apelor pluviale și menajere aferente tribunei și zona de agrement; Amenajarea unei si de fitnes cu un număr maxim de 25 utilizatori
- Rezultate obținute/ previzionate: o bază sportivă modernă, cu toate funcțiunile înglobate într-un nou ansambru structural; o structură arhitecturală care va evidenția caracterul sportiv al funcțiunii și o va integra în tabloul peisagistic de munte al frumoasei noastre zone de munte; un ansamblu de funcțiuni care va asigura fluxurile eficiente pentru desfășurarea activităților sportive, ca de exemplu:
  - sala de fitnes: recepție, sala de forță, sala de gimnastică, grupuri sanitare pentru persoane cu nevoi speciale, grupuri sanitare și vestiare pentru practicanții sporturilor de sală; grupuri sanitare pentru spectatorii din tribună; centrala termică.
- Valoarea proiectului: *463.753,67 lei*
- Sursa de finanțare: *buget de stat -AFIR*

3. Titlul proiectului: „Modernizare drum vicinal nr.4 Brăzești, Oraș Baia de Arieș, județul Alba”

- Data semnării contractului: *17.09.2021*
- Obiectivul general al proiectului îl constituie modernizarea unui drum de pământ cu lungimea de 1,375 km, care în prezent se află într-o stare avansată de degradare, lipsit de orice lucrări de întreținere; nu oferă siguranță în exploatare pentru traficul rutier, constituind chiar un pericol permanent pentru vehicule și este impracticabil pe timp ploios;
- Rezultate previzionate: modernizarea drumului vicinal nr.4 Brăzești, va contribui la creșterea confortului și siguranței circulației, la realizarea legăturii între drumul național DN75 și grupul de gospodării din satul Brăzești situate pe malul drept al râului Arieș; se vor ameliora condițiile de mediu prin reducerea noxelor eliminate în atmosferă, respectiv prin diminuarea zgomotului și vibrațiilor produse de circulația autovehiculelor; se vor reduce cheltuielile de exploatare suportate de către participanții la circulația rutieră
- Valoarea proiectului: *1.224.467,05 lei*
- Sursa de finanțare: *Buget Local*

4. Titlul proiectului: „Creșterea eficienței energetice a sistemului de iluminat public în orașul Baia de Arieș”

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

- Data semnării contractului: 06.07.2021
- Obiectivul general al proiectului îl constituie creșterea eficienței creșterea eficienței energetice a sistemelor de iluminat public
- Obiectivele specifice ale proiectului sunt: modernizarea sistemelor de iluminat public prin înlocuirea corpurilor de iluminat având un consum ridicat de energie electrică, cu corpuri de iluminat cu LED, precum și achiziționarea și instalarea sistemelor de dimare/telegestiunecare permit reglarea fluxului luminos la nivelul întregului obiectiv de investiții; îmbunătățirea calității mediului prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin utilizarea unor corpuri de iluminat cu LED care să determine o eficiență energetică ridicată;
- Rezultate previzionate: scăderea consumului anual de energie primară în iluminat public (kwh/an); scăderea anuală estimată a gazelor cu efect de seră (echivalent tonede CO2);
- Valoarea proiectului: 559.300 lei
- Sursa de finanțare: *Bugetul Administrația Fondului Mediu pentru 80%; Buget Local 20%*

5.5.Portofoliul de proiecte al Orașului Baia de Arieș pentru perioada 2017-2023

Publicate de către
Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației
Anexă la Metodologia de elaborare a
Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU)
Teritorială/Zonală, Periurbană / Metropolitană

- **OBIECTIVUL DE POLITICĂ - O Europă mai inteligentă**
  - Conectarea instituțiilor publice, a gospodăriilor și a agenților economici
  - Realizarea unei rețele IT de supraveghere permanentă pentru susținerea formelor de intervenție în situații de urgență
- **OBIECTIVUL DE POLITICĂ - O Europă mai ecologică, fără emisii de carbon**
  - Conectarea zonelor de locuit și de producție la rețelele de energie (gaz, electricitate)
  - Asigurarea iluminatului pe domeniul public, considerând și forme alternative de energie
  - Dezvoltarea formelor de energie alternativă
  - Dezvoltarea sistemelor inteligente de distribuție a energiei
  - Modernizarea/ extinderea surselor de captare și de monitorizare a calității și a consumului apei distribuție
  - Extinderea și reabilitarea rețelei de colectare și de epurare a apei uzate
  - Identificarea de metode alternative de epurare a apelor uzate în cazul localităților mici
  - Decontaminarea teritoriilor industriale însoțită de măsuri de refuncționalizare a unor construcții
  - Decontaminarea terenurilor miniere și introducerea lor în circuitul economic
  - Colectarea uleiului uzat/ a deșeurilor electrotehnice

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

- Construcția utilităților sanitare și de parcare-auto și biciclete, precum și marcarea acestora
- Amenajarea sistemului de iluminat public interior și exterior inclusiv iluminatul decorativ al obiectelor de patrimoniu
- Construirea și dotarea unui centru educațional Natura 2000
- Delimitarea pajistilor cu inalta valoare naturala
- Dotarea cu echipamente pentru situatii de urgenta
- Realizarea de investiții pentru prevenirea situațiilor de urgență
- Traseu pentru bicicliști de interes turistic pe drumurile Județene 107 I Abrud-Aiud, 107 M Aiud- Rimeteaș si 704 Cugir-Luncile Prigoane
- Amenajarea, dotarea platformelor de campare si coelctarea gunoiului menajer
- **OBIECTIVUL DE POLITICĂ - O Europă mai conectată**
  - Modernizarea și reabilitarea drumurilor orășenesti si comunale, inclusiv lucrari de artă, cu legături directe sau indirecte în rețeaua de drumuri regionale si nationale
  - Refacerea și modernizarea căii ferate cu ecartament îngust pentru transport feroviar între Câmpia Turzii și Câmpeni
- **OBIECTIVUL DE POLITICĂ - O Europă mai socială**
  - Reabilitarea/ modernizarea/ extinderea clădirilor care compun centre sociale și folosirea de măsuri de utilizare eficientă a energiei
  - Reabilitarea si modernizarea locuintelor sociale si utilizarea eficienta a energiei
  - Realizarea de noi spații și echiparea acestora pentru formare profesională (terenuri și/sau săli de sport, spații tematice pentru studii și/sau practică)
  - Asistarea și îngrijirea persoanelor vârstnice singure
  - Realizarea unui complex pentru educație și performanță sportivă
  - Asigurarea de consultanță ocupațională pentru vârstnici activi
  - Crearea facilităților de acces pentru persoane cu dizabilități în clădiri și mijloace de transport public
  - Reabilitarea, modernizarea și extinderea construcțiilor ce asigură furnizarea de servicii de sănătate (clădire și echipamente)
  - Reabilitarea ambulatoriilor și a centrelor de permanență
  - Reabilitarea construcțiilor de educație pre-școlară și școlară și din punct de vedere funcțional, sanitar și energetic
- **OBIECTIVUL DE POLITICĂ - O Europă mai aproape de cetățeni**
  - Restaurarea și consolidarea structurii clădirilor de patrimoniu (UNESCO și naționale, locale)
  - Participare la târguri de turism
  - Amenajarea căilor de acces multimodale către obiectivele culturale și de cult

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

- Amenajarea și marcarea itinerarelor culturale și turistice
- Amenajarea de locuri de odihnă și de adăposturi de-a lungul itinerariilor turistice
- Itinerarii istorice (Drumul roman, Drumul aurului, Drumul sării)
- Traseul Mocăniței
- Amenajarea, modernizarea spațiilor deschise din jurul obiectelor de patrimoniu

5.6. Planul de acțiune 2021 – 2027 în conformitate cu prevederile

**Metodologiei de elaborare a
Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU) formulată de Ministerul Lucrărilor Publice,
Dezvoltării și Administrației**

5.6.1. Măsurile și proiectele vizate de prezenta Strategie urmăresc crearea de noi oportunități atât pentru locuitorii orașului cât și pentru potențialii investitori. Pentru îndeplinirea misiunii stabilite, sunt propuse o serie de **măsurii și proiecte, structurate în piloni, obiective și măsuri de intervenție**, prezentate în cele ce urmează.

Pilonul I: Dezvoltare sustenabilă și inteligentă

Obiectivul I. 1. Un oraș regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant

Măsuri de intervenție:

- ✓ reabilitarea, modernizarea și extinderea spațiilor verzi, regenerarea urbană a zonelor marginale ale orașului;
- ✓ crearea și amenajarea de locuri de joacă pentru copii;
- ✓ restaurarea, reconversia zonelor și terenurilor miniere dezafectate, redarea lor circuitului economic, turistic, educativ;
- ✓ ecologizarea exploatațiilor miniere închise (zona Buturoasa);
- ✓ reducerea emisiilor de CO2 inclusiv prin realizarea unui transport public verde și monitorizarea calității aerului;
- ✓ creșterea eficienței energetice a clădirilor publice și rezidențiale
- ✓ creșterea gradului de utilizare a energiei verzi
- ✓ măsuri privind protecția zonelor inundabile;
- ✓ creșterea gradului de colectare selectivă, reciclare și valorificare a deșeurilor;
- ✓ campanii de conștientizare a populației privind economia circulară și pentru
- ✓ creșterea interesului de protejare a mediului și resurselor naturale.

Obiectivul I. 2. Un oraș atractiv și modern

Măsuri de intervenție:

- ✓ extinderea/reabilitarea rețelelor stradale și îmbunătățirea conexiunilor cu satele;
- ✓ reabilitarea și extinderea rețelelor de apă potabilă și canalizare;
- ✓ implementarea sistemului rețelei de gaze naturale;
- ✓ implementarea/extinderea sistemelor de iluminat public inteligent;
- ✓ implementarea sistemelor de transport public ecologic și crearea infrastructurii necesare;
- ✓ creșterea siguranței cetățenilor orașului prin extinderea monitorizării video în spațiile publice;
- ✓ crearea/extinderea parcarilor inteligente, inclusiv subterane, dacă este cazul;
- ✓ extinderea rețelelor wifi în spațiile publice

Obiectivul I.3. Un oraș mai accesibil, mai bine conectat

Măsuri de intervenție:

- ✓ îmbunătățirea conexiunilor cu rețeaua TEN-T;
- ✓ dezvoltarea unui sistem de transport public nemotorizat, atractiv și eficient și construirea de piste de biciclete, inclusiv amenajarea unor stații de încărcare/închiriere/service mijloacele de deplasare electrice;
- ✓ îmbunătățirea căilor de acces către zonele turistice și de agrement și a infrastructurii aferente;
- ✓ dezvoltarea de parteneriate cu localitățile vecine pentru îmbunătățirea conexiunilor velo;
- ✓ asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități în condiții de egalitate cu toți cetățenii, la mediul fizic, la transport, la informație și mijloace de comunicare.

Pilonul II: Valorificarea oportunităților turistice, culturale, sportive și recreative

Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale

Măsuri de intervenție:

- ✓ dezvoltarea și modernizarea infrastructurii publice turistice și de agrement;
- ✓ stimularea mediului privat de a dezvolta afaceri în domeniul turismului, atragerea de potențiali investitori, stimularea antreprenorilor pentru diversificarea și creșterea calității serviciilor în turism;
- ✓ orientarea către dezvoltarea turismului de tip "all seasons" : ecvestru, sanie pe șină, trasee pentru ciclism montan, long-board-ului, parapantă, drumeții și alergării montane, pescuit sportiv, etc.;
- ✓ dezvoltarea unui domeniului schiabil prin realizarea unei instalații de transport pe cablu și amenajări pentru producerea de zăpadă artificial;
- ✓ elaborarea unui plan de marketing privind potențialul turistic și natural al zonei ;
- ✓ dezvoltarea unor trasee turistice naturale;
- ✓ valorificarea turistică a rețelei hidrografice (pe râul Arieș, văile și pâraurile care străbat orașul și satele aparținătoare);
- ✓ restaurarea și includerea monumentelor în circuitele turistice;
- ✓ valorificarea patrimoniului industrial și exploatarea acestuia în scop economic;
- ✓ înființarea unui punct de informare turistică, digitalizarea și implementarea unui sistem electronic "un singur stop –un singur magazin".

Obiectivul II.2. Promovarea culturii, sportului și industriilor creative

Măsuri de intervenție

- ✓ susținerea conservării patrimoniului natural și cultural;
- ✓ conversia zonelor miniere în obiective cultural-turistice (parc minier, muzeu minier);
- ✓ promovarea activităților cultural – sportive;
- ✓ îmbunătățirea și extindrea infrastructurii sportive;
- ✓ sprijinirea și promovarea industriilor creative locale, tradiționale;
- ✓ organizarea de evenimente culturale, competiții sportive, festivaluri cu caracter periodic, în colaborare cu alte evenimente din regiune, dedicate talentelor , artiștilor plastici, vizuali, scriitorilor, arhitecților, urbaniștilor;
- ✓ crearea infrastructurii publice necesare pentru organizarea de evenimente în aer liber.

Pilonul III: Un mediu de afaceri competitiv

Obiectivul III.1. Crearea unui climat economic atractiv pentru investitori

Măsuri de intervenție:

- ✓ revitalizarea fostelor zone industriale (precum și utilizarea infrastructurii existente - de exemplu, amplasamente conectate la infrastructura locală de transport rutier, utilități etc.) și reintroducerea lor în circuitul economic;
- ✓ acordarea de facilități pentru atragerea investitorilor;
- ✓ acces la finanțare prin oferirea de informații și servicii suport ;
- ✓ creșterea apetenței IMM-urilor pentru inovare și colaborare;
- ✓ crearea/modernizarea infrastructurii de comercializare a produselor autohtone;
- ✓ promovarea turismului de afaceri și organizarea de conferințe și alte evenimente dedicate schimbului de experiență (bune practici și exemple "no go/așa nu")

Obiectivul III.2 Crearea de parteneriate stabile pe termen mediu și lung

Măsuri de intervenție:

- ✓ constituirea unor parteneriate public-private pentru dezvoltarea economiei locale;
- ✓ exploatarea spațiilor existente sau construirea unor spații noi cu rol de infrastructură de afaceri în sprijinul dezvoltării acestora;
- ✓ susținerea și dezvoltarea antreprenoriatului în rândul tinerilor.

Pilonul IV: Dezvoltare socială incluzivă și performantă

Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale

Măsuri de intervenție:

- ✓ investiții în reabilitarea/modernizarea și dotarea cu echipamente specifice a unităților de învățământ;

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

- ✓ sprijinirea categoriilor vulnerabile prin măsuri integrate pe termen scurt și mediu;
- ✓ digitalizarea unităților de învățământ;
- ✓ valorificarea competențelor disponibile la nivelul formelor de învățământ existente în oraș, în strânsă colaborare cu mediul de afaceri;
- ✓ înființarea școlilor profesionale de meserii;
- ✓ investiții în amenajarea, reabilitarea, consolidarea, crearea infrastructurii de sănătate, inclusiv TIC și telemedicină;
- ✓ înființarea unui Centru medical- modern/Centru Comunitar Integrat;
- ✓ implementarea măsurilor de prevenție în domeniul sănătății în conformitate cu strategia națională de sănătate (colaborări cu medicul de familie, școala și toți angajatorii).

Obiectiv IV.2 Îmbunătățirea accesului la servicii sociale și asigurarea incluziunii pe piața muncii
Măsuri de intervenție:

- ✓ creșterea accesului la servicii sociale a tuturor categoriilor defavorizate prin crearea/modernizarea/extinderea/dotarea centrelor sociale rezidențiale/de zi/de permanență etc., destinate persoanelor vulnerabile;
- ✓ crearea de parteneriate între Serviciul de asistență socială din cadrul primăriei cu furnizorii de servicii sociale – ONG-uri, întreprinderi sociale și furnizori publici;
- ✓ construire de locuințe pentru tineri /medici /alte categorii profesionale de interes pentru zonă și locuințe sociale pentru (re)integrarea în câmpul muncii;
- ✓ cooperare între autorități și mediul de afaceri pentru crearea de locuri de muncă și stimularea angajării tinerilor absolvenți și persoanelor din categoriile defavorizate și categoriile vulnerabile;
- ✓ dezvoltarea unor programe de reconversie profesională (pregătirea și atestarea ghizilor din rândul localnicilor).

Pilonul V: Administrație și bună guvernare

Obiectiv V.1. Creșterea capacității administrației locale de a dezvolta, implementa și monitoriza proiecte

Măsuri de intervenție:

- ✓ stabilirea unui plan de formare profesională continuă a personalului din administrația publică;
- ✓ dezvoltarea structurilor de planificare, implementare, monitorizare și evaluare a proiectelor;
- ✓ îmbunătățirea cooperării între direcțiile, serviciile, birourile și compartimentele primăriei;
- ✓ organizarea unor activități de recunoaștere a eforturilor personalului din administrația publică;
- ✓ atragerea în administrație a profesioniștilor /cooperarea cu experți care pot sprijini dezvoltarea de proiecte.

Obiectiv V.2. Crearea unui parteneriat bazat pe încredere între administrație și comunitatea locală

Măsuri de intervenție:

- ✓ digitalizarea serviciilor administrației publice în vederea simplificării procedurilor administrative;
- ✓ implementarea unor sisteme moderne de comunicare rapidă și eficientă cu comunitatea locală și partenerii interesați;
- ✓ creșterea gradului de cooperare cu administrațiile publice din localitățile vecine;
- ✓ realizarea unor demersuri pentru sporirea accesului la resurse financiare pentru realizarea investițiilor.

5.6.2. Direcții strategice ale Orașului Baia de Arieș pentru perioada 2021-2027

1. Direcția strategică: FACILITAREA DEZVOLTĂRII MEDIULUI ECONOMIC LOCAL ȘI DE CREERE DE LOCURI DE MUNCĂ

Obiective specifice:	Activități de realizat	Pași întreprinși pentru realizarea activităților	Termen de implementare
Facilitarea dezvoltării mediului	Identificare facilități ce pot fi acordate pe plan local	Facilități identificate pentru antreprenorii locali	2021 - 2027
		Criterii de acordare facilităților	2021 - 2027

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

economic și atragerii de investiții		stabilite		
		Dezbatere Consiliu Local, acordare facilități	2021 - 2027	
	Inventariere și mediatizare resurse locale	Realizare inventar resurse locale	2021 - 2027	
		Mediatizare a resurselor locale	2021 - 2027	
Dezvoltarea spiritului antreprenorial	Identificare imobile pentru investiții	Inventar imobile disponibile pentru investiții	2021 - 2027	
		Inventariere potențiali antreprenori, persoane fizice și agenți economici	Permanent	
	Inventariere potențiali antreprenori	Evaluare necesități de training în domeniul dezvoltării afacerilor	Permanent	
		Identificare oportunități de instruire în antreprenariat	Permanent	
	Organizare de întâlniri și seminarii adresate întreprinzătorilor	Identificați specialiști pentru instruire și contactați	Permanent	
		Identificate resurse pentru susținerea seminariilor/ întâlnirilor	Permanent	
		Organizare seminarii de strângere de fonduri (fundraising), de planificare a afacerii și agroturism	2021 - 2027	
	Măsuri de încurajare a investițiilor	Asigurarea utilităților pentru dezvoltarea afacerilor	Rețea externă de curent	Permanent
			Rețea externă de apă	Permanent
			Rețea externă de canal	Permanent
Asigurare infrastructură de acces		Drum de acces pentru zonele disponibile pentru investiții	Permanent	
Facilități fiscale și de legislație		Impozite locale încurajatoare	Permanent	
		Taxe locale încurajatoare	Permanent	

2. Direcția strategică : CREȘTEREA CAPACITĂȚII LOCALE ÎN GESTIONAREA ȘI ATRAGEREA DE FONDURI

Obiective specifice:	Activități de realizat	Pași întreprinși pentru realizarea activităților	Termen de implementare
Formare echipă specializată în proiecte	Atragere resurse umane specializate	Identificare resurse financiare	Permanent
		Elaborare program de lucru	Permanent
		Identificare personal pentru	Permanent

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

		Instruire	
		Identificare necesități de instruire	Permanent
		Realizare plan de instruiți	Permanent
		Formare continuă a personalului	Permanent
Planificare și atragere resurse financiare	Alcătuire și actualizare bază de date cu obiectivele locale	Colectare date obiective locale	2021 - 2027
		Alcătuire bază de date	2021 - 2027
	Realizare/actualizare studii de fezabilitate	Elaborare profil comunitar	Permanent
		Inventar al obiectivelor ce necesită reabilitare /renovare	Permanent
		Realizare/actualizare studii de fezabilitate	Permanent
	Realizarea planului de investiții	Identificarea necesarului cofinanțării	Anual
		Realizare plan de investiții	Anual
	Întocmire și depunere cereri de finanțare, implementare proiecte	Cereri de finanțare întocmite	Permanent
		Proiecte depuse spre finanțare	Permanent
		Proiecte implementate	Permanent
Mobilizare și implicare a cetățenilor în dezvoltare locală	Organizare de adunări pentru informarea cetățenilor	Stabilire locații pentru adunări	Permanent
		Realizare calendar adunări	Anual/lunar
		Organizare adunări în comunități	Periodic
	Mediatizare exemple de bună practică din alte muni	Culegere date modele bune practici din alte comunități	Permanent
		Expuneri exemple de bune practici	Periodic
	Realizat întâlniri publice pentru încurajarea asociați	Desfășurare întâlniri	Periodic
		Mediatizare rezultate	Anual
	Realizat întâlniri pe comunități cu cetățenii pentru soluționarea problemelor	Desfășurare întâlniri	Periodic
		Mediatizare rezultate	Anual

3. Direcția strategică: EDUCAȚIE DE CALITATE

Obiective specifice:	Activități de realizat	Pași întreprinși pentru realizarea activităților	Termen de implementare
Asigurarea condițiilor optime pentru educație	Îmbunătățirea condițiilor de studii în școli (dotări)	Inventar necesități	2021 – 2027
		Asigurare finanțare	2021 – 2027
		Creșterea eficienței energetice a clădirilor și dotări	2021 – 2027

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

	Asigurare mijloacelor de transport pentru elevi	Asigurare finanțare	2021 – 2027
		Achiziție mijloc de transport	2021 – 2027
	Dezvoltare infrastructură de cazare	Asigurare finanțare	2021 – 2027
		Realizare investiție	2021 – 2027
Îmbunătățirea sistemelor de educare și formare profesională	Adecvarea periodică a metodologiei și instrumentelor folosite		Permanent
	Implementarea Sistemului European de Credit pentru Educație și Formare Profesională		Permanent
	Elaborarea/actualizarea curriculă, din perspectiva relevanței acestora pentru piața muncii		Permanent
	Evaluarea necesarului de competențe cerute pe piața muncii		Permanent
Sprijinirea participării la programele de educație	Asigurarea finanțării pentru programele de educație		Permanent
	Stimulente financiare pentru încurajarea participării la programe de educație		Permanent
	Îmbunătățirea calității actului de învățare		Permanent

**4. Direcția strategică: DEZVOLTAREA ȘI MODERNIZAREA INFRASTRUCTURILOR
ORAȘULUI BAI A DE ARIEȘ**

Obiective specifice:	Activități de realizat	Pași întreprinși pentru realizarea activităților	Termen de implementare
Reabilitarea infrastructurii de acces	Modernizarea/reabilitare a străzilor și drumurilor sătești	Inventarul străzilor de modernizat	2021 – 2027
		Studii de fezabilitate pentru 8 km	2021 – 2027
		Finanțare asigurată pentru 8 km	2021 – 2027
		Străzi modernizate 8 km	2021 – 2027
	Amenajare căi de acces în vederea valorificării resurselor naturale	Studii de fezabilitate pentru 5 km	2021 – 2027
		Finanțare asigurată pentru 5 km	2021 – 2027
		Străzi modernizate 5 km	2021 – 2027
	Amenajare drumuri de acces și poteci turistice	Inventarul poteci turistice de realizat	2021 – 2027
		Studii de fezabilitate pentru 5 trasee turistice	2021 – 2027
		Finanțare asigurată pentru 5 trasee turistice	2021 – 2027
		Trasee turistice realizate	2021 – 2027
	Amenajarea/reabilitarea: poduri, podețe, pasarele pietonale	Inventarul necesarului de poduri, podețe, pasarele ce necesită reabilitate	Anual

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

		Studii de fezabilitate	Anual
		Finanțare asigurată pentru poduri, podețe, pasarele pietonale	Anual
		Poduri, podețe, pasarele pietonale amenajate	Anual
	Reabilitare/modernizare drumurilor agricole și/sau forestiere	Studii de fezabilitate pentru drumuri agricole și/sau forestiere de reabilitat/modernizat	Anual
		Finanțare asigurată pentru drumuri agricole și/sau forestiere de reabilitat/modernizat	Anual
		Drumuri agricole și/sau forestiere reabilitate/modernizate: 10 km	Anual
Reabilitarea și extinderea rețelei de apă-canal	Reabilitare/ extindere / captare rețea apă la satele componente	Studii de fezabilitate/ proiect tehnic realizat/actualizat	2021 – 2023
		Atragere surse financiare	2022 – 2023
		Realizare lucrări /Recepție rețea apă	2022 – 2025
	Reabilitare rețea canalizare	Studii de fezabilitate/ proiect tehnic realizat/actualizat pentru reabilitare rețea canalizare	2021 – 2023
		Finanțare asigurată	2022 – 2023
		Realizare lucrări /Recepție rețea canalizare	2022 – 2025
Îmbunătățirea infrastructurii de mediu	Regularizări cursuri ape	Întreținere rigole	Permanent
		Regularizare și îndiguire: Valea Hărmănesei și Valea Nesii	2022
	Completare dotări serviciu voluntar pentru situații de urgență	Asigurare resurse financiare	Anual
		Derulare procedura de achiziții produse	Anual
	Înprejmuit surpări (gropane)	Studiu de fezabilitate/proiect tehnic	Anual
		Asigurare resurse financiare	Anual
		Realizare înprejmuiri	Anual
Consolidat versanții pentru	Studiu de fezabilitate/proiect	Anual	

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

	prevenirea alunecarilor de teren	tehnice	
		Asigurare resurse financiare	Anual
		Versanții consolidați	Anual
Reabilitare / construire /eficientizare termica la clădiri edilitare, spații recreative	Amenajare spații de agrement și recreere	Spații pentru amenajare identificate	Anual
		Plan de amenajare întocmit	Anual
		Întreținere / modernizare bază sportivă (tribună, vestiare, împrejmuire)	Anual
	Autorizare functionare case de cultura	Asigurare resurse financiare	Anual
		Realizat documentatii de specialitate	Anual
		Casă de cultura autorizată	Anual
	Înființare și dotare muzeu și parc minier	Studiu de fezabilitate/proiect tehnic	Anual
		Asigurat resurse financiare	Anual
		Cladire muzeu reabilitat/dotat	Anual
	Creșterea eficienței energetice în clădirile publice și rezidențiale	Studiu de fezabilitate/proiect tehnic	Anual
		Asigurat resurse financiare	Anual
		Cladri cu eficienta energetica crescută	Anual
Renovarea energetică moderată sau aprofundată/renovarea integrată a clădirilor rezidențiale multifamiliale	Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale multifamiliale	Identificare și inventariere blocuri de locuințe	
		Acordare sprijin locatari pentru întăbulări și înființare Asociație de proprietari	
		Elaborare documentații tehnico-economice	
		Asigurare resurse financiare	
Exinderea, modernizarea și eficientizarea sistemului de iluminat public		Elaborarea Strategiei Locală de Dezvoltare a Serviciului de iluminat	

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

**5. Direcția strategică : CREȘTEREA CALITĂȚII ȘI DIVERSIFICAREA SERVICIILOR
 MEDICALE, SOCIALE ȘI DE GOSPODĂRIRE LOCALĂ**

Obiective specifice:	Activități de realizat	Pași întreprinși pentru realizarea activităților	Termen de implementare
Îmbunătățirea serviciilor medicale	Asigurarea infracturii medicale	Studiu de fezabilitate/DALI/Proiect tehnic	Permanent
		Asigurat resurse financiare	Permanent
		Realizat/reabilitat/dotat/infrastructură medicală	Permanent
	Actualizarea permanentă a bazei de date cu toate cazurile sociale pe categorii	Colectare date sociale	Permanent
		Analiză date sociale	Permanent
		Bază de date realizată	Permanent
Dezvoltarea serviciilor sociale	Identificarea posibilităților de sprijin/stimulare pentru categoriile defavorizate	Identificare programe de finanțare	Permanent
		Analizarea programelor de sprijin	Permanent
		Programe de sprijin accesate	Permanent
	Înființare case de tip familial pentru copii	Studiu de fezabilitate/DALI/proiect tehnic/Achiziții	Permanent
		Asigurare resurse financiare	Permanent
		Spațiu servicii realizat/reabilitat/dotat	Permanent
		Personal asigurat	Permanent
		Centru de zi „Sfânta Varvara,,	Permanent
	Înființare și asigurare servicii sociale (îngrijire bătrâni la domiciliu, Cămin pentru persoane vârstnice)	Identificare persoane cu necesități de ajutor și intervenție de specialitate	Permanent
		Identificare finanțare	Permanent
Îmbunătățirea serviciilor de salubritate	Colectarea selectivă a deșeurilor	Campanii de conștientizare	Permanent
		Reglementări	Permanent
	Campanii de conștientizare și ecologizare	Asigurare resurse financiare	Permanent
		Asigurare parteneriate cu ONG-uri	Permanent
Dezvoltarea sectorului ONG din domeniul serviciilor	Facilitarea înființării de ONG-uri	Informare și conștientizare	Permanent
		Asigurare facilități	Permanent
	Înființarea de asociații de proprietari	Informare și conștientizare	Permanent
	Parteneriat între ONG-uri și	Plan de activitate al ONG-urilor	Permanent

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

	APL	realizat și prezentat APL	
		Acorduri de parteneriat pe tip de activitate realizate	Permanent

5.6.3. Portofoliu de proiecte ale Orașului Baia de Arieș pentru perioada 2021-2027

Portofoliul de proiecte propus pentru dezbateră urmărește în primul rând valorificarea resurselor umane și materiale disponibile, în corelare cu resursele financiare proprii de care dispune autoritatea locală, cu inițiativele mediului de afaceri local, precum și cu resursele financiare ce pot fi atrase din finanțări naționale și fonduri europene. *(Vezi Anexa 1)*

Capitolul 6 – Caracterul integrat al strategiei

În vederea atingerii obiectivelor strategice propuse, considerăm esențială susținerea colectivă a strategiei din partea tuturor actorilor locali ai comunității orașului Baia de Arieș și de la nivelul județului Alba, precum și efortul comun în implementarea proiectelor de dezvoltare ale acestuia.

Pe baza analizei realizate la nivel de oraș, la nivel municipal, dar și la nivelul priorităților naționale și europene, pentru orizontul de timp 2022 - 2027 au fost identificate obiectivele, domeniile prioritare, măsurile și acțiunile tratate mai sus.

În cadrul Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă a orașului Baia de Arieș se prevede ca prim moment de evaluare anul 2025, urmând ca după analiza modului în care s-a încheiat etapa de planificare I să se cuantifice măsura în care obiectivele strategice propuse au fost atinse, în caz contrar se prevede necesitatea soluționării și restructurării strategiei, inclusiv prin includerea unui nou set de obiective (în funcție de necesitățile actuale, dar și de ce a fost proiectat inițial), măsuri, acțiuni și priorități.

6.1 Capacitatea locală de finanțare a strategiei de dezvoltare

Intervențiile prin proiecte concrete asupra dezvoltării socio-economice a orașului Baia de Arieș pot fi realizate prin susținerea financiară din bugetul local, din fonduri nerambursabile guvernamentale, din fonduri nerambursabile europene sau din fonduri rambursabile (de tipul creditelor). La aceste surse de finanțare se adaugă posibilitatea dezvoltării parteneriatelor de tip public-privat, care s-au dovedit a fi soluția potrivită pentru rezolvarea anumitor probleme comunitare în multe dintre statele europene dezvoltate.

* **Bugetul local**

Fiecare dintre posibilele modalități de susținere a proiectelor locale prezintă avantaje și dezavantaje, însă, susținerea proiectelor din bugetul local este soluția mai puțin recomandată deoarece fondurile din această sursă sunt limitate, iar disponibilitatea financiară a acestora este relativă.

* **Parteneriate de tip public-privat**

Parteneriatele de tip public-privat sunt o soluție general recomandată și promovată pentru rezolvarea problemelor sau eficientizarea serviciilor publice. Prevederile Ordonanței de Urgență nr.39/2018 privind parteneriatul public-privat invită și inspiră autoritățile contractante în demersuri pentru realizarea/reabilitarea/extinderea unui bun sau a unor bunuri care vor aparține patrimoniului partenerului public, sau pentru operarea unui serviciu public, fiind considerat o oportunitate reală de a implementa proiectele propuse.

* **Fonduri rambursabile**

Creditarea este o modalitate relativ simplă, din punct de vedere procedural, de obținere a finanțării pentru proiectele de investiții. Costurile aferente creditelor sunt mari și implică și un anumit grad de risc vis-à-vis de posibilitatea de rambursare a datoriilor, mai ales într-o situație de incertitudine cum este cea generată de situația financiară actuală a orașului în contextul pandemiei COVID 19, dar și a situației post-pandemie. În plus, un grad ridicat de îndatorare poate reprezenta o blocare a posibilităților de

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

investiții pe termen scurt și mediu, deoarece administrația publică devine neeligibilă atât pentru accesarea altor credite, cât și pentru atragerea de fonduri nerambursabile.

* Fonduri de finanțare nerambursabilă

Fondurile structurale și de coeziune sunt instrumente financiare prin care Uniunea Europeană acționează pentru realizarea obiectivelor Politicii de Coeziune prin implementarea Programelor Operaționale, pentru eliminarea disparităților economice și sociale între regiuni, în scopul realizării coeziunii economice și sociale.

6.2 Monitorizarea și evaluarea implementării Strategiei de Dezvoltare

Având în vedere că Strategia de Dezvoltare a Orașului Baia de Arieș propune un portofoliu extins de proiecte, setând ambițiile pentru perioada 2021–2027, evaluarea demersului de realizare a strategiei integrate este extrem de importantă în economia proiectului.

În acest scop se propune înființarea la nivelul Primăriei Orașului Baia de Arieș a unei Unități de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU). Unitatea de monitorizare și evaluare a implementării SIDU va avea rolul de a evalua periodic implementarea SIDU, precum și de a monitoriza, pe baza rapoartelor periodice, activitățile curente de implementare a proiectelor.

◆ EVALUAREA

În ceea ce privește evaluarea, pentru a remedia eventuale probleme de management sau de coerență în derularea activităților, abordarea metodologică se bazează pe trei etape:

- evaluarea intermediară (1), cu scopul de a afla dacă strategia își atinge obiectivele, dacă poate fi îmbunătățit managementul acesteia – având în vedere designul programelor operaționale, un orizont de timp oportun ar fi 2022.

Distribuirea sumelor disponibile se va realiza în baza unei metode de calcul care ia în considerare capacitatea de absorbție a orașului (contracte de finanțare semnate, licitații lansate prin procedură SEAP, contracte de lucrări/servicii atribuite prin procedura de achiziții publice, cheltuieli eligibile certificate de Autoritatea Contractantă) și contribuția proiectelor aferente la implementarea SDL.

- evaluarea intermediară (2), cu scopul de a afla dacă strategia își atinge obiectivele, dacă poate fi îmbunătățit managementul acesteia – având în vedere designul programelor operaționale, un orizont de timp oportun ar fi 2023. La finalul perioadei de programare curente se va evalua gradul de îndeplinire a proiectelor propuse pentru orizontul de timp 2023, iar pe baza informațiilor disponibile privind următorul ciclu financiar multianual al UE se vor propune eventuale modificări ale strategiei, țintelor și/ sau portofoliului de proiecte.

- evaluarea ex-post, cu scopul de a analiza care a fost impactul implementării strategiei – post 2027.

◆ MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII

Activitatea de monitorizare presupune:

- monitorizarea echipei de implementare;

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

• monitorizarea activităților desfășurate în proiecte - activitatea de implementare a proiectului va fi auditată astfel încât procedurile interne de funcționare și organizare ale instituției să fie îndeplinite, urmărindu-se mai exact:

- controlul intern al documentelor;
- reguli de comunicare;
- reguli de raportare și responsabilități,
- termene de rezolvare și răspuns.

Serviciul Financiar – Contabil exercită controlul financiar preventiv cu respectarea reglementărilor în vigoare cu scopul verificării legalității și regularității operațiunilor efectuate pe seama fondurilor publice sau a patrimoniului public, înainte de aprobarea acestora.

Capitolul 7 – Analiza factorilor de decizie

Factorul de decizie	Care sunt așteptările factorului de decizie	Ce facem pentru a îndeplini așteptările factorului de decizie	Ce se va întâmpla dacă așteptările acestuia nu sunt îndeplinite	În ce mod ne influențează factorul de decizie	Care sunt așteptările noastre față de factorul de decizie analizat	Importanța lui pentru Succesul proiectului: -Puțin - 1 -Important- 2 -F import. - 3
A.P.L.	<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea planului de dezvoltare strategică - Dezvoltarea durabilă a localității 	<ul style="list-style-type: none"> - Respectarea strategiei elaborate, oferirea de informații periodice despre stadiul acțiunii - Implicare activă 	<ul style="list-style-type: none"> - Nu va participa din punct de vedere financiar 	<ul style="list-style-type: none"> - În mod esențial. Fără contribuția financiară / materială a acestuia nu se pot îndeplini obiectivele 	<ul style="list-style-type: none"> - Transparență - Susținere materială / financiară - Cooperare 	3
AGENȚI ECONOMICI	<ul style="list-style-type: none"> - Promovarea imaginii firmei - Accesarea de fonduri, finanțări, dezvoltare și prosperitate 	<ul style="list-style-type: none"> - Informări despre proiecte, programe de finanțare - Cooperare în realizarea proiectelor - Publicitate 	<ul style="list-style-type: none"> - Nu va participa din punct de vedere financiar - Nu se va implica; va pune în pericol realizarea unuia / mai multor proiecte 	<ul style="list-style-type: none"> - Contribuția financiară a acestora influențează amploarea acțiunilor 	<ul style="list-style-type: none"> - Cooperare 	2
ORGANIZAȚII NON-GUVERNA-	<ul style="list-style-type: none"> - Promovarea obiectivelor acestora 	<ul style="list-style-type: none"> - Armonizare interese ONG / comunitate 	<ul style="list-style-type: none"> - Neimplicare în accesarea unor finanțări specifice 	<ul style="list-style-type: none"> - Indirect 	<ul style="list-style-type: none"> - O bună colaborare 	2

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

MENTALE (ONG)			- Riscul nerealizării impactului dorit asupra unor grupuri țintă specifice			
BISERICA	- O bună conviețuire a oamenilor	- Solicitarea sprijinului ori de câte ori este necesar - Implicare activă.	- Nu ne va ajuta în dezvoltarea spiritului civic al cetățeanului	- La nivelul mentalității grupului țintă	- O bună implicare în viața comunității	3
INSTITUȚII DE ÎNVĂȚĂ-MÂNT	- Să promoveze și să educe tinerii în spiritul competiției și al implicării în viața societății civile	-Comunicare și informare permanentă	Generația tânără neimplicată	- În mod esențial. - Implicarea acestui factor conduce la reușită	- Implicare activă în dezvoltarea imaginii orașului - Conștientizare / implicarea directă a tinerilor - beneficiari direcți	3
MASS – MEDIA	- Să se realizeze o campanie transparentă, amplă și realistă, pe termen lung cu rezultate cuantificabile	- Ne îndeplinim strategia mediatizând fiecare acțiune pe care o desfășurăm, facem publice planurile strategice	- Riscul unei imagini deformate a procesului de dezvoltare durabilă - Neimplicare activă a grupurilor țintă, datorată lipsei comunicării	- În mod esențial deoarece el este cel care influențează în modul cel mai sigur și amplu grupul țintă.	- O colaborare fructuoasă	3
CONSILIUL JUDEȚEAN ALBA	- Dezvoltarea durabilă a zonei	- Implicare, informare, consultare permanentă - Solicitarea sprijinului pentru proiecte locale	- Întârzieri în realizarea unor proiecte	- Direct	- Acordare de avize, aprobări - Implicare financiară	3

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

INSTITUTIA PREFECTULUI ALBA	- Dezvoltarea durabilă a zonei	Consultare și informare permanentă	Susținere insuficientă	- Indirect	Susținerea și promovarea zonei	2
AGENȚIA JUDEȚEANĂ DE OCUPARE A FORȚEI DE MUNCĂ	- Ocuparea forței de muncă	- Informare / consultare	- Îngreunarea - procesului de ocupare a forței de muncă disponibile	- Indirect	- Transparență - Furnizare de informații	2
DIRECȚIA DE MUNCĂ, SOLIDARITA- TE SOCIALĂ ȘI A FAMILIEI	- Extinderea serviciilor sociale	- Promovare proiecte de interes social	- Neimplicare	- Direct	- Sprijin / cooperare	2
DIRECȚIA JUDEȚEANĂ DE CULTURĂ	- Organizarea manifestărilor și evenimentelor culturale	- Respectarea planului strategic elaborat. - Implicare activă	- Neimplicare	- Indirect	- Sprijin / cooperare	2
APELE ROMÂNE	- Îndeplinirea standardelor de mediu	- Colaborare / implicare	- Va pune în pericol realizarea unor proiecte	- Indirect	- Colaborare / implicare in rezolvarea problemelor	2

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Anexa nr.1

Portofoliu de proiecte propuse pentru perioada 2021 - 2027

Pilonul I: Dezvoltare sustenabilă și inteligentă

Obiectivul I. 1. Un oraș regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant

PROIECTE/ACȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANA/COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITATE
Creșterea eficienței energetice a clădirii Liceului ”Dr. Lazăr Chirilă”, precum și reducerea consumului de energie necesar încălzirii spațiilor, reducerea costurilor de întreținere a clădirii, diminuarea efectelor schimbărilor climatice, reducând cantitatea de emisii de gaze cu efect de seră. Anul demarării proiectului 2018 Anul finalizării proiectului 2023	Nivelul anual specific al gazelor cu efect de seră (echivalent tone CO ₂); Consumul anual de energie primară (kWh/an); Consum anual de energie finală în clădirea publică (din surse neregenerabile) (tep*); Consum anual specific de energie primară (din surse neregenerabile) (kWh/m ² /an); Consum anual de energie primară din surse regenerabile (kWh/an) .	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027 Axa prioritară 3 Sprijinul Tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon Prioritatea de investiții 3.1	2021 -2027	Punctual/ parțial realizat
Investiții în sisteme de producere a energiei electrice prin utilizarea energiei solare și/sau eoliene	MW/h produși si emisii de CO2 reduce	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	suport
Creșterea eficienței energetice a iluminatului public stradal, modernizarea iluminatului public prin înlocuirea aparatelor de iluminat existente, cu aparate de iluminat cu tehnologie LED, care permit reglarea fluxului luminos prin telegestiune, implementarea unui sistem inteligent de management prin telegestiune pe toți suportorii de susținere (aproximativ 40% din suprafața iluminatului public al orașului). Investiție finalizată: 2021	Reducerea consumului de energie electrică, Reducerea costurilor, Ameliorarea siguranței traficului rutier și pietonal, Creșterea securității pentru persoane și bunuri, Aducerea iluminatului stradal la valorile cantitative și calitative din prescripțiile naționale și internaționale. Număr de aparate de iluminat montate = 227 buc Număr de aparate cu controller integrat = 227 buc AIL1 Număr de puncte controlate prin	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Administrația Fondului pentru Mediu	2021 -2027	Punctual/ parțial realizat

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

	telegestiune = 227 Număr module gateway = 2 buc					
Creșterea eficienței energetice a iluminatului public stradal, modernizarea iluminatului public prin înlocuirea aparatelor de iluminat existente, cu aparate de iluminat cu tehnologie LED, care permit reglarea fluxului luminos prin telegestiune, implementarea unui sistem inteligent de management prin telegestiune pe toți suportii de susținere, pentru întregul sistem public de iluminat al orașului Baia de Arieș (suprafața rămasă de eficientizat aproximativ 60% din suprafața orașului, inclusiv satele componente).	Reducerea consumului de energie electrică, Reducerea costurilor, Ameliorarea siguranței traficului rutier și pietonal, Creșterea securității pentru persoane și bunuri, Aducerea iluminatului stradal la valorile cantitative și calitative din prescripțiile naționale și internaționale. Număr de aparate de iluminat montate = 400 buc Număr de aparate cu controller integrat = 400 buc AIL1 Număr de puncte controlate prin telegestiune = 400 Număr module gateway = 4 buc	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Administrația Fondului pentru Mediu	2021 -2027	Punctual
Amenajare parcări dotate cu panouri solare și sistem de ticketing în centrul orașului și în zona bazei sportive	Nr. locuri de parcare amenajate	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	strategic
Instalare stații de încărcare mașini electrice, în zona centrală (min 3 stații * 2 posturi)	Numar de autovehicule cu acces la infrastructura de încărcare. Numar de autovehicule electrice în oraș	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Transport (POT)2021- 2027 Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021 -2027	suport
Creșterea eficienței energetice a clădirii sediului Primăriei , precum și reducerea consumului de energie necesar încălzirii spațiilor, reducerea costurilor de întreținere a clădirii, diminuarea efectelor schimbărilor climatice, reducând cantitatea de emisii de gaze cu efect de seră.	Nivelul anual specific al gazelor cu efect de seră (echivalent tone CO ₂); Consumul anual de energie primară (kWh/an); Consum anual de energie finală în clădirea publică (din surse neregenerabile) (tep*); Consum anual specific de energie primară (din surse neregenerabile) (kWh/m ² /an); Consum anual de energie primară din surse regenerabile (kWh/an) .	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Național de Redresare și Reziliență Economică C5 –C10 Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	punctual

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Creșterea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale, precum și reducerea consumului de energie necesar încălzirii spațiilor, reducerea costurilor de întreținere a clădirii, diminuarea efectelor schimbărilor climatice, reducând cantitatea de emisii de gaze cu efect de seră	Nr. clădiri – locuințe reabilite termic. Emisii de CO2 reduse cu 30%	OS2 Creșterea calității locuirii	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Național de Redresare și Reziliență Economică C5 –C10 Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	punctual
Creșterea eficienței energetice în alte clădiri Publice aflate în subordinea primăriei (clădiri administrative, unități de învățământ) inclusiv montare panouri fotovoltaice	Nr. clădiri reabilite termic. Emisii de CO2 reduse	OS2 Creșterea calității locuirii	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Național de Redresare și Reziliență Economică C5 –C10 Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	punctual
Creșterea eficienței energetice în clădirea fostului Centru de Sănătate, modernizare și reabilitare, inclusiv Investiții în sisteme de producere a energiei electrice prin utilizarea energiei solare în scopul înființarea unui Centru medical modern	Nr. clădiri reabilite termic. Emisii de CO2 reduse	OS2 Creșterea calității locuirii	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	punctual
Campanie de conștientizare a populației privind colectarea selectivă a deșeurilor, reciclarea deșeurilor și valorificarea acestora	Numar de persoane respondente. Cantitati suplimentate de deșeuri colectate selectiv.	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	strategic
Regularizări văi și pârâuri	Dezastre naturale prevenite.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 - 2027	punctual
Ecologizarea râului Arieș pe porțiunea de 7 km care traversează orașul Baia de Arieș, instituirea unui coridor ecologic de-a lungul râului Arieș cu zonă de protecție corespunzătoare pentru a permite dezvoltarea unui mediu de viață cu caracteristici ecologice, relative omogene unde să se dezvolte plante și animale care să ofere un echilibru dinamic mediului (biotopurilor și a biocenozelor); întreținerea fâșiei forestieră de protecție	Nr. zone de agrement create. Numar de persoane deservite.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 - 2027	punctual

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Regenerare urbană în orașul Baia de Arieș (reabilitare și modernizare spații publice, parcuri, piață, locuri de joacă, spații verzi, în diferite zone ale orașului)	Nr. zone de agrement Modernizate/ Nr de persoane deservite.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 - 2027	punctual
Regenerare urbană - Modernizare infrastructură pentru mobilitate crescută pietonală și auto - centru oraș	Metri/km de drum (pietonal și auto)	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regional	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027, PNRR POR 5.2	2021 -2027	punctual
Modernizarea infrastructurii rutiere și pietonale în zona de centru a fiecărui sat aflat în teritoriul orașului Baia de Arieș (Valea Ciorii, Muncel, Sartăș, Brăzești)	Metri/km de drum (pietonal și auto)	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027, PNRR POR 5.2	2021 -2027	punctual
Amenajare parcări dotate cu panouri solare și sistem de ticketing în centrul orașului și în zona bazei sportive	Nr. locuri de parcare amenajate	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027, PNRR	2021 -2027	suport
Creșterea accesibilității pietonilor și bicicliștilor la Fașul Împăratului și integrarea drumului în rețeaua velo (acces din ambele direcții: centrul orașului și Muncel) Culoar verde - albastru	Oraș prietenos cu mersul pe jos Mediul de afaceri susținut Număr de persoane deservite	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027, PNRR POR 7.1 / POR 3.2		
Amenajarea unui coridor de mobilitate velo și pietonal pe malul Arieșului și amenajarea unei punți peste Arieș în zona insulară a malului, vizavi cu ștrandul și stadionul Culoar verde - albastru	Oraș prietenos cu mersul pe jos Mediul de afaceri susținut Număr de persoane deservite	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027, PNRR POR 7.1 / POR 3.2		

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Amenajarea unui coridor format din piste de biciclete și străzi folosite în comun pentru conexiunea dintre străzile Valea Hărmănesii, sat Valea Ciorii și zona Centrală Culoar verde - albastru	Nr. locuitori beneficiari ai străzilor	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și rezilientă Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027, PNRR POR 7.1 / POR 3.2		
Amenajare profile stradale principale pentru ciclism intravilan	Număr de persoane care optează pentru transport ecologic/ velo	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 - 2027	punctual
Amenajarea unui sistem public de partajare a bicicletelor electrice, ca soluție suplimentară de mobilitate pentru oraș și localitățile componente	Număr biciclete Număr locuri de parcare	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și rezilientă	Programul Național de Redresare și Reziliență Economică C10 Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 - 2027	punctual
Realizarea mini-HUB intermodal de transport în oraș	Accesibilitate îmbunătățită a Orașului Baia de Arieș la nivel extern (regional și microregional) precum și intern pentru mărfuri	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și rezilientă/ Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	strategic
Srijin pentru reabilitarea și modernizarea podului peste râul Arieș – poarta de acces în orașul Baia de Arieș, precum și a tuturor celorlalte poduri și podețe care fac legătura cu satele sau comunitățile din teritoriul component	Dezastre naturale prevenite. Accesibilitate îmbunătățită a Orașului Baia de Arieș la nivel extern (regional și microregional) precum și intern Nr. de persoane care depind de utilizarea podurilor și podețelor.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și rezilientă	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 - 2027	punctual
Creșterea securității și siguranței cetățenilor prin implementarea de sisteme de supraveghere video, control acces și monitorizare prin senzori a spațiilor publice, unităților de învățământ, piețelor publice, parcurilor, punctelor de colectare a deșeurilor	Nr. puncte de supraveghere video instalate	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027	2021 - 2027	strategic
Construire și Modernizare alei, trotuare și parcuri de reședință	Suprafață (mp) alei, trotuare și parcuri de reședință modernizate Nr. Clădiri rezidențiale beneficiare	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și rezilientă/ Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 - 2027	suport

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Sprijin pentru Reabilitare remiză PSI – sediu formație de lucru ISU Oraș Baia de Arieș	Reducerea timpului de intervenție Modernizarea sistemului de comunicații Asigurarea funcționării optime a formației ISU locale	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 - 2027	punctual
--	--	---	---	---	-------------	----------

Pilonul II: Valorificarea oportunităților turistice, culturale, sportive și recreative

Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale

PROIECTE/ACȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANA/COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITATE
Conectarea spațiilor verzi intravilane ale orașului prin trasee recreaționale, atât între ele cât și cu spațiile naturale ale văii Arieșului amonte și aval aparținând satelor	Numar de persoane deservite	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	punctual
Amenajare pistă de biciclete pentru conexiunea cu localitățile componente, amonte și aval (Sartăș, Brăzești, Muncel, Valea Ciorii, Simulești)	Număr km de pistă	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027, PNRR	2021 - 2027	punctual
Traseu de agrement pe malul râului Arieș, amonte și aval (zona îndiguită)	Mediul de afaceri susținut. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	suport
Promovarea sporturilor extreme și a turismului de aventură în zonele montane (off-road etc.)	Mediul de afaceri susținut. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	suport

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Instalații de teleschi pentru copii și începători și instalație de producere de zăpadă artificial	Mediul de afaceri susținut. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	suport
Amenajarea unui traseu de sanie pe șină pentru toate anotimpurile, inclusiv sistemul de ridicare pentru transportul ascendent al oaspeților și al săniilor și sistemul de depozitare automat pentru săniile la stația de jos	Mediul de afaceri susținut. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	suport
Amenajare itinerarii turistice, trasee turistice pentru drumeții (case vechi tradiționale, popas la stână, rețete culinare tradiționale, artizanat, izvoare cu apă microbiologic pură, etc.) pe Văile Cioara, Hărmăneasa, Sartăș, Brăzești, Muncel	Mediul de afaceri susținut. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	suport
Dezvoltarea activității sportive prin modernizarea și extinderea bazei sportive din oraș Anul demarării proiectului 2018 Anul finalizării proiectului 2022	Nr. Spații cu destinații sportive noi din infrastructura sportivă creată Nr. Persoane deservite	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	punctual
Sprîjin pentru restaurarea monumentelor istorice din infrastructura orașului Baia de Arieș (Biserica Ortodoxă “Învierea Domnului” din Orașul Baia de Arieș, Biserica Ortodoxă “Pogorârea Sfântului Duh” din Satul Sartăș, Troița din cimitirul ortodox din Satul Sartăș, Haltele liniei ferată îngustă a Mocăniței din Baia de Arieș și Brăzești) pentru creșterea calității și siguranței cetățenilor în timpul petrecerii timpului liber	Număr clădiri din infrastructura de petrecere a timpului liber modernizate. Grad crescut de culturalizare a comunitatii. Număr de persoane participante în mod direct și indirect.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	punctual
Sprîjin pentru amenajarea și deschiderea unui muzeu al mineritului și a unui parc al mineritului pentru oferirea unor noi oportunități de petrecere a timpului liber în oraș	Număr clădiri din infrastructura de petrecere a timpului liber modernizate. Grad crescut de culturalizare a comunitatii. Număr de persoane participante în mod direct și indirect.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	strategic
Sprîjin pentru organizarea unui Festival de muzică popular și porturi populare din zonă, în seri tematice	Grad crescut de culturalizare a comunitatii. Numar de persoane participante in mod direct si indirect.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	punctual

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Sprijin pentru construirea unui drum communal care să facă legătura între orașul Baia de Arieș și comuna Ponor	Mediul de afaceri susținut. Numar de persoane deservite și societăți comerciale nou create sau asistate.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	suport
Crearea de parteneriate cu administrațiile orașelor și comunelor învecinate pentru amenajarea unei piste de biciclete pe DN75, domeniu care să promoveze turismul în zonă.	Număr de kilometri de pistă și număr de persoane deservite	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	punctual
Dezvoltarea de activități sportive prin crearea unei piste de skate-board și role	Nr. obiective din infrastructura sportivă (terenuri de sport, piste) create. Numar de persoane deservite.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	punctual

Pilonul III: Un mediu de afaceri competitiv

Obiectivul III.1. Crearea unui climat economic atractiv pentru investitori

PROIECTE/AȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANA/COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITY
Reconversia și refuncționalizarea terenurilor, suprafețelor și clădirilor degradate, vacante sau neutilizate - Conservarea și transformarea patrimoniului industrial	Suprafață terenuri, clădiri pentru care s-a realizat reconversia / refuncționalizarea	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	punctual
Programe și acțiuni care să sprijine și să promoveze gastronomia locală și lanțurile alimentare scurte	Nr. programe derulate. Numar de persoane deservite.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	punctual

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Sprijin pentru deschiderea unui centru pentru colectare și procesare produse oferite de pădure (fructe, ciuperci, plante medicinale, conuri etc.)	Mediul de afaceri susținut. Număr de persoane deservite și societăți comerciale nou create sau asistate.	OS4 Susținerea mediului de Afaceri existent	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență, prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și justă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a reducerii impactului asupra schimbărilor climatice și adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	suport
Sprijin pentru deschiderea unui abator și a unui centru de colectare a laptelui	Mediul de afaceri susținut. Număr de persoane deservite și societăți comerciale nou create sau asistate.	OS4 Susținerea mediului de Afaceri existent	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență, prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și justă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a reducerii impactului asupra schimbărilor climatice și adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	suport
Identificarea, reamenajarea și refuncționalizarea unor imobile existente pentru amenajarea de incubatoare de afaceri	Mediul de afaceri susținut. Număr de persoane deservite și societăți comerciale nou create sau asistate.	OS4 Susținerea mediului de Afaceri existent	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	strategic
Derularea de acțiuni care vizează atragerea de investitori și dezvoltarea serviciilor de asistență pentru investitori	Mediul de afaceri susținut. Număr de persoane deservite și societăți comerciale nou create sau asistate.	OS4 Susținerea mediului de Afaceri existent	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	suport
Sprijin pentru programele de pregătire a forței de muncă locale în domeniul serviciilor (turism, ospătar bucătar, sudor, tâmplar, electrician, hornar, peisagist, instalatori etc.)	Nr. acțiuni organizate. Mediul de afaceri susținut. Număr de persoane deservite și societăți comerciale nou create sau asistate.	OS4 Susținerea mediului de afaceri existente	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	punctual

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Sprrijinirea înființării de centre de inovare, cercetare/dezvoltare și transfer tehnologic	Numarul de centre de inovare, excelența și de dezvoltare	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	strategic
Promovarea cooperării locale, regionale, naționale și internaționale	Nr. Evenimente organizate Numar de persoane deservite.	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	suport
Construire hale de 500, 1000 și 2000 mp, pentru funcțiuni industriale și administrative	Mediul de afaceri susținut. Numar de persoane deservite și societati comerciale nou create sau asistate.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2021 -2027	punctual

Pilonul IV: Dezvoltare socială incluzivă și performantă

Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale

PROIECTE/ACȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANA/COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITATE
Înființare Centru de calificare recalificare în parteneriat cu Liceul Dr.Lazăr Chirilă din Baia de Arieș	Mediul de afaceri susținut. Numar de persoane deservite și societati comerciale nou create sau asistate.	OS4 Susținerea mediului de afaceri existent	Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021 -2027	punctual
Edificare Campus (internat) școlar ³ – clădire situată pe strada 22 Decembrie, în vecinătatea liceului	Spații de cazare pentru 30 de elevi Sală de lectură Asigurarea mesei	OS4 Susținerea mediului de afaceri existent – atragerea de noi investitori	Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021 -2027	suport
Implementare sistem catalog electronic la Liceul Dr.Lazăr Chirilă din Baia de Arieș cu posibilitatea accesului în timp real a părinților la notele elevilor și la prezența la ore.	Numar de sisteme e-administrație implementate. Numar de persoane deservite.	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027	2021 -2027	punctual

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Amenajarea unor spații adecvate pentru servirea unei mese calde la unitățile de învățământ, liceal și gimnazial	Nr. clădiri din infrastructura educațională modernizate. Numar de persoane deservite.	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021 -2027	punctual
Amenajare Centru Medical modern, prevăzut cu cabinet medicale specializate în domeniile cele mai sensibile ale sănătății, pentru copii și adulți	Acces crescut al populației la servicii medico-sanitare. Numar de persoane deservite	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Sănătate (multifond) (POS)2021-2027	2021 -2027	punctual
Amenajare Centru Comunitar Integrat pentru copii și persoane vârstnice, sau cu capacități diminuate	Acces crescut al populației la servicii medico-sociale. Numar de persoane deservite	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Sănătate (multifond) (POS)2021-2027	2021 -2027	punctual
Reabilitare clădire dispensar medical (medicină de familie, centru de permanență), inclusiv montare de panouri fotovoltaice	Numar de persoane beneficiare de clădirea eficientizată energetic. Emisii de CO2 reduce	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Sănătate (multifond) (POS)2021-2027	2021 -2027	punctual

Obiectiv IV.2 Îmbunătățirea accesului la servicii sociale și asigurarea incluziunii pe piața muncii

PROIECTE/ACȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANA/COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITATE
Reabilitarea clădirii fostului cămin de nefamiliști și schimbarea destinației acesteia prin alocarea acesteia ca locuințe sociale destinate categoriilor defavorizate	Numar de persoane deservite	OS2 Creșterea calității locuirii	Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Național de Redresare și Reziliență economic – Componenta 5 și Componenta 10 Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2012-2027	punctual

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Pilonul V: Administrație și bună guvernare

Obiectiv V.1. Creșterea capacității administrației locale de a dezvolta, implementa și monitoriza proiecte

PROIECTE/ACȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANA/COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITATE
Implementarea de soluții tip "smart city" în furnizarea de servicii publice	Nr. de soluții tip "smart city" implementate pentru furnizarea de servicii publice	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027	2012-2027	strategic
Digitalizare instituții publice	Nr. de soluții tip e-Administratie implementate pentru furnizarea de servicii publice. Număr cetateni si personal propriu deservit.	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027	2012-2027	suport
Îmbunătățirea sistemului de comunicare cu cetățenii și de comunicare interinstituțională (îmbunătățire sistem videoconferințe)	Nr. soluții tehnice pentru comunicare la distanță introduse	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027	2012-2027	suport

Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Baia de Arieș, Județul Alba
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Baia de Arieș 2021 – 2027

Obiectiv V.2. Crearea unui parteneriat bazat pe încredere între administrație și comunitatea locală

PROIECTE/ACȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANA/COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITY
Sistem de evidență și arhivare electronică	Sistem de evidență și arhivare electronică implementat. Nr. de soluții tip e-Administrație implementate pentru furnizarea de servicii publice. Numar cetateni si personal propriu deservit.	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027	2012-2027	suport
Consolidarea capacității de management a situațiilor de urgență, programe de modernizare a serviciilor suport de tehnologia informației pentru realizarea înștiințării, avertizării și alarmării în situații de protecție civilă/situații de urgență	Nr. servicii suport IT pentru realizarea înștiințării, avertizării și alarmării în situații de protecție civilă/situații de urgență nou create. Nr. de soluții tip e-Administrație implementate pentru furnizarea de servicii publice. Numar cetateni si personal propriu deservit.	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Sănătate (multifond) (POS)2021-2027 Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027 Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2012-2027	suport
Creșterea gradului de siguranță în condiții de riscuri naturale și reducerea riscului de dezastre naturale prin implementarea măsurilor preventive în zonele vulnerabile	Nr. măsuri preventive implementate în zonele vulnerabile	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune Centru 2021-2027	2012-2027	suport

